

**Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 468/2021. (XII. 22.) határozata
a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatáról**

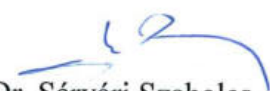
Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálatát – a jelen határozat szoros mellékletét képező tartalommal – elfogadja.

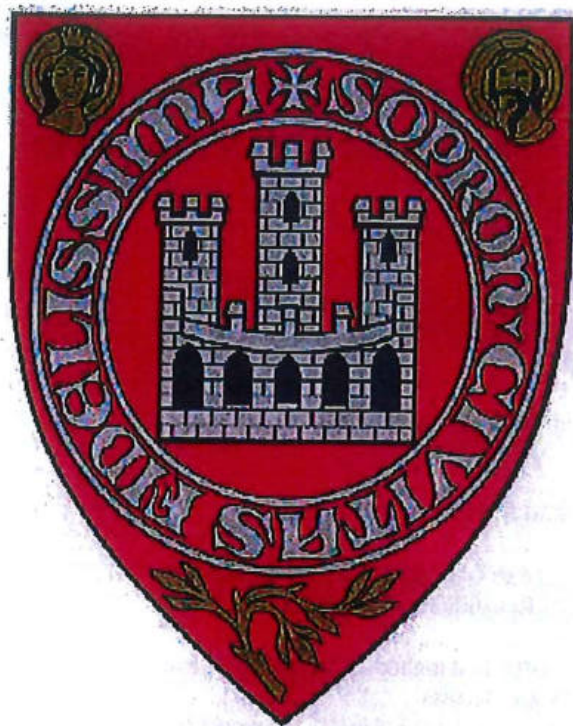
Felelős: dr. Farkas Ciprián polgármester

Határidő: azonnal

Dr. Farkas Ciprián
polgármester

Dr. Sárvári Szabolcs
jegyző

Sopron Megyei Jogú Város

**Szociális Szolgáltatástervezési
konceptiójának
felülvizsgálata**

2021.

7

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3
1. Általános helyzetkép	4
1.1 A város általános helyzetképe	4
1.2. Demográfiai adatok	4
1.3. A megye munkaerő-piaci helyzetének bemutatása, fontosabb időbeli sorok prezentálása	6
2. A szociális szolgáltatástervezési koncepció leginkább érintett célcsoportjai	7
3. Sopron Megyei Jogú Város kötelezően ellátandó szociális valamint gyermekjóléti alapellátási és szakellátási feladata	9
4. Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtó, valamint gyermekjóléti feladatokat ellátó intézmények	10
4.1. Soproni Szociális Intézmény	11
4.1.1. Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet	11
4.1.1.1. Idősek nappali ellátása	11
4.1.1.2. Fogytékos személyek nappali ellátása	14
4.1.1.3. Pszichiátriai betegek nappali ellátása	16
4.1.1.4. Hajléktalan ellátás	19
4.1.2. Gondozási Központ	24
4.1.2.1. Étkeztetés és házi segítségnyújtás	24
4.1.2.2. Ikva Idősek Otthona	28
4.1.3. Idősek Otthona	29
4.1.4. Egészségügyi Alapellátási Intézet	33
4.2. Egyesített Bölcsődék	41
4.3. Sopron és Környeke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete	43
4.4. Foreno Foglalkoztatási és Rehabilitációs Nonprofit Kft.	61
5. Civil szervezetek	62
6. Sopron városban más fenntartó által működtetett szociális intézmények	62
6.1. Nyugdíjas Pedagógus Otthon Sopron	63
6.2. Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ (székhelyintézmény)	64
6.3. Pszichiátriai Betegek Otthona Ágfalva (Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ)	64
6.4. Szenvedélybetegek Nappali Intézménye (Szociális és Fejlesztő Központ, Sopron)	65
6.5. Szent Benedek Idősek Háza	66
6.6. Fabricius Endre Evangélikus Szeretetotthon	67
7. Általános fejlesztési irányok	67
7.1. A szociális szolgáltatások fejlesztési irányai	68
7.2. A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztési irányai	68
8. Hosszútávú fejlesztési tervek	69
8.1. Hajléktalanok otthona	69
8.2. Nappali demens centrum	70
8.3. Foglalkoztatási program	70
Záró gondolatok	73

BEVEZETÉS

Jogsabályi háttér

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat köteles szolgáltatástervezési koncepciót készíteni. A koncepciót a helyi önkormányzat fogadja el és tartalmát 2 évente aktualizálja.

Az Szt., valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) az ellátórendszer kiépítése során elsősorban a települési önkormányzatok lakosságszámának függvényében határozza meg a szociális és gyermekjóléti ellátások minimális szintjét az Alaptörvényben garantált jogok érvényesítése érdekében (egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség, stb.).

Továbbá definiálja a szociális szolgáltatások rendszerét (az ellátási formákat, a hozzájárulás jogcímeit, az eljárást és a finanszírozást), a jogosultak körét (a célcsoportot, az ellátásszervezés és a szolgáltatást biztosító humán erőforrás alapkérdéseit).

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 111/A. § (1)-(2) bekezdése alapján a koncepciónak tartalmaznia kell különösen: a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét. A megyei jogú város koncepciója tartalmazza továbbá a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit, a szolgáltatások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

A fentiekben megjelöltek összefoglalására Sopron Megyei Jogú Város vonatkozásában a rendelkezésre álló adatok és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően került sor.

A koncepció feladata

A koncepció feladata az információ biztosítása a szolgáltató intézmények, szervezetek, a különböző szolgáltatást igénylők részére, illetve a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és az aktuális szolgáltatások hatékony fejlesztése.

A koncepció célja

A szociális szolgáltatástervezési koncepció célja a szociálisan rászoruló személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása és felülvizsgálata önkormányzati szinten. Meghatározza a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait, meghatározza a konkrét célkitűzéseket, elősegíti a szociális, illetve a gyermekvédelmi törvény által szabályozott különböző típusú intézmények magasabb szintű, a szükségletekhez igazodó

feladatainak ellátását. További célja annak biztosítása, hogy a szociális ellátórendszer működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak.

Ez a stratégiai koncepció a város egészére kiterjedően tárja fel a szociális szolgáltatások jelenlegi helyzetét és a fejlesztés lehetséges irányait. A koncepciót és felülvizsgálatát az elfogadás előtt véleményeztetni kell az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzatokkal. A Közgyűlés a kialakított vélemények lehetséges figyelembevételével elfogadja és két évente felülvizsgálja, illetve aktualizálja a Koncepciót.

1. ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP

1.1. A VÁROS ÁLTALÁNOS HELYZETKÉPE

Sopron megyei jogú város Győr-Moson-Sopron megyében, a Soproni járás székhelye. Magyarország nyugati határa mellett, az Alpokalján, a Soproni-hegység és Fertő tó melletti Balfi-dombság között, az Ikva patak völgyében épült. Közúti és vasúti határállomás Ausztriába. Római neve Scarbantia, német elnevezése Ödenburg.

Sopron a Leghűségesebb Város /Civitas fidelissima/. Ezt jelképezi Sopron szimbólumán, a Tűztorony déli oldalán található Hűségkapu, mely az 1921-es népszavazás emlékét idézi fel. Műemlékekben a második leggazdagabb település Magyarországon. A középkori hangulatot árasztó utcák, terek, az előbukkanó városfalak, gótikus, barokk és reneszánsz építészeti gazdagsága és egyéb zenei, valamint kulturális élete belföldön-külföldön egyaránt jelentős vonzerő. A patinás, régi házak látványa és a számos múzeum nyújtotta élmény miatt Sopron a "Múzeumok városa", illetve a "Múzeum város" nevet érdemelte ki, melyek évről-évre látogatók tömegeit vonzzák.

A várost határoló természeti környezet - üdítő, gyógyító hatású alpesi levegő, erdős hegyoldalak sétaújtjai, kilátói, forrásai, a Fertő közelségének köszönhetően - Sopron hazánk egyik legszebb, legkellemesebb gyógyító-, és üdülőhelye. A Károly-kilátóból szép kilátás nyílik a Fertő-tóra és a környező dombokra, hegyekre. A várostól délre eső dombvidék, a Lőverek, magában foglalja Sopron legelőkelőbb üdülő negyedét is a csendes erdők, fenyvesek, tölgyesek mellett. Egyik jellegzetes növénye a késő nyáron és kora ősszel nyíló erdei ciklámen. Sopront természetföldrajzi pozíciója, térségének városhálózata, történelmi hagyományai, települési adottságai egyaránt határon átnyúló térségi központ szerepkörre determinálják.

1.2. DEMOGRÁFIAI ADATOK

A lakónépesség változása

Év	Fő tárgyév január 1-jén
2014	61 780
2015	61 887
2016	62 246
2017	62 454
2018	62 671
2019	63 502
2020	63 222
2021	62 718

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból láthatjuk, hogy 2014-től 2019-ig a lakónépesség száma 1442 fővel nőtt. Ez azzal magyarázható, hogy a határ közelsége miatt az országon belüli migráció egyik célállomása lett városunk. A 2020-2021. évben történő lakosságszám csökkenést vélhetően a pandémia okozta munkahely elvesztés miatti korábbi lakóhelyre való visszaköltözés okozta.

Állandó népesség összetétele nemek szerint:

		Összesen	Férfi	Nő
2019	Lakónépesség összesen	63 502	30 223	33 279
2020	Lakónépesség összesen	63 222	30 086	33 136
2021	Lakónépesség összesen	62 718	29 891	32 827

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)
2014	10 549	8 420
2015	10 855	8 499
2016	11 063	8 520
2017	11 274	8 424
2018	11 587	8 329
2019	12 011	8 990
2020	11 094	8 180
2021	10 803	8 329

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város lakosainak számát illetően megállapíthatjuk, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma folyamatos növekedést mutat. Sopron városában 2020. évben 90. életévet betöltött 107 fő, 95. életévet betöltött 31 fő, 100 éves 2 fő, 100 év feletti 3 fő élt.

Az öregedési folyamat tendenciáit figyelembe véve egyre nagyobb hangsúlyt kap az idősekről való gondoskodás, így kiemelkedő figyelmet kell fordítani az idősök ellátásának megszervezésére, valamint a családok gyermekvállalásának intézményes elősegítésére.

A COVID helyzet is felhívta a figyelmet az egyedül, magányosan élő idősök számára, ami az ellátórendszerre további terheket ró, hiszen az eddigi rejtett problémák is felszínre kerültek.

A COVID járvány okozta kijárási korlátozás és az idősök vásárlási idősávjának bevezetése is szükséges volt. Sopron városa a COVID alatt sem feledkezett el a városban élő 70. életévüket betöltött soproni polgárokról és rászorult emberekről. A szigorú korlátozások idején, akik vállalták az otthon tartózkodást, az önkormányzat segítséget nyújtott a mindennapi életvitelhez szükséges élelmiszerek, higiéniai termékek, gyógyszerek beszerzésében. 2020. évben átlagosan 70 fő idős kapott támogatást. A bevásárlásban segítő kezet nyújtottak a város szociális intézményei, mint a Soproni Szociális Intézet és a Sopron és Környéke Család és Gyermejjóléti Ellátás Intézete.

Kedvezményes áron házhoz szállításra került az előre megrendelt melegétel a Központi Gyermekkönyha közreműködésével, ez a 2020. évben átlagosan 50 főt jelentett.

A belföldi népességvándorlás a népesség országon belüli térbeli, földrajzi mozgását követi nyomon, hiszen az egyes területeken a népesség száma nemcsak a természetes születésből és halálozásból adódóan változik, hanem a népesség vándorlása miatt is.

A statisztikai adatokból láthatjuk, hogy Sopronban a lakónépesség oda-, illetve elvándorlása nincs arányban egymással, melynek oka a Sopronba települő családok magas száma, illetve a határ közelsége miatti külföldi munkavállalás lehetősége. A városunkból történő elvándorlásnak elsődleges oka, hogy a Sopron vonzáskörzetében munkát találó családok jó része városunkat nem végső letelepedési szándékkal keresi fel, csupán csak megállóként tekintenek Sopronra a nyugati letelepedés előtt.

A szociális ellátórendszer kiépítése és működtetése függ a város lakosságának szociális helyzetétől, egészségügyi állapotától, illetve korösszetételétől.

1.3. A MEGYE MUNKAERŐ-PIACI HELYZETÉNEK BEMUTATÁSA, FONTOSABB IDŐBELI SOROK PREZENTÁLÁSA:

A megye humán erőforrás adatai:

A megye lakónépessége a legutolsó KSH adatok szerint 2020. évben 473 141 fő, 2021. évben 478 281 fő volt, mely 5 140 fővel több, mint egy évvel korábban.

A gazdasági környezet jellemzői:

Győr-Moson-Sopron megye gazdasági fejlettségét mutatja, hogy 2020. június 30-ig 79.545, míg 2021. június 30-ig 83.423 megyei székhelyű regisztrált vállalkozás szerepel a nyilvántartásban. A vállalkozásokat nagymértékben érintette 2020-ban a pandémia, nagyon sok vállalkozás megszűnt, de a számokból látszik a pozitív változás a 2021-es évben. Térségünkben továbbra is az ipari termelés dominál. A megyében ezer feletti külföldi érdekltségű gazdasági szervezet működik, így nem csoda, hogy a térség fejlődésének legfőbb mozgatórugói a külföldi befektetések és a hozzájuk kapcsolódó helyi kis- és középvállalkozások.

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása kirendeltségenként:

Kirendeltség	2019. június (fő)	2020. június (fő)	2021. június (fő)
Győr	1451	4152	1423
Kapuvár	152	466	176
Mosonmagyaróvár	435	1359	433
Sopron	555	2556	775
Csorna	132	396	138
Pannonhalma	145	320	147
Tét	96	305	111
Összesen:	2966	9554	3203

A regisztrált álláskeresők száma 2021. októberében a következőképpen alakult Sopronban:

Nyilvántartott álláskeresők szám	Folyamatosan nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékban részesülők száma	Álláskeresői segélyben részesülők száma	FHT-RSZ-ben részesülők száma	Munkakorú népesség száma
400 fő	383 fő	123 fő	105 fő	11 fő	41 525 fő

Adattábla: www.munka.hu

Sopron munkaerőpiac feszültségei, gondjai hasonlóak a megyeihez.

Ilyen területek:

- A pályakezdő fiatalok munkahelyhez juttatása, különös tekintettel a főiskolát és egyetemet végzettekre, az 55 év felettiek elhelyezkedési lehetőségei.
- Egyéb hátrányos helyzetű munkanélküliek visszajuttatása a munka világába (egészségügyi, családi és szociális probléma, képzetlenség, nem piacképes szakképzettség, etnikai hovatartozás).
- A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által nem keresett szakképzettséggel rendelkezők sajnos kiszorulnak a munkaerőpiacról. Megyénkben a legalacsonyabb a képzetlenek aránya.
- A tartós munkanélküliség elszegényedést, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átöröklését idézheti elő, kitörni belőle az idő előrehaladtával egyre nehezebb. Ezért lehetnek kiemelkedően fontosak a munkavállaláshoz vezető programok, az életvezetési tanácsok.
- Az ausztriai munkaerőpiac elszívó hatása napjainkban is nagy problémát okoz a helyi vállalkozásoknak. Ez a magyar munkavállalók egyéni érdeke, de óriási terhet jelent a hazai településeknek, hisz a magyar ingázó külföldön adózik, viszont idehaza veszi igénybe a bölcsődét, óvodát, iskolát, egészségügyet és egyéb infrastruktúrát. A határ túloldalán ugyanazok a hiányszakmák, mint megyénkben, viszont a bérszínvonal és egyéb szociális juttatások miatt tovább nő az ingázók száma.

2. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ LEGINKÁBB ÉRINTETT CÉLCSOPORTJAI

Idősek, nyugdíjasok

A demográfiai adatok, de a mindennapos életünk során tapasztaltak is azt mutatják, hogy hasonlóan az országos tendenciákhoz, a város lakossága előregedik, egyre fontosabb feladat az idősekről való gondoskodás, illetve az időskori – szellemi és fizikai - aktivitás megőrzése. Ennek elősegítésére az idei évben kötött együttműködési megállapodást Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata, az Idősek Európa Háza Alapítvány, valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet a már működő és a kialakítandó közösségek, Alzheimer/ Memória Cafék működtetésének módszertani támogatásáról.

Az Alzheimer/ Memória Café egy olyan, világszerte létező segítő, közösségi forma, amely városunkban már 6 éve havi rendszerességgel működik. A támogató közösség célja a betegség elfogadása, elfogadtatása széles társadalmi közegben, mely a társadalmi, helyi közösségen belüli izoláció csökkentését segíti elő. Minden lakos, állampolgár számára elérhető, akit a demencia bármely formája érint vagy a betegségről szerzett ismereteit szeretné bővíteni.

A betegek és családtagjaik számára az Alzheimer Café találkozók lehetőséget nyújtanak szakemberektől való informálódás mellett az egymás közti tapasztalatcserére is. Ezek az alkalmak lehetőséget teremtenek arra, hogy a betegség miatti elszigetelődés csökkenjen, a betegséggel kapcsolatban olyan témákról is beszéljenek, ami egyébként a hétköznapi életben tabunak számít. Az Alzheimer kór és egyéb demenciák előfordulásának gyakorisága növekszik, a társadalom valamennyi tagját közvetve, vagy közvetlenül érinti. A betegség családtagokra, a szociális és egészségügyi intézményekre - és ezen keresztül az önkormányzatokra egyformán növekvő terheket ró. A probléma társadalmi ismertsége, elfogadottsága alacsony, kevés az elérhető szolgáltatás és sok a tabu.

Az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 „A Szociális Ágazat Módszertani és Információs rendszereinek megújítása” c. kiemelt projekt keretében a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet vállalja, hogy együttműködési megállapodás keretében felkészítést

biztosít a helyi szükségletekhez igazodó csoportok szervezésével, módszertani segítséget nyújt a szervezőnek a meglévő Alzheimer/ Memória Cafék támogatásához, létrehozásához személyes vagy on-line konzultáció formájában a hálózati szakértőkön és az Alzheimer/ Memória Café koordinátoron keresztül.

Ezen program keretében több éve működik a Gyalogló Klub, amely minden héten csütörtökön és szombaton segíti az idősebbek fizikai és lelki egészségét.

Munkanélküliek

A falvaknak, községeknek egyre kisebb a munkaerőmegtartó-képességük, a munkahelyek jó infrastrukturális tulajdonságokkal rendelkező területekre koncentrálódnak, melyek elsősorban a városokban találhatóak, illetve a határ közelségére való tekintettel sokan választják a szomszédos Ausztriát munkavégzésük helyéül, elsősorban a jóval magasabb kereseti lehetőségek miatt.

A Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata irányításával létrejött a Soproni Foglalkoztatási Konzorcium. A Konzorcium által beadott pályázatot az Irányító Hatóság támogatásban részesítette, így 2016. június 30-án kezdetét vette a „Helyi foglalkoztatási együttműködés Sopron Megyei Jogú Város területén és várostérségében” című projekt fejlesztési szakasza. 2016. november 28-án megalakult a Soproni Foglalkoztatási Paktum a konzorcium tagok, valamint a Soproni járás munkaerőpiaci problémáinak kezelésében érdekelt helyi szereplők részvételével. Az Együttműködési Megállapodás aláírásával összesen 20 szervezet jelezte részvételét a kezdeményezésben. A Paktum létrehozásának célja, hogy a foglalkoztatás területén érdekelt felek széles körű partnerségi hálózat keretében összehangolják a foglalkoztatási és humán erőforrás-fejlesztési elképzeléseiket és közös megoldásokat keressenek a járás munkaerőpiaci problémáira.

Fogyatékkal élők

A fogyatékkal élők sajátos szükségleteit kiemelten kell kezelni. A különböző tervezési és döntési folyamatoknál jelenleg a munkaerőpiacon való részvételre irányul a figyelem és a támogatás. Kiemelten fontos; hogy a fogyatékoság súlyosságából adódóan a munkára nem képes fogyatékkal élők számára a speciális ellátást és gondozást nyújtó kis létszámú átmeneti és lakóotthoni egységek létrejöjjenek.

A megváltozott munkaképességű emberek állapotuknál fogva több, speciális odafigyelést, ellátást igényelnek, különösen nehéz nekik a nyílt munkaerőpiacon való aktív részvétel.

Hajléktalanok

A városi lét sajátossága a hajléktalanság problémája. A kistélepeülésen a hajléktalanság nem jellemző, de szinte minden településen találkozhatunk olyan emberrel, emberekkel, akik csak azért nem hajléktalanok a szó klasszikus értelmében, mert van házuk, van lakhatásuk, de életmódjuk és körülményeik rosszabbak, mint a városi hajléktalan „sorstársaiké”.

3. SOPRON MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖTELEZŐEN ELLÁTANDÓ SZOCIÁLIS VALAMINT GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSI ÉS SZAKELLÁTÁSI FELADATA

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján az önkormányzat a következő szolgáltatásokat biztosítja:

Feladat	A feladat ellátását biztosító intézmény
I. Szociális alapszolgáltatások	
<i>Szociális szolgáltatások</i>	
a) Étkeztetés	Soproni Szociális Intézmény, Gondozási Központ
b) Házi segítségnyújtás	Soproni Szociális Intézmény, Gondozási Központ
c) Családsegítés	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
d) Utcai szociális munka	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
<i>1. Speciális alapellátási feladatok</i>	
e) Közösségi pszichiátriai ellátás	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
f) Támogató szolgálat	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
g) Idősek nappali ellátása	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
h) Fogyatékosok nappali intézménye	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
i) Pszichiátriai betegek nappali intézménye	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
j) Nappali melegedő	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
II. Szakosított ellátási formák	
<i>1. Ápolást, gondozást nyújtó intézmények</i>	
k) Idősek otthona	Soproni Szociális Intézmény, Idősek Otthona
l) Emelt szintű idősek otthona (Ikva Otthon)	Soproni Szociális Intézmény, Gondozási Központ
<i>2. Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények</i>	
m) Időskorúak gondozó háza	Soproni Szociális Intézmény, Idősek Otthona
n) Hajléktalan személyek átmeneti szállása	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet
o) Éjjeli menedékhely	Soproni Szociális Intézmény, Hajléktalan és Szociális Alapellátó Intézet

Gyermekjóléti szolgáltatások	
I. Alapszolgáltatások	
Gyermekjóléti szolgáltatások	
p) Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
q) Család- és Gyermekjóléti Központ	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
r) Óvodai-iskolai szociális segítő szolgáltatás	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
Gyermekek napközbeni ellátása - bölcsődei ellátás	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
II. Szakosított ellátások	
Gyermekek Átmeneti Gondozása	
s) Helyettes szülői hálózat	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
t) Családok Átmeneti Otthona	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete
u) Gyermekek Átmeneti otthona	Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete

A Sztv. 90. § (2) bekezdése értelmében a megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani, mely feladatok tekintetében Sopron Megyei Jogú Város teljes mértékben megfelel a törvényi előírásoknak.

4. SOPRON MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ, VALAMINT GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKAT ELLÁTÓ INTÉZMÉNYEK

4.1. SOPRONI SZOCIÁLIS INTÉZMÉNY

4.1.1. HAJLÉKTALAN ÉS SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÓ INTÉZET

Szakmai egységek/szolgáltatások:

- idősek nappali ellátása
 - átlagos szükségletű idősek
 - demens kórképpel rendelkező idősek
- fogyatékos személyek nappali ellátása
- pszichiátriai betegek nappali ellátása
 - nappali ellátás
 - közösségi ellátás
 - fejlesztő foglalkoztatás
- hajléktalan-ellátás
 - utcai szolgálat
 - népkonyha-szolgáltatás
 - nappali melegedő
 - éjjeli menedékhely
 - átmeneti szállás

A különböző szolgáltatások szorosan együttműködnek, munkájukat összehangoltan, egymásra építve, a segítséget kérő szükségletét, igényét figyelembe véve végzik. Az ellátás során kiemelt szempont a kliensek egészségi-mentális-fizikai állapota, életkora, valamint az a szocio-kulturális környezet, amely aktuálisan körülveszi a szolgáltatást igénylőket.

A végzett szolgáltatások ellátási területe

Idősek nappali ellátása, fogyatékkal élők nappali ellátása, valamint a hajléktalan-ellátás:

- Sopron és közigazgatási területe.

Pszichiátriai betegek nappali ellátása és közösségi gondozása:

- Sopron járás közigazgatási területe.

4.1.1.1. IDŐSEK NAPPALI ELLÁTÁSA

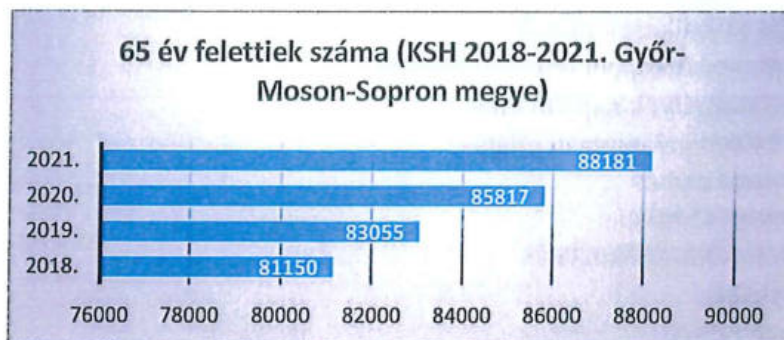
• “Ciklámen” Idősek Klubja (Sopron, Kossuth L. u. 10.)	25 férőhely
• “Lila Akác” Idősek Klubja (Sopron, Major köz 3.)	40 férőhely

A célcsoport általános jellemzői:

A KSH által megjelentetett Magyarország 2020 című kiadványának Demográfiai összefoglaló fejezetében található adatok szerint: „A népesség korszerkezete tovább idősödik: 2021. január 1-jén száz gyermekkorúra 140 időskorú jutott, 3-mal több az egy évvel korábbinál. 2020-ban 140,9 ezer személy hunyt el. A halálozások száma 11,3 ezer fővel, 8,7%-kal meghaladta az előző évit, a többlet főleg az év második felében elhunytak magas számából adódott. Az ezredforduló óta nem haltak meg ilyen sokan egy évben. A Covid19-járvány első, tavaszi hulláma csak kismértékű emelkedést okozott a halálozások számában az egy évvel korábbihoz képest, a második hullám azonban már jelentős halálozási többlettel járt.”

Az elemzés nem tér ki arra, hogy az összes számhoz képest milyen arányban haltak meg időskorúak.

A megyei (KSH) adatokat figyelembe véve, a 2018-21 közötti időszakban a 65 év felettiiek száma – a korábbi évekhez hasonlóan tovább emelkedett.

A WHO 2017-2025 közötti akciótervében népegészségügyi prioritásnak jelölte a demencia hatásaira való felkészülést. Hosszú távon tehát szükséges betervezni az alapellátások fejlesztése tekintetében az öregedésből eredő problémákra, az újonnan jelentkező szükségletek megoldására válaszoló szolgáltatásokat (részletesen a tervekben).

Sopron vonatkozásában ugyancsak említésre méltó, hogy a nappali ellátásainkban – a korábbi évekkel ellentétben – egyre inkább azok az időskorúak jelennek meg, akiknek fizikai-mentális és egészségi állapota már jelentős mértékben gyengült, így a nappali ellátásban történő rövidebb tartózkodási idő után hamar intézeti elhelyezésre kerülhet sor, vagy meggyengült egészségi-fizikai állapotuk miatt egyre ritkábban jelennek meg az ellátásban. Legrosszabb esetben az ellátásból halálozás miatt kerülnek ki. További nehézséget okozott a COVID járvány 2020. évi megjelenése, és tartós maradása, melynek hatására egyrészt a szigorú járványügyi szabályok betartásából eredően csak kevesebb ellátottat lehetett fogadni, illetve sokakat hozzátartozóik nem engedtek közösségbe.

2020-2021. év közötti egy év alatt kikerült az ellátásból:

- otthonba került 5 fő
- elhalálozott 3 fő
- súlyos beteg lett 2 fő
- Összesen: 10 fő**

Ugyanezen időszakban az újonnan bekerülők közül:

- átlagos szükségletű 9 fő
- demens 4 fő
- Összesen: 13 fő**

A helyzetet súlyosbítja, hogy a demenciával járó kórkép jelentős hányada aluldiagnosztizált. A tüneteket a hozzátartozók nem, vagy csak ritkán és későn ismerik fel, és a stigmatizációtól való félelem miatt halogatják a szakember felkeresését. Az esetek többségében az érintettek megkésve, már középsúlyos vagy súlyos demens állapotban jutnak a szolgáltatáshoz.

A jelenlegi megállapodások számát figyelembe véve az 55 ellátott közül 11 fő demens (ellátottak 20 %-a).

A szolgáltatás célja, feladata

Az ellátás célja: az ellátást igénybe vevők számára otthonos légkörű, egyéni szükségletekre épülő szolgáltatás biztosítása, amely lehetővé teszi a szabadidő hasznos eltöltését, valamint a az időskor nehézségeinek feldolgozását.

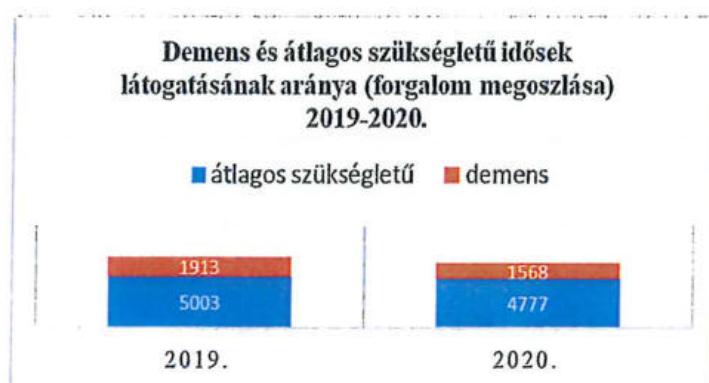
Az intézmény két telephelyén összesen 65 engedélyezett férőhelyen valósítja meg szakmai tevékenységét, mely fizikai, egészségi, mentális, szociális segítségnyújtást, integrált formában demens ellátást tartalmaz. Az idősek nappali ellátásának működése az ellátást igénylők fizikai, mentális állapotának javulását eredményezheti, ami pedig mind az idős ember, mind pedig családtagjai szempontjából kívánatos. A nyugdíjas ember minél korábban kerül a nappali ellátás rendszerébe, annál korábban tapasztalja meg a közösség megtartó erejét, és annál aktívabban éli nyugdíjas éveit, lassítva ezzel testi-lelki-mentális hanyatlását.

A két nappali ellátás (idősek klubjai) szakmai programjai által hozzájárul a „sikeres” öregedés útjának elfogadtatásához, illetve elősegíti azt is, hogy az idős ember saját lakókörnyezetében, családjá körében élje életét, tehermentesítve ezzel a bentlakásos intézmények amúgy is terhelt létszámszámát.

Demens személyek nappali integrált ellátása

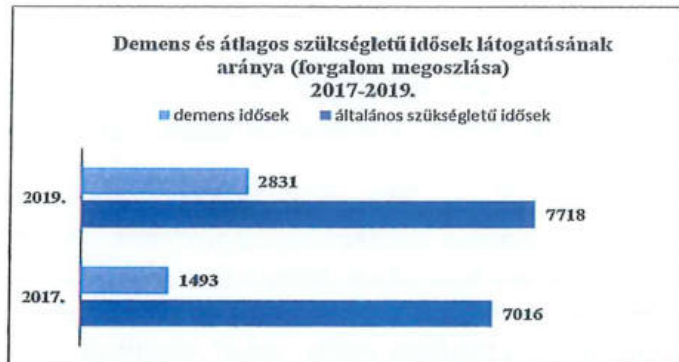
A demenciával küzdő idősek személyközpontú ellátásával, foglalkoztatásával alapvető cél, hogy az ellátottak a szellemi leépülés során életminőségüket megőrizve, jó közérzettel éljék életüket. A demens személyek egyéni és csoportos foglalkoztatása napi szintű. A foglalkozások során kiemelt figyelmet kapnak a különböző testmozgásos programok, kímélő és kondicionáló torna, játékos-mozgásos foglalkozások, művészet-terápiák. A speciális ellátást igénylők egyéni, személyközpontú foglalkoztatása az egyéni gondozási tervben megjelölt célok alapján napi rendszerességgel, egyéni igényeik, szükségleteik figyelembevételével történik.

Statisztikai adatok két évre vonatkozóan (2019-2020.):

A diagramon jól látszik, hogy azonos férőhelyszám mellett 2019-hez képest csökkent az ellátást igénylők száma. Ennek oka részben a szigorú járványügyi szabályok betartása, illetve a betegségtől való félelem akár az ellátottak, akár a hozzátartozók részéről. Új ellátottak 2021. évben jelennek meg jelentősebb számban, ami azonban épphogy csak fedezi a kieső ellátottak számát. A korábbi évekre jellemző folyamatos emelkedő tendencia 2020. évtől stagnál.

Handwritten signature

Eredmények:

A klubok működésével összefüggésben:

- a szakképzett, demencia-specifikus ellátást nyújtó dolgozói létszám emelkedése speciális továbbképzéseken való részvétellel, amely segíti új technikák, és segítői módok alkalmazását a személyre szabott gondozás során (a demens ellátottak más stílust, bánásmódot igényelnek, mint az átlagos szükségletű idők),
- a hozzátartozók mind a szervezett túrákba és egyéb programokba, mind pedig az Alzheimer Café városi programjaiba szívesen bekapcsolódnak,
- 2019-ben elindult a demens idők hozzátartozói csoportja, amely 2020. év második negyedévéig szünetel átmeneti időre a járványügyi helyzet miatt, de a csoportot a jövőben is folytatni szeretnék,
- az elmúlt két év tervezésének megfelelően 2021. utolsó negyedében elindulhat az idők szállítása, amelynek köszönhetően több ellátottra számíthat majd az ellátásban.

Fejlesztési lehetőség:

A közeli jövőben nagy szükség lesz az amúgy jól működő idők nappali ellátásának kiegészítésére a speciális szükségletű (demens) idők ellátására. Bár a jelenleg működő két idők klubjában demensek ellátására is sor kerül, ám sem az átlagos igényű, sem pedig a demens idők igényét nem tudja kielégíteni a vegyes profilú ellátással. Egyre több család kér segítséget, gondolja saját otthonában demens szülőjét, akiknek gondozása-ápolása nagy energiákat emészt fel, akár még dolgozó, akár már nyugdíjas hozzátartozó vállalja ezt a feladatot. A megoldás a növekvő igényekre egy demens idők tiszta profilú nappali ellátása lehetne.

4.1.1.2. FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSA

- „Virágfüzér” Sérültek Napközi otthona” 24 férőhely
(Sopron, Kossuth L. u. 10.)

A célcsoport általános jellemzői

Fogyatékosági csoportok megoszlása:

A KSH országos adatai szerint a lakosság mintegy 4-6 %-a vallja magát fogyatékosággal élőknek. A fogyatékos személyek számához viszonyítva a mozgáskorlátozottak képviselik a legnagyobb csoportot (48,1 %), ezután következnek a látássérültek (17,1 %), a siketek (14,8 %), az értelmileg akadályozottak (13,1 %), végül az autisták (2,2 %). A maradék 4,7 %-hoz

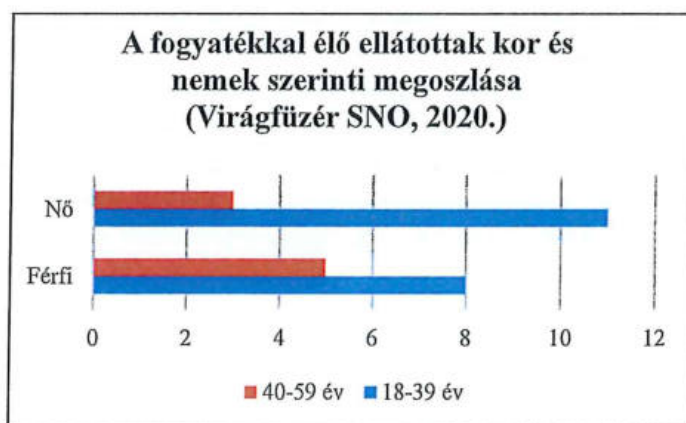
tartoznak azok a személyek, akik halmozottan fogyatékosok, így közvetlenül egyik csoportba sem sorolhatók.

Az adatok arra is rámutatnak, hogy a különböző fogyatékosági csoportok százalékos aránya változik a kor előre haladásával: pl. a mozgásukban akadályozottak esetén, a 0-14 éves korosztály adataihoz képest (18,4 %) az időskori adatok jelentős emelkedést mutatnak (48,1 %). Hasonló a helyzet a látássérültekkel, és a hallássérültekkel is. Mindezek arra hívják fel a figyelmet, hogy bizonyos fogyatékoságok az idősödéssel, vagy betegség, baleset kapcsán alakulnak ki, így számuk fokozatos emelkedésére számíthatunk. Vagyis korcsoportonként és az idő előrehaladásával más problémák, szükségletek merülhetnek fel (részlet a Helyi Esélyegyenlőségi Programból)

A szolgáltatás célja, feladata

A „Virágfüzér” Sérültek Napközi Otthona biztosítja a felnőtt korú fogyatékkal élők nappali ellátását a hétköznapiakban. A saját otthonukban élő, 18. életévüket már betöltött felügyeletre szoruló fogyatékkal élő (értelmi, érzékszervi, mozgássérült, halmozottan sérült) és autista – nevelési-oktatási intézménybe nem járó – személyek napközbeni ellátását. A törvény lehetőséget biztosít arra is, hogy a 18. életévét betöltött fogyatékkal élő – még tanulói jogviszonyban álló – tanuló a tanítási szünetek alkalmával igénybe vegye a szolgáltatást.

A nappali ellátásba jelentkezők jellemzői

Az ellátottak életkora 19-től 58 éves korig terjed, az ellátás igénylése során jelenleg az életkorban nincs felső korhatár, az állapot határozza meg a napközis ellátás igénybevételének lehetőségét.

Az ellátottak között kicsivel több a nők száma a 18-39 korosztályban, míg a 40 év fölöttiek esetében a férfiak képviselnek elenyésző többséget.

A szolgáltatást igénybevevők köre:

- enyhe-, közép súlyos és súlyos értelmileg akadályozottak, illetve valamely más sérültséggel és pszichiátriai kórképpel együtt, tehát halmozottan és súlyos fokban sérültek
- autista fiatalok közép súlyos, súlyos értelmi akadályozottsággal, így ők szintén halmozottan sérültek
- mozgásban súlyosan akadályozott, de ép értelmű személyek

B7

A sérültségek okai:

• családi halmozódás, fejlődési és-genetika rendellenesség:	7 fő
• szülés közben kialakult oxigénhiány miatti károsodás	7 fő
• autizmus	6 fő
• egyéb, halmozott sérültség (kerekes székes)	5 fő

A jelenlegi sérültségi megoszlás gyógypedagógiai szempontból:

középsúlyos értelmi akadályozott:	1 fő
halmozottan sérült:	16 fő
súlyosan halmozottan sérült:	5 fő

Statisztikai adatok két évre vonatkozóan (2019-2020.):

Bár az adatok lassú emelkedést mutatnak, az ellátást igénylők száma egyelőre nem veszélyezteti a gondozás minőségét. A forgalomban a COVID alatti bezárás okozott némi megtorpanást a számok tekintetében, a későbbiekben azonban – az otthoni ellátások és ügyintéзések, bevásárlások segítségével – sikerült újra a régi szintre visszahozni.

Sikerek:

A nappali ellátást egyre többen keresik fel:

- az iskolai szünetekben az iskolás fiatalok közül (speciális iskola) egyre többen fordulnak a napközis ellátáshoz,
- mivel az ellátottak átlag életkora jóval alacsonyabb, mint a korábbi években, így több támogató közreműködésével sikerült egy fogyatékosok számára is megfelelő sportpálya projektet elkezdni, amit a következő két évben szeretnének majd befejezni,
- rendszeres támogató kapcsolatot tartanak fenn például a „Hova tovább?” Alapítvánnyal, amelynek köszönhetően sokféle fejlesztő programot biztosítottak ellátottjaik számára.

Nehézségek:

- az ellátotti kör nagyon szerteágazó a fogyatékoság súlyossága és az életkor tekintetében is,
- az épület adottságai miatt sincs lehetőség az ellátotti létszám bővítésére,
- némiképp stagnálást idéz elő a napközi életében, hogy a speciális iskolák számára jogszabály teszi lehetővé a járvány ideje alatt a 24. életév utáni tartózkodást is. Így 25-26 éves korig maradhatnak a fogyatékos fiatalok az iskola tanulói, akik így inkább az iskolát választották,
- az iskolai szünetek ideje alatt jelentkező ellátottak, valamint az ugyanezen a szinten található idősek nappali ellátása miatt egyre gyakoribb a zsúfoltság, ami nehezíti a szakmai munka színvonalát mindkét szolgáltatásban.

4.1.1.3. PSZICHIÁTRIAI BETEGEK NAPPALI ELLÁTÁSA (Sopron, Uszoda u. 9.)

• nappali ellátás	40 férőhely
• közösségi ellátás	40 ellátott
• fejlesztő foglalkoztatás	15 fő maximum

Az ellátás célja, feladata:

- A nappali ellátás egyik fő célja az ellátottak képességeinek és készségeinek a megtartása, fejlesztése. A terápiás foglalkozások, az életvezetési tanácsadások, a szabadidő sokszínű eltöltése, a higiénés szükségletek kielégítése mellett a munkavégzéshez szükséges készségek fejlesztése is alapvető fontosságú a gondozás folyamatában. Lehetőséget nyújt továbbá közösségi kapcsolatok kialakítására, terápiás célú beszélgetésekre, egyéni és kiscsoportos foglalkozásokra, relaxációs jellegű pihenésre, kikapcsolódásra, szükség esetén higiénés szokásaik korrigálására.
- A fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozás, fejlesztés, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. A szociális munkatárs felügyelete mellett valósulnak meg a beszállító által kért minőségi, és mennyiségi elvárások. A munkatárs a hét négy napján a foglalkoztatottaknak különböző fejlesztéseket tart (egy alkalommal teljes csoportlétszámmal zajlanak csapatépítő jelleggel, háromszor pedig kis csoportban vagy egyénileg). A tevékenységek célja az egyéni szükségleteket figyelembe véve a mozgásfejlesztés, a kognitív, a mentális, valamint a kommunikációs készségek szinten tartása, fejlesztése.

A programban részt vevők számára biztosított munkát a szolgáltatás pályázati pénzből finanszírozza.

- A közösségi pszichiátriai ellátás célja, hogy az általa gondozott pszichés problémával küzdő ellátottak integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve, ha betegségükből adódóan már kirekesztődtek a társadalomból, reintegrálódjanak a közösségbe. A közösségi ellátás a pszichiátria betegek önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú közösségi alapú gondozása, amelynek során a gondozás, pszicho-szociális rehabilitáció az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történik.

Az ellátást igénylők jellemzői:

A pszichiátriai betegségek miatti megváltozott munkaképesség több szempontból is figyelmet érdemel. A pszichiátriai betegségek esetén általában elmondható, hogy a személyiség összműködése, alkalmazkodó- és önellátó képessége, realitásérzékelése sérül. Az ilyen típusú betegségekben szenvedőknek általában orvosi és pszichológusi segítségre van szükségük hosszútávon a normális életvitelük, szociális kapcsolataik és egészséges önértékelésük fenntartására.

A munkavégzés sokszor kifejezetten hasznos lehet, mivel a rendszeres céllal végzett tevékenység nagy segítséget jelenthet az egészséges életritmus fenntartásához és a munka által elért elégedettség és sikerélmény eléréséhez.

A szolgáltatás működtet munkaterápiás és fejlesztő foglalkoztatást is, ezért lehetőségük van a klienseknek a munka, mint értékteremtő tevékenység révén, ismét a társadalom hasznos tagjává válni. Ez a folyamat sokkal időigényesebb, mint egy átlagos, egészséges álláskereső munkába állítása. Legfontosabb feladatuknak tartják, hogy megtalálják a kapcsolatot, a pszichiátriai beteg és a munkaerő piac között.

Statisztikai adatok két évre vonatkozóan (2019-2020)

Az ellátottak BNO kód szerinti százalékos megoszlása

A pszichiátriai betegek a BNO besorolás szerint három fő betegségcsoportba sorolhatók. A legnagyobb arányban a schizofrenia és paranoid rendellenességekkel jelennek meg ellátottak (piros szín), kisebb arányban a bipoláris affektív zavarral vagy a depresszióval küzdők (sárga

szín), végül a legkisebb mértékben a szorongásos rendellenességekkel érkeznek az ellátásba (kék szín).

A nappali ellátás 40 férőhelyére 2019-ben 40 fő jelentkezett, míg 2020-ra ez a szám elérte a 44 főt. Majd 2020 végétől a következő évre átvéve ez a szám – ugyancsak a COVID következményeként – stagnálni látszik.

A fejlesztő foglalkoztatás engedélyezett száma 15 fő. 2017. évet követően 2019-ig emelkedő tendenciát mutatott a részvételi arány (12 fő), amely 2019-2020. évben visszacsökkent a 2017. évi 7-8 főre.

Közösségi ellátásban 2019. évig emelkedő tendencia volt jellemző az ellátottak száma tekintetében (46 fő), míg 2021. első negyed évéig némi csökkenés tapasztalható (40 fő). A szakmai munkát két szociális munkatárs látja el járási területet bejárva.

Sikerek:

- a nappali ellátást igénybe vevők létszámának növekedése (reményeik szerint ez azt jelzi, hogy szélesebb körben sikerült megismertetni a szolgáltatást),
- a társszakmákkal történő együttműködés szorosabb kapcsolatokat eredményezett,
- a munkatevékenység kibővítése,
- sokszínű és változatos rekreációs programok biztosítása,

Nehézségek:

- az emelkedő ellátotti létszám nem csak siker, hanem egyben kockázati tényezőként is felmerül, amennyiben a résztvevők száma a fizikai térben és a programokban való részvétel tekintetében is korlátozott.
- a fejlesztő foglalkoztatásban 6 órán dolgozó munkatárssal nem lehet számolni a nappali ellátás programjaiban, terápiás foglalkoztatásban. Egy-egy fővel nehéz mindkét szolgáltatást fenntartani, különös tekintettel a szabadságok, képzések, betegségek miatti távolléteket is.

Fejlesztési lehetőségek:

Az ellátásnak továbbra is fontos célkitűzése a szabadidő hasznos eltöltésén, színes programokon keresztül az ellátottak közösségbe történő integrációja, illetve a munka jelentőségének, hasznosságának kiemelése a kliensek körében.

Mindezek elérése érdekében célszerű lenne:

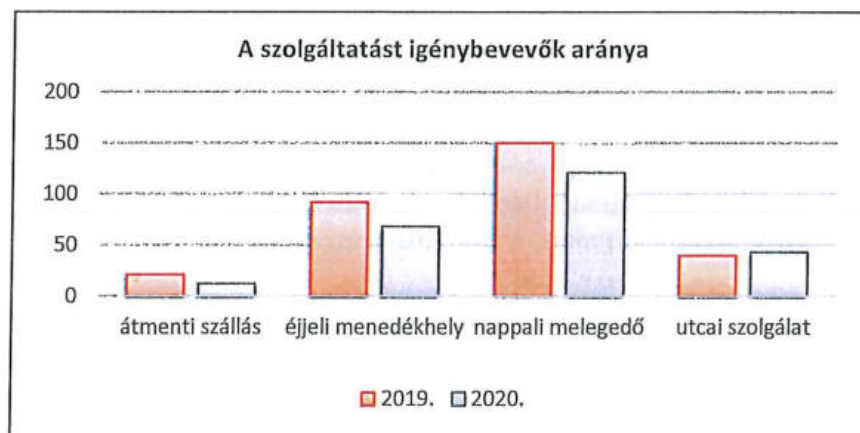
- a nappali ellátás átalakítása a több személy munkavégzéséhez való megfelelés érdekében,
- több szakember alkalmazása a megfelelő szakmai színvonal, valamint a hiányzásokból eredő nehézségek leküzdése érdekében (az ellátottak között többen vannak olyan állapotban, hogy egy ember teljes odafigyelését igénylik),
- a fejlesztő foglalkoztatás bővítése, akár az intézmény más szakmai egységéből érkező ellátottakkal (fogyatékos, hajléktalan személyek).

4.1.1.4. HAJLÉKTALAN-ELLÁTÁS

• utcai szolgálat	Magyar u. 22.	
• népkonyha-szolgáltatás	Magyar u. 22.	
• nappali melegedő	Magyar u. 22.	30 fő részére
• éjjeli menedékhely	Kossuth u. 10.	23 férőhely
• átmeneti szállás	Kossuth u. 10.	37 férőhely
• átmeneti szállás	Balfi u. 15.	5 férőhely

Az ellátottak aránya a különböző szolgáltatásokban:

Általánosságban elmondható, hogy szinte mindegyik szolgáltatásnál csökkenés tapasztalható. Ennek okai lehetnek a pandémia alatti bezárások, az egyik városból a másikba történő utazások korlátozása, az igénybevételek előírás szerinti karanténhoz kötése, illetve a belvárosban életvitelszerűen tartózkodók ellen indított eljárások is a két év alatt elérhettek a büntetés-végrehajtási szakaszba.

Utcái szociális munka

Az ellátás célja, feladata:

Az utcai szociális munka egyrészt közterületen végzett terepmunka, önálló szakmai szociális szolgáltatás a már felderített egyének, csoportok részére, másrészt háttériródi tevékenység. Feladatuk továbbá a felderítetlen és ellátatlan személyek felkutatása, és lehetőség szerinti bevonása az ellátórendszerbe. Az utcai szociális munka végzése során, a közterületeken tartózkodó hajléktalan személyek helyzetét, életkörülményeit kísérik figyelemmel, ellátásokat kezdeményeznek a hajléktalan emberek helyzetének javítása érdekében.

Handwritten signature

Az utcai szociális munka keretében végzett tevékenység

- iratpótlás, nyugdíj és egyéb ellátási formák megszerzése
- munkahelykeresés
- lakossági bejelentés alapján, azonnali intézkedés
- előzetes igényfelmérés alapján dologi juttatások biztosítása
- az ellátási területek napi szintű bejárása

Az ellátással kapcsolatos adatok a 2019-2020. év közötti időszakról

Az utcán élők száma évek óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A 178/2018. (X. 2.) kormányrendelet megjelenését követően tapasztalták ezt először, mely szerint a közterületeken életvitelszerűen tartózkodás szabálysértésnek minősül. 2017-ben 65 fő „utcán élő” ügyféllel volt kapcsolat, ez a szám 2018-ban 48 főre csökkent, majd 2019-ben 40 fővel, 2020-ban pedig csak 33 fővel van kapcsolat.

Népkonyha

Az ellátás célja, feladata:

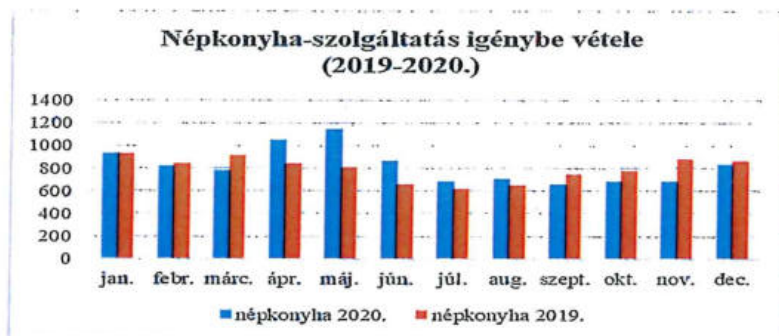
A népkonyha alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít azoknak a rászorulóknak, akik azt önmaguk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az intézet szükség esetén napi max. 50 adag ételt tud biztosítani.

Az ellátással kapcsolatos adatok a 2019-2020. év közötti időszakról:

A hét minden napján 12.30 és 13.30 óra között a melegedő közösségi helyisége népkonyhaként funkcionál.

Az igénybe vevői kör jellemzően a nappali melegedő, éjjeli menedékhelyet igénybe vevők és utcai hajléktalan személyek kliensköréből kerül ki, de éves átlagban, az étkezők néhány százaléka (1-3 fő) nem hajléktalanságuk okán veszik igénybe a népkonyha szolgáltatását (pl. lakhatással rendelkező, de alacsony jövedelmű személyek). A két év összehasonlításából látszik, hogy – az összes többi ellátással ellentétben – 2019-hez képest 2020-ban emelkedett az igénybe vevők száma (2019. évi forgalom: 9549; 2020. évi forgalom: 9841)

Nappali melegedő

Az ellátás célja, feladata:

Nappali ellátást nyújtó intézmény, amely 30 fő (maximum 36 fő) nappali tartózkodására ad lehetőséget. A szolgáltatás hétfőtől vasárnapig 8-18 óráig tart nyitva. Az ellátás térítésmentes.

Szolgáltatások:

Lehetőséget biztosít

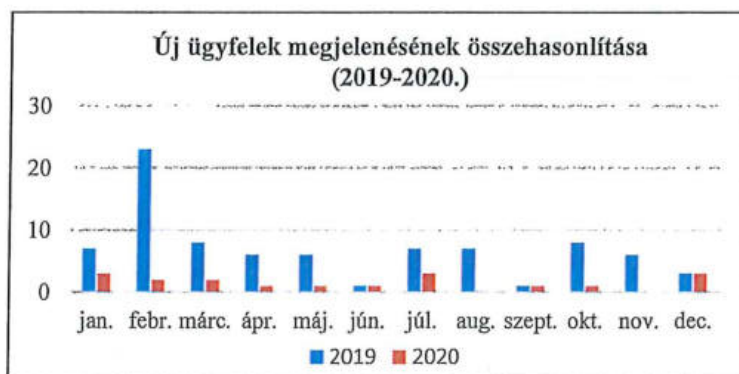
- a közösségi együttlétre,
- a pihenésre,
- a személyi tisztálkodásra,
- a személyes ruházat tisztítására,
- az étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására.
- postacím használatára és csomag megőrzésére
- szociális ügyintézésre
- orvosi ellátásra
- lelki-mentális gondozásra.

Az ellátással kapcsolatos adatok a 2019-2020. év közötti időszakról

Nappali melegedőben jellemzően a téli krízisidőszakban magasabb az igénybe vevők létszáma, és szolgáltatásait nagyobb számban férfiak veszik igénybe.

Az utcai szociális munkások tevékenységének eredményeképpen az utcán élők intézménybe történő integrációja sok esetben megtörténik, többnyire a nappali melegedő szolgáltatásait, alkalomszerűen a népkonyhát, valamint télen az éjjeli menedékhely ellátási formát veszik igénybe.

A diagramon az elmúlt két évben megjelenő új kliensek aránya látható. A 2020. évben megjelenő pandémia nyoma itt is látható, ugyanis a szokásosnál jóval kevesebben jelentek meg új ügyfelek.

Éjjeli menedékhely

Az ellátás célja, feladata

Olyan hajléktalan személyeknek nyújt éjszakai pihenési lehetőséget, akik az önellátásra, valamint a közösségi együttélés szabályainak betartására képesek. Engedélyezett férőhelyszám 23 fő, nők és férfiak egyaránt igénybe vehetik.

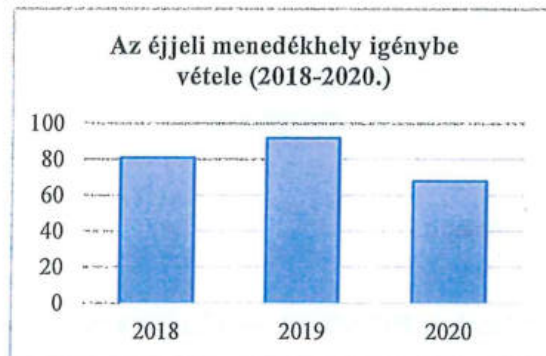
Az éjjeli menedékhely az év minden napján délután 18 órától reggel 07 óráig tart nyitva.

Az ellátással kapcsolatos adatok a 2019-2020. év közötti időszakról

Az adatok azt jelzik, hogy a nyári hónapokban csökken a menedékhelyen töltött éjszakák száma a klienskörben.

A hideg beköszöntével azonban többen kényszerülnek fedél alá vonulni, ezekben a hónapokban jelentősen emelkedik az ellátottak száma. Időszakos férőhelyszám bővítésre nincs lehetőség, ehhez számos feltételnek kellene az intézménynek megfelelnie.

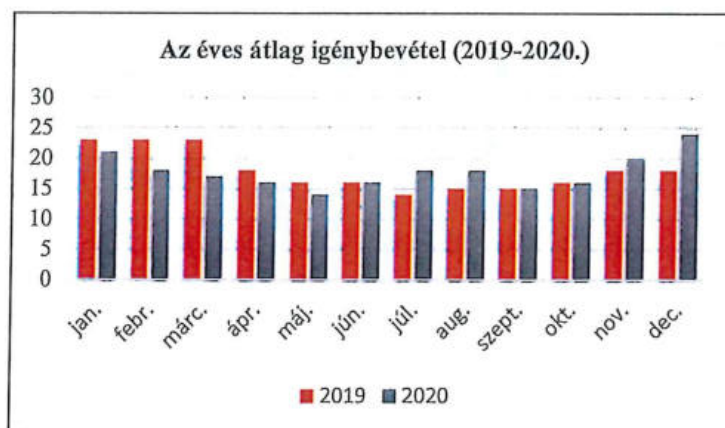
Az éjjeli menedékhely átlag igénybevételének alakulása:

A diagram a 2019-2020 közötti időszakot mutatja. 2019-ben volt egy látványosabb emelkedés, majd jól látható a 2020. évi nagy arányú csökkenés a szolgáltatás igénybevételéhez kötődően. Itt is feltételezhető, hogy a pandémia miatt kisebb volt a vándorlás, illetve szigorúbbak voltak a bejutás feltételei, így kevesebben jelentek meg a rendszerben. A kérdés azonban felvetődik: hol húzták meg magukat azok az ellátottak, akik nem igényelték a szolgáltatást?

A napi teendők során felmerülő nehézségek:

- a célcsoport nehezen motiválható, érdektelenek saját jövőjüket illetően,
- az igénybe vevők szinte kivétel nélkül küzdenek valamilyen szenvedélybetegséggel,
- sokuk kezeletlen beteg, vagy feltételezhetően beteg,
- jellemzőek az alapvető higiéniai problémák,
- gyakoriak az agresszív megnyilvánulások.

Átmeneti szállás

Az ellátás célja, feladata:

A hajléktalanok átmeneti szállása átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, amely kiegészítő szolgáltatásokat is biztosít meghatározott időtartamra. Az átmeneti szállás olyan egyedülálló, tizennyolcadik életévüket betöltött hajléktalan személyek részére nyújt átmeneti elhelyezést, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önállóságra, együttműködési készséget tanúsítanak, a Házirend előírásait betartják és térítési díjfizetési kötelezettségüknek képesek eleget tenni.

Az ellátás biztosítja az éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket, valamint az ellátást igénybe vevő ágyneműjét, tisztálkodásához szükséges textíliát, személyes ruházatának tisztításához szükséges feltételeket, személyes használati tárgyainak biztonságos megőrzését, elsősegélyhez nyújtandó szükséges felszerelést.

Az ellátással kapcsolatos adatok a 2019-2020. év közötti időszakról

Az igénybe vevők számának alakulása: 2018-hoz képest lassú növekedés figyelhető meg 2019. évben, amely aztán 2020-ra jelentős mértékben csökkent.

Az átmeneti szállást igénybe vevők összetétele az elmúlt évekhez viszonyítva megváltozott. Egyre több az idős, beteg ellátott. Ez a tendencia gondot okoz az ellátás szakmai elvárásaiban, ugyanis a jogszabály a munkaképes, reszocializálható hajléktalanok segítését írja elő. Az elmúlt két évben az ellátottak 20-24 %-a állt csak munkaviszonyban.

Nehézségek a hajléktalan-ellátásban

- Korábbi években tapasztalható, hogy egyre többen költöznek Sopronba, és azok, akik a város „vérkeringésébe” nem tudnak beilleszkedni, anyagi erőforrással, természetes támasszal nem rendelkeznek, megjelennek a hajléktalan-ellátás rendszerében. Ez a tendencia stagnálni látszik, bár új kliensek közül még mindig jelentős számú az ország egyéb településeiről érkező.
- Egyre gyakoribb jelenség az átmeneti elhelyezés (éjjeli menedékhely, átmeneti szállás) ellátásait, nyújtott szolgáltatásait meghaladó esetek megjelenése, mint pl. önellátásra nem képes, ápolást, gondozást igénylő esetek (a hajléktalan személyek átmeneti elhelyezése nem ápolást, gondozást nyújtó szociális intézmény).
- A szociális és/vagy egészségügyi problémák elhatárolása az ellátott érdekeinek, jogainak érvényesülését nehezíti.
- Az infrastruktúra fejlesztése indokolt

37

- A Kossuth utcában dolgozó munkatársak több mint 15 éve konténerirodában dolgoznak, melynek feltételei messze az elvárások alatt maradnak.

Sikeres pályázatokkal sikerült a szolgáltatások minőségén javítani.

2020-21 KONV-115	gyógyszeringyenesítés, gyógyászati segédeszköz	283 000
2020-21-KONV-735	esetmegbeszélő csoport	240 000
2019-20-KONV-102	gyógyszeringyenesítés	200 000
2019-20-KONV-501/ász	tárgyi	241 000
2019-20-KONV-514/ém	tárgyi	154 000
2019-20-KONV-701	szupervízió, pszichológus	480 000
2019-2-NM-047	melegedő meghosszabbított nyitva tartása	5 032 950
krízis pályázat/utca	téli kieg. tevékenység	297 270

Fejlesztési lehetőségek:

- A hajléktalan személyek számára biztosítandó szociális alapszolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátásokat más környezetben, a szükségleteket, igényeket és lehetőségeket jogszabályi környezettel összehangoltan, komplex formában kellene kialakítani.
- Az említett problémák, nehézségek és feszültségek miatt a hajléktalan személyek számára nyújtható ellátások újragondolása során érdemes a hiányzó területek – mint pl. hajléktalanok otthona, hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye – felállítása.
- A hajléktalan személyek egy intézményben történő ellátása segítené a szakmai és anyagi erőforrások tervezését, kedvező kihasználását, megkönnyítené az átjárhatóságot és egyszerűsítené a belső munkaszervezést.

4.1.2. GONDOZÁSI KÖZPONT

- Étkeztetés, házi segítségnyújtás Major köz 3.
- Ikva Idősek Otthona József A. u. 5.

4.1.2.1. ÉTKEZTETÉS ÉS HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Az ellátás célja

- **Étkeztetés**

Sopron város területén életvitelszerűen élő, lakó- és tartózkodási hellyel rendelkező személyek részére legalább napi egyszeri meleg étel biztosítása. A szociális rászorultság feltételeit a törvényi előírásoknak megfelelően a települési önkormányzat rendeletben szabályozta. Az étkeztetés szervezése a Gondozási Központ vezetőjének feladata. Az étkeztetés szervezése, a város közigazgatási területén működő főzőhelyekről, vásárolt ebéd formájában, a beszállító kapacitásától függően.

- **Házi segítségnyújtás**

A házi segítségnyújtásban részesülő személy saját otthonában, megszokott lakókörnyezetében kapja meg az élethelyzeti sajátosságainak megfelelő ellátást. Személyre szabott ellátást nyújt az igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségleteinek, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően.

Az ellátásra jogosultak otthonukban történő teljes körű ellátása egészségi állapot, és önellátási képesség függvényében. Az ellátás keretében szociális segítséget és személyi gondozást lehet igénybe venni.

A gondozási szükséglet vizsgálatot követően, személyre szabottan a részletezett szolgáltatási elemekről szóló megállapodás szerint történik az ellátás.

Szakképzetlen gondozó szociális segítség feladatait, szakképzett gondozó szociális segítség és személyi gondozás együttes feladatait láthatja el.

Az ellátotti célcsoport jellemzői:

Étkeztetés:

Ellátottak éves száma (fő):	435 fő
Normatíva szerinti ellátási szám (adag:251):	316 fő
Új kérelmezők száma:	68 fő
Környezettanulmányok száma:	3 fő
Új ellátottak száma:	67 fő
Párhuzamos ellátások (normatíva ütközés):	3 alkalom
Térítési díj befizetési ügyfélforgalom:	2.332 alkalom
Egyéb ügyfélforgalom forgalmi napló alapján:	1.120 fő
Ügyfélforgalom összesen:	3.452

Ellátottak nem, kor és jövedelem szerinti megoszlása:

Étkeztetés:

Kor szerinti megoszlás:	Nők: Fő	Férfiak: fő
18-59 éves	18	34
60-74 éves	100	58
75-89 éves	137	55
90 év feletti	26	7
Jövedelem csoportok:	% -os megoszlása	
0-28.500 Ft-ból élők aránya	1,1%	7,2%
28.501- 51.300 Ft-ból élők aránya	2,8%	3,3%
51.301-74.100 Ft-ból élők aránya	12,5%	13%
74.101 -96.900 Ft-ból élők aránya	24,2%	24%
96.901-119.700 Ft-ból élők aránya	22,4%	17,5%
119.701 Ft/ hó jövedelem felett	37%	35%

Házi segítségnyújtás:

Ellátottak éves száma (fő):	169 személy
Normatíva szerinti ellátási szám: szociális segítség+ személyi gondozás=	31+138= 169 fő

Nők:	Férfiak:
127 Fő	42 Fő

Kor szerinti megoszlás:	Nők:	Férfiak:
18-59 éves	3	3
60-74 éves	16	10
75-89 éves	77	24
90 év feletti	31	5

Jövedelem csoportok:	Fő
0-28.500 Ft-ból élők aránya	0
28.501 - 51.300 Ft-ból élők aránya	1
51.301 - 74.100 Ft-ból élők aránya	7
74.101 - 96.900 Ft-ból élők aránya	23
96.901 - 119.700 Ft-ból élők aránya	38
119.701 - 140.000Ft-ból élők aránya:	43
140.000 - 160.000 Ft élők aránya:	28
160.001 Ft jövedelemből élők aránya:	29

Gondozások megoszlása 2021. augusztus 31-i állapot alapján:**Szociális segítség:**

Alkalomszerű: Havi 1-2 alkalom: 2 fő

Heti:

½ óra	1 óra	1,5 óra	2 óra	2,5 óra	3 óra	4 óra	5 óra	6 óra
0	8	4	11	0	5	1	0	0

Személyi gondozás:

Havi 1 alkalom 1 vagy több óra: 6 fő

Heti:

½ óra	1 óra	1,5 óra	2 óra	2,5 óra	3 óra	4 óra	5 óra	6 óra
-	8	6	19	1	7	19	1	4

Napi:

½ óra	1 óra	1,5 óra	2 óra	2,5 óra	3 óra	4 óra
7	29	16	13	-	1	1

Új ellátások napi gondozási szükségletére vonatkozó adatok:

napi 1 óra alatti	napi 1 óra	napi 2 óra	napi 3 óra	napi 4 óra	napi 4 órát meghaladó
7	19	16	5	4	4

Korábbi évhez viszonyuló fontos mutatók:

Rehabilitálódott: 2021→0 fő

Egyéb alternatívák (pl. családjához költözött): 2021 →1 fő

Bentlakásos Intézetbe került: 2021 →10 fő

Otthonában elhunyt: 2021 →1 fő

Kórházban elhunyt: 2021→ 19 fő

Orvosi igazolással rendelkező házi segítségnyújtásra várakozók (év végi záró adat): 2021 →35 fő

(2021. augusztus 31-i adatok alapján)

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Étkeztetés

Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően (munkanapokon, illetve igény szerint munkaszüneti és ünnepnapokon) az egyszeri meleg étel biztosításával történik. Házi orvosi javaslatra vagy a kérelmező kérésére diétás étkeztetést is biztosítanak.

Az ellátás biztosításának módjai:

- kiszolgálással, egyidejű helyben fogyasztással,
- elvitel lehetővé tételével,
- lakásra szállítással valósul meg.

Az étkeztetésért az ellátottak személyi térítési díj fizetésére kötelezettek. Összege a helyi rendeletnek megfelelően kerül megállapításra.

A minőséggel kapcsolatos visszajelzések alapján az ellátottak a biztosított egyszeri meleg ebéddel, közepes mértékben elégedettek. Általánosan mondható, hogy az aktív korúak inkább a mennyiség, míg az idősebbek a minőség vonatkozásában élnek kifogással.

Házi segítségnyújtás

A személyes szükségletek kielégítése érdekében folytatott segítő tevékenység szakmai tartalma magában foglalja a komfortérzet biztosítását, a szervező feladatokat, a fizikai és mentális ellátást. A házi segítségnyújtás módját, formáját és rendszerességét orvosi javaslatra a gondozási központ vezető és a vezető gondozó a gondozási szükségletvizsgálat eredménye alapján, az ellátást kérelmező igényei szerint határozza meg. Minden esetben az egyéni szükségleteknek megfelelően az ellátást igénybe vevővel közösen kerül kialakításra az ellátandó feladatkör – szociális segítség vagy személyes gondozás-, illetve az ellátáshoz biztosított időbeosztás, az egy hétre összevontan alkalmazható egyéni gondozási szükséglet határain belül.

A házi gondozó a házi segítségnyújtás során együttműködik az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást nyújtó intézményekkel és az otthonápolási szolgálattal, valamint az otthoni hospice szolgálattal, a komplex ellátás érdekében.

A házi segítségnyújtásért az ellátottak személyi térítési díj fizetésére kötelezettek. Összege a helyi rendeletnek megfelelően kerül megállapításra.

Az elmúlt évben nehézséget okozott a folyamatos létszámprobléma, a szakképzett utánpótlás hiánya, és a házi segítségnyújtás lehetőségeit meghaladó kérelmek.

Összességében az intézet tartalmas évet zárt, sikerekkel és nehézségekkel, új kihívásokkal és a hagyományos feladatokkal.

4.1.2.2. IKVA IDŐSEK OTTHONA

József Attila utca 5. 37 férőhely

Emelt szintű ellátás

Az Ikva Otthonban egyszeri hozzájárulás befizetésével élethosszig tartó lakhatást és gondozást, teljes körű ellátást biztosítanak egy és két személyes lakrészekben. A használati jog nem örökölhető és másnak át nem ruházható, az ellátásért személyi térítési díjat kell fizetni.

Az Idősek Otthona gondoskodik az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes - elsősorban nyugdíjkorhatárt betöltött személyek ellátásáról. Az Otthonban a III. fokozatú vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el. Az Otthonba a 18. életévét betöltött betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes személy is felvehető, a gondozási szükséglete alapján, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Az Idősek Otthona feladatellátása a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletben meghatározottak szerint történik.

Az Ikva Idősek Otthona specialitása az emelt szintű környezet mellett, a terápiás és csoportfoglalkozással összefüggő szakmai tematika. Egyéni igények és lehetőségek figyelembevételével kialakított kis és nagycsoportos rendszerben.

Statisztikai adatok 2021. évre vonatkozóan:

Az ellátotti célcsoport jellemzői:

Nemek szerinti összetétel

Nő:	Férfi:
83%	17%

Az Ikva Otthonban: 2021. szeptemberben 157 fő várakozó volt.

Lakók demencia szerinti aránya

Súlyos középsúlyos:	v.	Dementálódás mutató:	jeleit	Kognitív diszszonanciát nem mutató:
11,5%		17%		71,5%

Egyre növekvő kihívást jelent a demens lakók biztonságos ellátása, a tárgyi feltételek miatt. (Önálló, „saját” lakrészek, 3 szinten történő szétszórta eloszlás.)
Intenzív alapápolást igénylők (ágyban fekvők) aránya: 11,4 %
Fizikai mozgatót (tolókocsi) igénylők aránya: 23%
(2021. augusztus 31.-i adatok alapján)

Napjainkban az öregedés és az idős emberek ellátása a társadalom egésze számára nagy kihívást jelent. Az általános demográfiai folyamatokból – az idősök a népességen belüli arányának emelkedése – valamint az idősök általános életkörülményeiben történt kedvezőtlen változások miatt a szociális ellátások iránti igények folyamatos növekedése prognosztizálható.

Az Idősek Otthona gondoskodik az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes - elsősorban nyugdíjkorhatárt betöltött személyek ellátásáról. Az Otthonban a III. fokozatú vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el. Az Otthonba a 18. életévét betöltött betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes személy is felvehető, ha gondozási szükséglete a napi négy órát meghaladja, és/vagy ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Az otthon feladatai és feladatmutatói

Telephely	Feladat	Férőhely
Sopron, Balfi út 80.	Átlagos szintű ellátás	174
	Idősek emelt szintű otthona	11
	Időskorúak Gondozó Háza	8

Az ellátás formái:

- **Átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás:**

Időskorúak Gondozóháza – átmeneti ellátást 8 db férőhelyen biztosít az intézmény a Balfi utcai Idősek Otthonának telephelyén. Az Szt. rendelkezése szerint az átmeneti ellátás 2022. december 31-éig működhet.

- **Átlagos gondozást-ápolást nyújtó ellátás:**

174 fő, ahol 1 – 2 – 3 – 4 ágyas szobában való elhelyezésre van lehetőség. Személyi térítési díj ellenében, átlagos ápolást- gondozást és teljes körű ellátást kapnak az ellátottak.

- **Emelt szintű ellátás:**

A Balfi utcai Idősek Otthonában 11 emelt szintű férőhely igénybevételére van lehetőség.

- **Demens lakók ellátása:**

Az intézményben önálló, demens személyek ellátására alkalmas részleg működik. Tekintettel azonban a demencia kórképpen szenvedők nagy számára a szakma szabályai szerint minden részlegen látnak el demens lakókat.

Az ellátás módja

A feladatellátás a szakszemélyzet munkaköri leírása, a vezetők utasítása, valamint az ellátottak személyre szóló szükséglete szerint történik.

Az Idős otthoni elhelyezésre várakozók adatai: 234 fő

Az elhelyezési kérelmek esetén évente nyilatkoznak a várakozók, ill. törvényes képviselőik a kérelem fenntartásának szándékáról, illetve a hely elfoglalásának szándék szerint elfoglalásáról.

A gondozás tartalma:

Előgondozás

Az intézményi elhelyezést megelőzően az intézményvezető vagy az általa megbízott személy tájékozódik az intézményi ellátást igénybe vevő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, a megfelelő személyre szabott szolgáltatás biztosítása érdekében és felkészíti az ellátást igénybe vevőt az intézményi elhelyezésre. Minden esetben megállapításra került a gondozási szükséglet és megtörtént az előgondozás.

Fizikai ellátás

Biztosítják az ellátó részlegek biztonságos kialakítását, megfelelő világítását, a lakószobák, fürdők, mellékhelyiségek, kiszolgáló helyiségek tisztaságát. Minden részlegen található foglalkoztatás céljára szolgáló helyiség. Elhelyezésre kerültek tájékozódást segítő eszközök, feliratok. Látogató fogadására alkalmas helyiségek állnak rendelkezésre. Az intézmény szépen parkosított, padokkal, napernyőkkel felszerelt udvarral rendelkezik, melyet a lakók a házirendben rögzített módon használhatnak. Rendelkezik továbbá a látogatók számára parkolóhellyel, mentő számára megállási lehetőséggel.

A fizikai ellátás keretein belül biztosítják a lakók testi-lelki komfortját, kielégítik a higiénés, mozgási, táplálkozási, szükségletét, amennyiben a gondozott fizikai, egészségi és mentális állapota ezt szükségessé teszi.

Átmeneti ellátás esetén, ha annak időtartama legalább hat hónap, tartós elhelyezés esetén valamennyi lakó ellátása személyre szabott egyéni gondozási terv alapján történik, amit az intézetbe kerülés után két héten belül elkészítenek.

A gondozási tervet, annak módosítását az ellátást igénybe vevő személlyel, illetve törvényes képviselőjével közösen kell elkészíteni. A gondozási terv eredményességének feltétele az ellátást igénybe vevő aktív közreműködése.

Egészségügyi ellátás

Az Otthon biztosítja az igénybe vevők alap egészségügyi ellátását, az egészség megőrzését, életvitelre, diétára vonatkozó tanácsadást, felvilágosítást.

Gondoskodik az ellátottak rendszeres orvosi felügyeletéről, szükség szerint ápolásáról, szakorvosi ellátáshoz, kórházi kezeléshez való hozzájutásáról, a törvényben meghatározott gyógyszer- és gyógyászati segédeszközökkel való ellátásáról.

Mentálhigiénés ellátás

A mentálhigiénés munka fő célkitűzése az, hogy a lakóknak kiegyensúlyozott lelkiállapotot, helyzetét elfogadó, pozitív életszemléletű gondolkodást alakítsanak ki. A segítő munkának az intézeti elhelyezés okozta válsághelyzet gyors elhárítása és a korábbi testi-lelki egyensúlyi állapot visszaállítása, azaz a beilleszkedés segítése volt a célja. Hosszabb távú célkitűzés a korábbinál magasabb szintű állapot elérése, a korábbi magányosság, tehetetlenség okozta,

passzivitásba süllyedő személyből kreatív, a fizikai, szellemi és lelki megterhelésekkel sikeresebben megbirkózó egyénné való alakítás. A mentálhigiénés ellátást egyéni, kis- és nagycsoportos formában történik.

Foglalkoztatás

A foglalkoztatás feladata az Otthon lakói részére hasznos, élménydús időtöltés biztosítása az egyéni gondozási tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelően. A foglalkoztatás napi, heti, havi, illetve éves foglalkoztatási terv szerint történik. A közös foglalkozások állandó résztvevője részlegenként kb.15-20 fő, alkalmanként 5-10 fő. A hét minden munkanapján volt valamilyen tevékenységi forma, délelőtt 9 - fél 12 közötti időben. Ezek a foglalkozások a szabadidő hasznos eltöltését biztosították, sikerélményt adtak a lakók számára, fokozták a hasznosságtudatukat.

Demens betegek foglalkoztatása

Szinten tartó foglalkozások demencia betegséggel élő idősök részére heti két alkalommal egyéni és csoportfoglalkoztatás keretében zajlanak. Főként a leépülés lassítására irányuló terápiákat alkalmaznak. Nehézséget jelent több demens lakó együttes foglalkoztatása, figyelmük tartósabb lekötése. Ezért a demens lakók foglalkozásai kiscsoportos formában zajlanak.

Érdekvédelem:

Az intézményben élők számára elérhető ellátottjogi és betegjogi képviselő biztosítja a lakók panaszainak kivizsgálását.

A szolgáltatást igénybe vevők jellemzői:

Nemek szerinti összetétel

Nő:	Férfi:
101 fő	63 fő

Az Intézménybe beköltözők száma 2020-ban:

2020.12.31.	
átlagos	47
átmeneti	32

A 2020. évi intézményi felvételeket a pandémia befolyásolta. Tekintettel arra, hogy az izolációt az intézménynek meg kellett oldani, így a felvételek lelassultak.

Az intézmény szakképesítési aránya megfelel a törvényi előírásoknak, fontos cél ennek megőrzése.

A dolgozók munkaköri leírásának folyamatos felülvizsgálata lehetővé teszi, hogy mindenki a kompetenciájának megfelelően, a tőle elvárható legmagasabb szinten teljesítsen. Ennek megfelelően 2021-ben 9 fő dolgozó is magasabb végzettséget szerzett.

Az ellátottak önellátási képessége 2021. szeptember

Önellátásra képes:	Teljes ellátást igényel:	Részleges ellátást igényel:
20 fő	80 fő	64 fő

Demens ellátott 26 fő van az intézményben (2021.)

Évről évre nyomon követhető az intézményi ellátásba kerülő, az – igénybe vett ellátás formájától függetlenül – a demencia diagnózissal rendelkező ellátottak növekvő száma. Az ellátottak közel egyharmada rendelkezik a demencia diagnózissal, amely nem csak a mentális hanyatlás tényét támasztja alá, hanem az ezzel egyidejűleg károsodott funkció kieséseket is jelent, ezáltal nagy terhet ró az ellátó személyzetre.

A demens lakók számára speciális ellátást kell biztosítani, ami megfelel a megváltozott szükségleteiknek. A célú csökkenteni a mentális és pszichés hanyatlást, szinten tartani a még meglévő funkciókat, javítani életminőségüket. Az intézetben hat éve került kialakításra a demens betegeket ellátó részleg. Ellátásuk magas szintű elméleti és gyakorlati tudással rendelkező szakdolgozókat igényel, amely a személyzet képzését generálja. Demenciával élők speciális szükségleteinek megfelelően fontos a biztonságos, de ingergazdag környezet kialakítása, a tájékozódást segítő szimbólumok alkalmazása és a használati eszközök célszerű megválasztása. A foglalkoztatáson a lakók által készített jelek, figurák segítik a szobába vissza találást, tájékozódást. Foglalkoztatásuknál előtérbe helyezik a tüneteikre irányuló foglalkoztatási formákat pl.: memória tréning, és az alapvető életműködéseket segítő foglalkozásokat.

Kórházi kezeléshez való hozzájutás, szakrendelésre juttatás:

A kórházba, szakrendelésre szállításkor a lakó mellé igyekeznek kíséretet biztosítani, ami jelentős munkából való kieséssel jár a dolgozóknak, az amúgy is kevés létszámú személyzetből. Gyakran előfordul, hogy nagy a várakozási idő a kórházi szakrendelésre, a kórházból való visszajutás nagyon problémás. A várakozási idő lényegesen csökken, ha magán betegszállítót vesznek igénybe, melyet a lakó fizet. Ezt a szolgáltatási formát azonban az ellátottak 3%-a tudja igénybe venni nehéz anyagi körülményei miatt.

Személyi, tárgyi feltételek javításának lehetőségei az ellátás hatékonysága szempontjából:

A munkavállalói fluktuáció magas az intézményben, nehezen tudnak megbízható, elkötelezett munkatársakat alkalmazni hosszabb távon. Az Idősek Otthonában jelentős mind a fizikai, mind a mentális megterhelés.

Belső továbbképzési tervvel segítették a munkatársak szaktudásának fejlesztését, mely negyedévi bontásban az aktuális ellátási szükségletekhez illeszkedett: előgondozás, elsősegélynyújtás, sebkezelés. Ezt a belső továbbképzést folytatják a következő témaköröket érintve: epilepszia kezelése, pszichiátriai betegekkel való bánásmód, betegmozgatás, demencia.

Az elmúlt évben 2 fürdőszoba akadálymentes felújítása, az udvari járdák akadálymentes kialakítása és a parkolók felújítása történt meg.

4.1.4. EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁSI INTÉZET

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének 142/2015. (VI. 25.) Kgy. határozatában foglaltak szerint 2015. október 1-jétől a védőnői ellátás mellett az iskola- és ifjúság-egészségügy, valamint a központi orvosi ügyelet feladatellátása a Soproni Szociális Intézet keretein belül kerül megszervezésre.

Az Intézményen belül önálló szakmai egység jött létre (Egészségügyi Alapellátási Intézet), ahol a szakmai koordinációs feladatokon túl az új egészségügyi törvény által célul kitűzött népegészségügyi és prevenciós, valamint szakmai koordinációs feladatok kellő hatékonysággal szervezhetők a továbbiakban.

Az Egészségügyi Alapellátási Intézet szakmai egységei

- védőnői ellátás
- ifjúság- és iskola-egészségügyi ellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás

Védőnői ellátás

A védőnők mindennapi munkájuk során emberléptékű, segítő értékrend alapján végzett családközpontú gondozásukkal az egészség megtartását, fejlesztését szolgálják.

A védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése céljából a várandós anyák, a 0-18 éves gyermekek, valamint a családtervezés időszakában lévő személyek számára.

A preventív alapellátásként működő védőnői ellátás tevékenységét elsősorban az anya- és csecsemővédelem területén fejt ki. Ez a feladatkör kibővül a családok egészségvédelmének, egészségkultúrájának emelésével, az egészséges életmódra történő oktatással, neveléssel.

A védőnők munkájának középpontjában a prevenció, ezen belül is döntően a primer prevenció áll. A gyógyító tevékenységgel egyenrangú feladattá vált a megelőző, egészségvédő tevékenység.

Személyi feltételek

A védőnői feladatok ellátására a városban **18 területi** védőnői körzet és **11 iskolai** védőnői körzet került kialakításra. Mind a 29 védőnői státusz betöltött.

Tárgyi feltételek, eszközellátottság

A tanácsadók és iskolaorvosi rendelő minimum feltételeit az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet és a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet határozza meg. A védőnői tanácsadók a minimum feltételeknek megfelelő felszereléssel rendelkeznek.

Minden védőnő rendelkezik flottás telefonnal, aminek igen kedvezőek a felhasználási feltételei. A területi védőnők 3 telephelyen dolgoznak. Ezen ingatlanok tekintetében szükséges az épületek állagmegóvása.

A területi védőnők 2020. évben végzett szakmai tevékenysége

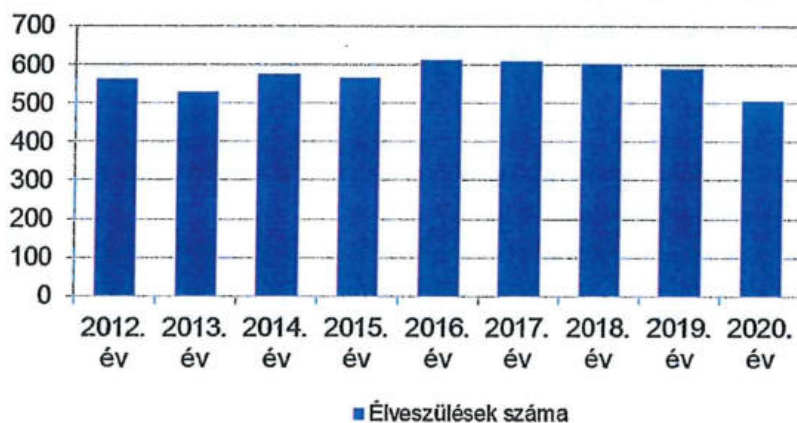
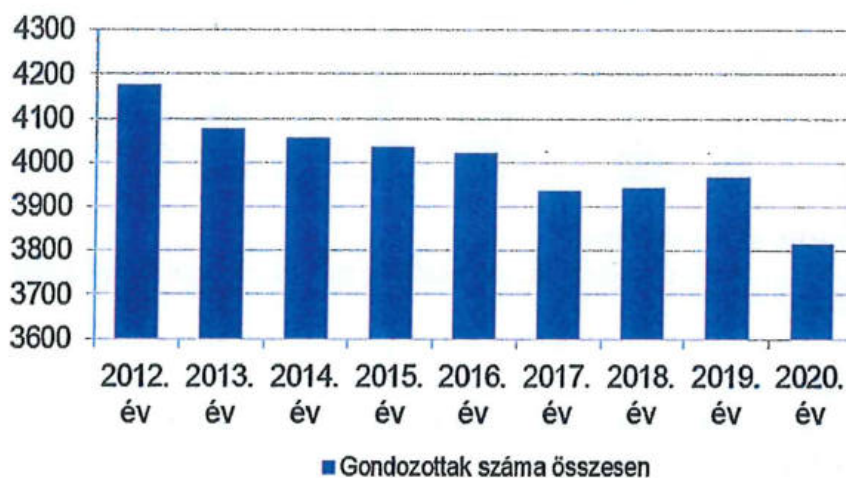
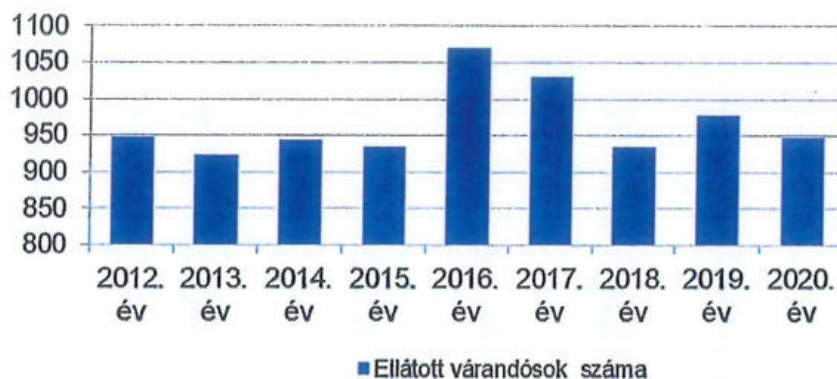
Gondozotti létszámok

Gondozotti létszámok										
Körzet	Családok száma	2020-ban ellátott várandós	Jelenlegi várandós létszám	Éve születés	Koraszülött	Csecsemő halott	Csecsemő létszám	1-3 éves	3-6 éves	Összes gondozott
1	158	60	21	29	1	0	30	53	82	186
2	167	61	22	30	1	0	32	49	103	206
3	170	63	18	35	2	0	31	70	91	210
4	166	38	11	24	1	0	24	70	100	205
5	169	64	21	30	1	0	27	43	102	193
6	169	60	27	25	1	0	26	60	99	212
7	201	60	17	33	1	1	33	65	107	222
8	153	58	18	28	0	0	27	64	92	201
9	178	71	22	33	2	0	36	55	122	235
10	170	40	8	20	2	0	27	64	117	216
11	137	46	16	30	2	0	25	52	91	184
12	174	35	14	18	0	1	19	55	127	215
13	148	42	11	25	1	0	27	59	108	205
14	187	51	12	35	4	0	34	61	135	242
15	162	46	13	24	3	1	24	62	125	224
16	189	66	28	33	2	1	29	59	121	237
17	171	40	16	22	2	0	25	66	112	219
18	177	47	11	31	1	0	28	61	113	203
	3046	948	306	505	27	4	504	1068	1947	3815

A városunkra jellemző nagyszámú költözés és az építkezések miatt a körzetek létszáma folyamatosan változik.

Körzetslétszámok változása

A tanácsadásokon való megjelenések száma részben a körzetlétszám függvénye. A megjelenések száma azoknál a körzeteknél is magasabb, ahol közel van a tanácsadó a körzethez.

A tanácsadásokon való megjelenések száma emelkedést mutat az előző évekhez képest. További emelkedések várhatók a kötelező szűrővizsgálatok kibővítésének bevezetésével. Emiatt gondolkodni kell a tanácsadási idők bővítéséről. A védőnőknek tudatosan kell irányítani a tanácsadások forgalmát. Mindenkinek be kell vezetni az időpont egyeztetést a gondozottakkal, hogy elkerüljék a gondozottak felesleges várakoztatását.

Handwritten signature

2020. évi adatok

Körzet	Család látogatás	Várandós látogatás	Csecsemő látogatás	1-3 évesek látogatása	3-6 évesek látogatása	Gyermekágyas látogatás	Nővédelmi látogatás	Összes szaklátogatás
1	183	31	125	37	15	30	6	244
2	282	30	221	33	16	106	1	406
3	253	47	209	22	8	130	1	417
4	146	35	74	30	17	30	9	195
5	283	58	182	52	42	75	12	421
6	184	36	114	39	19	56	3	267
7	178	38	114	39	5	30	2	228
8	221	38	149	22	11	114	2	336
9	241	42	154	47	29	82	0	346
10	338	51	250	61	42	88	0	492
11	276	40	176	53	27	66	6	368
12	224	22	123	27	15	59	3	249
13	174	54	72	32	25	26	20	229
14	315	56	195	80	32	95	52	510
15	456	70	240	116	51	105	34	616
16	219	30	126	42	29	62	6	295
17	274	52	165	43	14	51	1	326
18	263	42	152	43	21	73	6	337
	4510	772	2841	818	418	1278	164	6282

Védőnők tevékenysége az óvodákban

A városban működő 21 óvodában a védőnők, a vezető védőnővel egyeztetett munkaterv alapján látják el a gyermekeket.

Ennek megfelelően:

- Negyedévente, ill. szükség szerint végeznek tisztasági vizsgálatot.
- Ellenőrzik a higiénés körülményeket
- Egészségnevelő foglalkozásokat tartanak. A foglalkozások témái: fogápolás, egészséges táplálkozás, személyi higiéné, sport. Foglalkozások száma 82.

2. Ifjúság- és iskola-egészségügyi ellátás

A települési önkormányzatok egészségügyi alapellátási feladatát az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szabályozza, mely magában foglalja az iskola-egészségügyi ellátás biztosítását is.

A 3-18 éves korosztály megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban való rendszeres részvételét az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet tartalmazza.

Az iskola-egészségügyi ellátás 4 főállású iskolaorvos, 7 fő asszisztens, 11 fő iskolai védőnő és 18 fő területi védőnő előre tervezett, összehangolt tevékenységéből áll, és valamennyi nevelési-oktatási intézményre kiterjesztve intézményenként, illetve több intézmény közös ellátásával biztosított.

Az ellátás fő célja

- a kiskorúak harmonikus testi és lelki fejlődésének elősegítése,
- valamint személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése, és az egészségfejlesztés céljából.

Az ellátás feladata

- Az ifjúság-egészségügyi szolgáltatás az ellátás során kiemelt figyelmet fordít a gyermekek egészségét veszélyeztető tényezők megelőzésére, felismerésére és megszüntetésére.

- Ennek érdekében együttműködik a közoktatási, a szociális és családsegítő, valamint a gyermekek védelmét ellátó intézményekkel, személyekkel, és szükség esetén megfelelő intézkedést kezdeményeznek.
- A gyermekek, tanulók egészségügyi ellátását az orvos és a védőnő a nevelési-oktatási intézmény vezetőjével egyeztetett rend szerint végzi.
- A tanulók egészségügyi ellátásán kívüli egyéb iskola-egészségügyi feladatokat (környezet-egészségügy, ételmezés-egészségügy, balesetvédelem, egészségnevelés, pályaválasztási tanácsadás) az iskolaorvos és a védőnő az oktatási intézmény vezetőjével, illetőleg a szakmai szervezetekkel együttműködve végzi.

További megelőző ellátások

- életkornak megfelelően teljes körű fizikális szűrővizsgálat
- életkornak megfelelő, fejlődésre vonatkozó vizsgálatok
- a környezeti tényezők rizikófaktorainak feltárása, az általuk indukált betegségek megelőzését és korai felismerését célzó szűrővizsgálatok, tevékenységek
- részvétel az iskolai egészségfejlesztésben
- az egészségügyi, szociális, mentális problémákkal élő, hátrányos helyzetű tanulók kiemelt gondozása, megfelelő iskolai körülmények, életvitel kialakításában történő segítségnyújtás, pályaválasztás segítése
- a tanulók szakmai alkalmasságának orvosi, védőnői vizsgálata
- az iskolai életkorhoz kötött kampányoltások elvégzése
- együttműködés a köznevelés szereplőivel, szülőkkel, az alapellátás más szereplőivel, gyermekjóléti szolgálattal
- egyéni tanácsadás

Az optimális NEAK finanszírozás érdekében az iskolai tanulólétszámok gyakori változása miatt, minden évben felül kell vizsgálni az iskolavédőnői körzeteket a 43/1999. évi Korm.rendelet 21. § 7. bek. alapján.

Az ellátott iskolák és létszámok 2020.10.31.i adatok alapján

Körzet	Iskola	Létszám	Összesen
1	Vas- és Villamosipari Szakközépiskola	570	899
	Fáy András Szakközépiskola	329	
2	Handler Nándor Szakközépiskola	635	967
	Eötvös J. Evangélikus Gimnázium	332	
3	Vendéglátó, Kereskedelmi Technikum	430	1.016
	Petőfi Sándor Általános iskola	586	
4	Deák téri Általános Iskola	645	767
	Lackner K. Ált. Isk. tagiskolája	18	
	Doborjáni EGYMI	104	
5	Tóth Antal EGYMI	115	744
	Széchenyi István gimnázium	629	
6	Soproni Német Nemzetiségi Általános Iskola	803	851
	Soproni Petőfi S. Ált. Isk. Balfi tagiskolája	48	

7	Gárdonyi Géza Általános Iskola	644	
	Kozmutza EGYMI	132	776
8	Szt. Orsolya Ált. Iskola	953	953
9	Berzsenyi Dániel Gimnázium	757	
	Csillagrét Waldorf	58	815
10	Hunyadi János Ált. Iskola	823	823
11	Roth Gy. Mezőgazdasági Technikum	450	
	Lackner Kristóf Ált. Iskola	439	889
összesen			9.500

Elvégzett szűrővizsgálatok

ISKOLA	védőnői szűrések száma 2019/2020	Védőnői szűrővizsgálaton kiszűrtek száma						beutalás és továbbküldés	
		túlsúly	kórosan sovány	növekedés elmaradása	látás + színlátás	hallás	egyéb vérnyomás, mozgásszervek....	szakrendelésre (szemészet)	iskolaorvos/háziorvoshoz
Szent Orsolya	516	63	24	2	17	1	17	17	156
SNNÁI	399	61	7	1	22	4	24	20	109
Doborjáni	45	11	6	7	6	3	6	6	33
Petőfi	205	38	5	0	26	3	19	26	28
Vendéglátó	164	36	16	1	15	4	27	15	48
Gárdonyi	310	77	8	1	34	6	88	34	143
Lackner	192	36	9	0	15	1	29	15	75
Tóth Antal	36	10	2	0	3	0	5	3	5
Széchenyi	325	60	18	1	6	0	10	2	8
Berzsenyi	483	67	7	1	17	16	108	8	34
Balfi tagiskola	20	2	0	0	0	2	0	0	2
Handler	447	109	11	5	66	12	97	45	210
Eötvös	307	63	8	1	34	5	85	24	112
Hunyadi	377	48	17	2	53	5	89	52	182
Kozmutza	49	20	4	1	19	2	8	19	51
Deák téri	305	68	21	8	17	5	51	17	138
Lackner tagiskola	10	1	0	0	2	1	5	2	7
Roth	250	65	5	2	6	2	80	6	154
Fáy	154	12	4	0	1	0	68	1	16
VasVilla	204	36	5	0	9	2	166	2	31
Waldorf	41	7	0	0	1	2	16	0	4
ÖSSZES	4.839	890 (18,4%)	177 (3,65%)	33 (0,7 %)	369 (7,6 %)	76 (1,6%)	315 (6,5%)	314	1.546

Az elvégzett szűrővizsgálatok eredményeit értékelve azt látjuk, hogy a megvizsgált gyermekek közel negyede túlsúlyos, 10%-nál tapasztaltak mozgásszervi elváltozást. Az előző évekhez képest csökkent az elvégzett szűrővizsgálatok száma, ennek oka az online oktatás bevezetése az iskolákban. Fokozott figyelmet kell fordítani a diákok egészségnevelésére (egészséges táplálkozás). Fontos lenne a gyakorlati oktatás, kóstolás, hogy a diákok megkedveljék az egészséges étrendet. A védőnőknek ellenőrizni kell az iskolai büfé kínálatát is.

Az elhízásnak az egészségtelen táplálkozáson kívül a mozgásszegény életmód is az oka. Emiatt és a mozgásszervi elváltozások miatt is meg kell győzni a tanulókat a mozgás fontosságáról (megfelelő sporttevékenységek). Ezt szolgálja a testnevelési kategória-besorolás is.

3. Központi ügyeleti ellátás

Az ügyeleti ellátás az életet, egészséget veszélyeztető megbetegedés, továbbá a beteg állapotromlásának időben történő megelőzésére kialakított sürgősségi betegellátó szolgálat.

A központi ügyelet a háziorvosoknak a sürgős – a következő rendelési időig nem halasztható – orvosi tevékenységek elvégzése céljából szervezett szolgálat.

A fogorvosi ügyelet a sürgősségi fogorvosi feladatok ellátására szervezett szolgálat.

A szolgálat szervezése az alábbiak szerint biztosítja a hozzáférést a lakosság számára:

Az ügyeleti szolgálat helye:

- Központi ügyelet: 9400 Sopron, Győri u. 15. VI. sz. épület
- Fogorvosi ügyelet: 9400 Sopron, Győri u. 15. VI. sz. épület

Az ügyeleti szolgálat működési ideje:

- Központi ügyelet
 1. naponta 16.00 órától másnap 08.00 óráig
 2. szombat, vasárnap és munkaszüneti napokon 08.00 órától másnap 08.00 óráig.
 3. szombat, vasárnap és munkaszüneti napokon 1 fő házi gyermekorvossal megerősített formában
- fogorvosi ügyelet
 1. szombat, vasárnap és munkaszüneti napokon 09.00 órától 15.00 óráig

Ellátási terület:

1. A központi háziorvosi ügyelet: Sopron város felnőtt és gyermek lakossága, továbbá Harka község felnőtt lakossága.
2. A fogorvosi ügyelet: Sopron és Környéke Önkormányzati Társulás települései (28), (Ágfalva, Csáfordjánosfa, Csapod, Csér, Egyházasköte, Fertőboz, Fertőendréd, Fertőd, Fertőhomok, Fertőrákos, Fertőszentmiklós, Fertőszéplak, Harka, Hegykő, Hidegség, Iván, Kópháza, Lövé, Nagycenk, Nemeskér, Pereszteg, Petőháza, Pusztacsád, Sarród, Sopron, Újkér, Völcséj, Zsira) valamint további 15 település: Babót, Beled, Cárak, Csorna, Dénesfa, Ebergőc, Gyóró, Mihályi, Nagylózs, Pinnye, Répcevis, Röjtökmuzsaj, Sopronhorpács, Sopronkövesd, Und)

2020. évben ellátottak száma (összes)

házi orvosi és házi gyermekorvosi ügyelet

5.403 fő

fogorvosi ügyelet

797 fő

összesen:

6.200 fő

Az igénybevételt jelentősen befolyásolta a pandémiás helyzet. A központi szabályozás miatt a 2020. évben márciustól csak sürgősségi fogászati ellátásra volt lehetőség. Előzetes telefonos konzultáció alapján lehetett bejönni, az előkészítések és a fertőtlenítés miatt óránként egy páciens ellátása történt. Alapvetően telefonos egyeztetés útján történt a tünetek felmérése, majd ezt követően a gyógyszerek elektronikusan kerültek felírásra.

Személyi feltételek

1. Háziiorvosi ügyelet:

orvosok száma: 32 fő (24 fő háziiorvos, 8 fő külsős orvos)
asszisztensek száma: 8 fő (4 fő közalkalmazott, 4 fő szellemi szabadfoglalkozású)

2. Házi gyermekorvosi ügyelet:

orvosok száma: 14 fő (10 fő házi gyermekorvos, 4 fő külsős orvos)

3. Fogászati ügyelet:

orvosok száma: 21 fő (16 fő területi ellátási kötelezettségű fogorvos,
5 fő külsős fogorvos)
asszisztensek száma: 2 fő
Összesen: 77 fő

A központi ügyelet elhelyezésére szolgáló épületet a Soproni Gyógyközponttól bérli az intézmény. A létesítmény nagyon leamortizálódott, jelentős, mindenre kiterjedő külső felújításra és a nyílászárók teljes cseréjére lenne szükség.

Összefoglalás

A Soproni Szociális Intézmény minden munkatársa a nehézségek ellenére is azon fáradozik, hogy ellátottjai megkapják a szükségleteikre irányuló ápolást, gondozást.

Korábbi években is tapasztalható volt, hogy egyre többen költöznek Sopronba, és azok, akik a város „vérkeringésébe” nem tudnak beilleszkedni, anyagi erőforrással, természetes támasszal nem rendelkeznek, megjelennek a hajléktalan ellátás rendszerében. Ez a tendencia stagnálni látszik, bár új kliensek közül még mindig jelentős számú az ország egyéb településeiről érkező.

Egyre gyakoribb jelenség az átmeneti elhelyezés (éjjeli menedékhely) nyújtott szolgáltatásait meghaladó esetek megjelenése, mint pl. önellátásra nem képes, ápolást, gondozást igénylő esetek. A hajléktalan személyek átmeneti elhelyezése nem ápolást, gondozást nyújtó szociális intézmény. A szociális és/vagy egészségügyi problémák elhatárolása az ellátott érdekeinek, jogainak érvényesülését nehezíti.

A hajléktalan személyek számára biztosítandó szociális alapszolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátásokat más környezetben, a szükségleteket, igényeket és lehetőségeket jogszabályi környezettel összehangoltan, komplex formában kellene kialakítani. A fent említett problémák, nehézségek és feszültségek miatt a hajléktalan személyek számára nyújtható ellátások újragondolása során érdemes a hiányzó területek – mint pl. hajléktalanok otthona, hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye – felállítása.

A hajléktalan személyek egy intézményben történő ellátása segítené a szakmai és anyagi erőforrások tervezését, kedvező kihasználását, megkönnyíti az átjárhatóságot és egyszerűsíti a belső munkaszervezést.

Az ellátás színvonalának szinten tartása a létszám okozta nehézségek ellenére is megtörtént. Köszönhető az elkötelezett középvezetőknek, részlegvezetőknek, illetve a több éve az intézményben dolgozó szakdolgozóknak, kiegészítő személyzetnek.

4.2. EGYESÍTETT BÖLCSŐDÉK

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő – 20 hetes - 3 éves korú – gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végzi.

A kisgyermek közvetlen ellátásában az egyéni bánásmódra, valamint az életkori sajátosságokból eredő igények és szükségletek érzelmi biztonságon nyugvó kielégítésére törekszenek.

Az egészségre nevelés területén kiemelkedően fontosnak tartják a gyermekek megfelelő táplálását, a szabadlevegőn tartózkodás biztosítását és a mozgásfejlődés elősegítését. Figyelmet fordítanak a családokkal, szülőkkel való együttműködésre.

Sopronban, a bölcsődékben a gyermekek napközbeni ellátása magas színvonalon biztosított. A bölcsődék szakmai munkája megfelel azoknak a kritériumoknak, amelyeket a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény a 42- 43. §-ban, valamint a személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 35-48. §-ban előír. A rendelet lehetővé teszi, hogy a bölcsőde az alapellátáson túl a családi nevelést támogató szolgáltatásokat végezzen.

A jelenlegi társadalmi helyzetben a bölcsődék létfontosságúak. A legtöbb családban a családfenntartáshoz mindkét szülő keresetére szükség van. A társadalom minden rétege igénybe veszi a bölcsődei ellátást. Jelentősen megnőtt az ország keleti feléből idetelepyült családok száma.

Sopron Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődék Intézménye 6 bölcsődében 347 férőhellyel látja el a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását a városban. A Százszorszép Bölcsőde a TOP-6.2.1-19 sz. Bölcsődei férőhelyek pályázatnak köszönhetően 1 gondozási egységgel bővült, így 2021. évben a férőhelyek száma 28 fővel emelkedett. Ennek köszönhetően 2021. végére 375-re nőtt a bölcsődei férőhelyek száma.

Szükségletek és a szolgáltatások összehangolása

A lakossági szükségletekre reagáló szolgáltatások iránti igény nagy. A családtámogató szolgáltatások a bölcsődei alapellátás prioritása mellett szervezhetők.

Az időszakos gyermekfelügyeletet a Zöld Ág Bölcsődében 2021-ben 6 fő vette rendszeresen igénybe.

Fejlesztési elképzelések, lehetőségek

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szabályozza a gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsőde alapfeladatát és azt, hogy külön térítési díj ellenében milyen szolgáltatások működtethetők.

A gyermeküket nevelő, GYED-en, GYES-en lévő szülők egymástól elszigetelten az otthon magányában élnek. A munkahelyi közösséghez szokott édesanyák az izoláltságot nehezen viselik, szükségük van annak feloldására, a gyermekük nevelése mellett a közösségi életre. A bölcsődék által működtetett szolgáltatások nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a kisgyermekes szülők igényeit kielégítsék, akár bölcsődei keretek között gyermekeikkel együtt, akár bölcsődén kívül a gyermekek számára igénybe vett különféle szolgáltatások mellett.

- **Baba-mama mese-muzsika:** A gyermekek és a szülők közösen énekelnek, mondókáznak zenei nevelésben jártas kisgyermeknevelők útmutatása szerint. A szülő megismerheti a 0-3 éves korosztálynak ajánlott mondókákat, énekeket. Megtanulhatják az ismeretlen szövegeket, a megfelelő ritmust. Útmutatást kapnak arról milyen mesék, gyermek történetek érdeklik a gyermeket.
- **Játszócsoporthoz:** Külön játszócsoporthoz kialakításával a gyermekeket az édesanyákkal együtt a nap egy bizonyos szakaszában fogadják a bölcsődék abból a célból, hogy a szülők együtt játszhatnak gyermekeikkel az intézmény által megteremtett kulturált körülmények között. Tanácsot kapnak arra vonatkozóan, hogyan segítheti a szülő gyermeke játéktevékenységét. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik, ő a háziasszony a csoportban, a gondozási feladatokat a szülők végzik.
- A „Soproni Bölcsődékért Egyesület” egészségnevelési programja a helyes táplálkozásról, ételkóstolóval egybe kötve
- **Délutáni gyermekfelügyelet, 17.00-tól 19.00-ig:** A szülő elintézheti dolgait, amire a délutáni időpontban nincs lehetősége, hasonlóan az időszakos gyermekfelügyelethez, fizetős szolgáltatásként tervezzük.

A szolgáltatások céljai

- A szülők a bölcsőde keretei között kulturált környezetben játszhatnak gyermekeikkel, beszélgethetnek egymással egymástól tanulva, egymást tanítva.
- Kielégíthetik társas igényeiket. Barátságok szövődnek.
- Gyermeknevelési, életvezetési ismeretekre tesznek szert.
- Szülői szerepek megerősödnek.
- Mélyül a szülő-gyermek kapcsolat.
- Kialakul a szolidaritás, a másság elfogadása, a tolerancia.
- Fejlődik problémamegoldó képességük, konfliktuskezelő képességük.
- Megtanulnak alkalmazkodni egymáshoz, a környezetükhöz.
- Egymásért, a társakért felelősséget vállalnak.

Prioritások meghatározása

A középfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők támogatása a főiskolai végzettség megszerzésében.

A fent felsoroltakhoz szükséges tárgyi eszközök megléte.

4.3. SOPRON ÉS KÖRNYÉKE CSALÁD ÉS GYERMEKJÓLÉTI ELLÁTÁS INTÉZETE

A Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete szociális és gyermekjóléti segítő alapszolgáltatásait 2013 óta a fenntartó Sopron és Környéke Szociális - Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás közigazgatási területén élő vagy itt tartózkodó minden ember számára biztosítja. A család- és gyermekjóléti központ szakmai egység ellátási területe pedig a teljes Soproni járás valamennyi települése. Munkájuk során figyelemmel kísérik a településeken élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, a gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő történéseket.

Az Intézmény szervezeti rendje stabil, a 2016 január 01-től működő család- és gyermekjóléti központ és család- és gyermekjóléti szolgálat közötti szakmai munkamegosztás rendje, az EMMI által kiadott Protokollok előírásai beépültek a napi munkarendbe. A szociális és gyermekjóléti rendszer modernizálása azonban folytatódik, szakmai tevékenységeik köre tovább bővült a törvényi előírásoknak és a pályázati lehetőségeknek köszönhetően. A jogalkotó szándéka szerint a két alapellátási (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás) forma átstrukturálása lehetőséget biztosít új, a megváltozott társadalmi igényeknek megfelelő feladatok bevezetésére.

Ezen feladatok közül az egyik a család- és gyermekjóléti központok új munkaformája, a „szociális diagnózis” készítése. Az egyének és családok szükségleteinek pontos felmérését a szociális diagnózis felvételi szakértő (esetmenedzser) végzi el, amely felmérés segíti a hatékony szolgáltatási rendszer kialakítását. Az új feladat ellátása 2019. január 1. napjától kötelező a család és gyermekjóléti alapellátások összetett eseteiben.

Nagy jelentőségű változás a normatív alapú óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység bevezetése 2018. szeptember 1-től. A tevékenység a járásszékhely település család- és gyermekjóléti központjának kötelező feladata, amely kapcsán az ellátási területen található valamennyi köznevelési intézményben nyújtja a szolgáltatást az EMMI által kiadott Szakmai ajánlás alapján. A Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete esetében ez 76 intézményben 89 feladatellátási helyen teljesített szolgálatot jelent a Soproni járás területén, aminek ellátásához 18 új szakembert alkalmaztak 2019. évben. Az új szakmai egység a család- és gyermekjóléti központ része, munkája szorosan kapcsolódik a család- és gyermekjóléti szolgálat feladataihoz is.

A Szociális Törvény módosításával bevezetésre kerültek a „szolgáltatási elemek”, ami a Támogató Szolgálat feladat-ellátását is érinti. A szolgáltatási elemek bevezetésével a szociális szolgáltatók és intézmények számára kötelező feltüntetni a szakmai programjukban azokat a szolgáltatási elemeket, melyeket az igénybe vevő számára nyújtani tudnak. A Szt. 39/B. §-a szerint a támogató szolgáltatás által nyújtott szolgáltatási elemek: gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, szállítás, felügyelet, gyógypedagógiai segítségnyújtás, háztartási segítségnyújtás és esetkezelés. A szakmai program átalakítása megtörtént, a munka szakmai tartalmának átalakítása a napi gyakorlat része lett.

Az egész Intézmény munkáját jelentősen befolyásolta 2020. évben a COVID-19 világjárvány miatt kialakult egészségügyi veszélyhelyzet, és az utána bevezetett járványügyi készültség. A megszokott szabályok felülíródtak, napról napra kellett az új helyzethez alkalmazkodni és új megoldási módokat kitalálni. A szolgáltatások nagy részét folyamatosan személyes jelenléttel biztosították az előírt járványügyi előírások betartásával. Tavasszal megteremtették a home office és online munkavégzés feltételeit az erre alkalmas munkaterületeken, kialakították a szabályait, kiépítették az új kommunikációs formákat az együttműködő intézményekkel és szolgáltatókkal. 2020. szeptembertől a régi és az új rendszert egymás mellett működtették, a

lehető legoptimálisabb feltételek megteremtése érdekében. Mindez rengeteg energiát, odafigyelést, alkalmazkodókészséget és türelmet követelt az Intézmény valamennyi dolgozójától.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ az 1997. évi XXXI. törvény előírásai, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett család- és gyermekjóléti szolgáltatások működésével kapcsolatos szakmai szabályozó dokumentumok (módszertani útmutatók, protokollok, szakmai ajánlások, járványügyi helyzet kezelésére kiadott utasítások) alapján végezte tevékenységét, nyújtotta szolgáltatásait.

Esetmenedzselési feladatok:

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére, a veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló tevékenységek összessége, ami során az esetmenedzser szociális segítő tevékenységet végez és koordinál (Gyvt. 40/A.§ (2)).

Ellátja a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket. Javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére. A szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával szociális segítő tevékenységet végez, ellátásokat közvetít és szervezési tevékenységet folytat. (A következő táblázatok a 2020. évi adatokat tartalmazzák)

Jogerős hatósági intézkedéssel érintett igénybe vevő személyek száma korcsoportonként:

Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	Összesen: (a-i)
	éves					
	a	b	c	d	e	j
Férfi	53	80	71	3	1	208
Nő	44	85	64	6	5	204
Összesen	97	165	135	9	6	412
A szolgálat által továbbított/ szolgálattól érkező	32	36	28	1	-	97

Hatósági intézkedésre tett javaslatok és jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma

Hatósági intézkedés	Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma	
	összes javaslat száma	ebből elutasított
Védelembe vétel	61	2
Megelőző pártfogás	-	-
Ideiglenes hatályú elhelyezés	22	8
Nevelésbe vétel	27	5
Családba fogadás	16	-
Harmadik személynél történő elhelyezés		

kezdemenyezése	4	1
A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	1	-
A gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása	-	-
Összesen	131	16

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenységek és az ellátott kiskorúak száma

Tevékenység	Tevékenység száma (alkalom)	Tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Szociális segítő tevékenység	803	230
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	85	101
Esetkonzultáció	1.699	397
Esetmegbeszélés	49	69
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	68	105
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	70	87
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-nevelésbe vétel	17	19
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-védelembe vétel	49	71
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	3	4
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	7	9
Családlátogatás	598	397
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	21	18
Környezettanulmány készítése önállóan	99	101
Összesen	3.568	1.608

A Központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés		Bántalmazott kiskorúak száma			Elhanyagolt kiskorúak száma	
		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	szülő által	6	35	2	18	397
	testvér által	1				
	egyéb rokon, hozzátartozó által	1	4			
	Összesen	8	39	2	18	397
Családon	gyermek által	1	1			

kívül	felnőtt által			1		
	intézmény munkatársa által					
	Összesen	1	1	1	0	0
Összesen		9	40	3	18	397

Speciális szolgáltatások biztosítása:

A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos programokat nyújt.

A kapcsolattartási ügyelet feladata:

A Család- és Gyermekjóléti Központ kötelezően működtetendő speciális szolgáltatása – 15/1998 (IV.30). NM rendelet 7. § alapján, amely hozzájárul a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítéséhez.

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása, illetve emellett:

- Konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása,
- Gyermekvédelmi közvetítő eljárás (mediáció) biztosítása.

Utcai (lakótelepi) szociális munka feladata:

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő, gyermek speciális segítése, illetve a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése. A feladatot jelenleg az esetmenedzseri munka során látják el.

A kórházi szociális munka feladata:

A szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése, a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedések megtétele, és a Kórház felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.

Ennek keretében biztosítják a kórházi szociális munka állandó, stabil jelenlétét, mely tartalmazza a kórházi kollégákkal való kapcsolattartást a veszélyeztetett gyermek, a krízishelyzetben lévő anya, valamint a pszichiátriai kezelés alatt álló és/vagy rehabilitációban részesülő ellátottak helyzetének mielőbbi megnyugtató rendezésére, figyelemmel kísérésére. Az egészségügyi intézményekben a veszélyhelyzet ideje alatt bevezetett korlátozó intézkedések miatt a kommunikáció telefonos vagy online formában történt.

Óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység feladata:

Munkaformái az együttműködési megállapodásban rögzített rend szerinti fogadóóra biztosítása az óvodákban, iskolákban, kollégiumokban fenntartótól függetlenül; rendszeres személyes és telefonos kapcsolat biztosítása az intézmények kijelölt képviselőjével.

B

Az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység feladatellátása a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást. Feladatuk az óvodai és iskolai szociális segítő által egyéni, csoportos és közösségi szociális munka végzése, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítése.

A szolgáltatás segítséget nyújt a gyermeknek a korának megfelelő nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez, tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében. Segíti a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását, a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, és a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.

A szolgáltatás az egész járásban lefedett, minden intézményben - 32 óvoda és tagóvodái, 27 általános iskola és a hozzájuk kapcsolódó tagintézményeik, 10 középiskola, 6 kollégium a speciális intézményeket is beleértve – biztosított.

Készenléti szolgálat feladata:

A Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

Egyéb speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek adatai:

A speciális szolgáltatások túlnyomó része személyes formában történt, viszont igazodva a kihirdetett veszélyhelyzethez online, illetve telefonos formában is zajlott.

A pandémia alatt is biztosított a felzárkóztató-, tehetséggondozó-, javítóvizsgára felkészítő foglalkozás. Az online oktatás során rugalmasan alkalmazkodott a szolgáltatás a kialakult helyzethez. Online térben is rendelkezésre álltak a házi feladatok, tantárgyi tartalmak megértésének megsegítésében, de személyes jelenléttel is segítették a gyermekeket és a családokat a digitális oktatás követelményeinek teljesítésében. Kapcsolatot tartottak a szülőkkel, a gyermekekkel, az iskolák pedagógusaival, vezetőivel.

Tevékenységi adatok 2020. évre vonatkozóan

Tevékenység	Speciális tevékenység száma			Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma		
	Összes alkalom	Központban végzett	Szolgálathoz kihelyezett	Összes fő	Központban végzett	Szolgálathoz kihelyezett
Jogi tanácsadás	154	149	5	135	130	5
Pszichológiai tanácsadás	711	618	93	106	76	30
Mediáció	5	1	4	4	2	2
Család- és párterápia	69	52	17	31	24	7
Fejlesztőpedagógiai ellátás	885	885	-	57	57	-
Kapcsolattartási ügyelet	229	213	16	61	56	5
Kórházi Szociális munka	20			20		
Óvodai-iskolai szoc. segítség	1.878			8.526		

Szociális diagnosztika felvétel	13			13		
Készenléti Szolgálat	63 hívás					
Összesen	4.027	1.918	135	8.953	345	49

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A törvényi változások adta feladatok és lehetőségek, valamint a napi munka során adódó kihívások miatt a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan megújuló szakmai szemlélettel, a napi kihívásokat elfogadva végzi feladatait.

Nem csak a gyermeket nevelő családok körében nyújtanak segítséget, hanem egyedülálló, gyermektelen, idős emberek megsegítésén is sokat dolgoznak. A 2019. évben már feltűnően nagy számot mutatott a szépkorú személyekkel kapcsolatosan hozzájuk érkezett jelzések, bejelentések száma, a 2020-as évben ez tovább emelkedett. A COVID-19 vírus okozta helyzetben a város időseinek gondot okozott többek között egy máskor egyszerű bevásárlás is, vagy gyógyszereik kiváltása. Ennek biztosításában a Szolgálat is tevékenyen részt vett. A fenntartó Önkormányzatokkal való együttműködés szorosabbá vált, mely által nagy hatékonysággal tudták ellátni feladataikat.

A pandémia miatti korlátozások miatt tömeges problémává vált a munkahelyvesztés, ehhez kapcsolódó megélhetési problémák megjelenése. Az év első felében azt is megtapasztalták, hogy több magánember fordult a szolgálathoz és nyújtott segítséget adomány (tartós élelmiszer, laptop felajánlás, stb), illetve felajánlott pénzüsszeg formájában, amit köszönettel eljuttattak az arra rászorulókhhoz.

A tőlük segítséget kérő, vagy azt elfogadó ügyfeleiket mindig a megnevezett probléma megoldásához szükséges módon, adott élethelyzetüknek megfelelően segítik. Együttműködési megállapodást kötöttek 2020. évben **1.318 fővel, mely 430 családot érint.** Nem együttműködési megállapodással, szakmai nyelven tanácsadás keretében elláttak még **1.123 főt, összes ellátottuk tehát 2.441 fő volt.**

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat összesített adatai (2020.év):

Gondozott családok száma: 403

Gondozott családokban élő gyermekek száma: 580

Kliensekkel történt irányított találkozások száma:

- családlátogatás: 1.720
- segítő beszélgetés: 724
- tanácsadás: 182
- információnyújtás: 280

Gyermekek érintő ügyek száma összesen: 858

Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés: 118

Hivatalos ügyek intézéséhez segítségnyújtás: 461

Közvetítés más szolgáltató felé: 19

Kríziskezelés: 13

Esetkonferencia: 43 esetben

Az adatok elemzésénél figyelembe kell venni, hogy 2020. évben március 18 és június 16 között, az egészségügyi veszélyhelyzet ideje alatt az NNK utasítása szerint szolgáltatásaikat a személyes találkozások lehetőség szerinti kerülésével végezték. Ezen időszakban is ellátták valamennyi ügyfelüket, megfeleltek minden szakmai előírásnak, de ahol ez lehetséges volt, modern eszközök használatával dolgoztak.

Megnövekedett ügyszámukkal párhuzamosan az ügyek jellege is súlyosbodott. A digitális oktatás során felmerülő nehézségek miatt több olyan család kért segítséget Szolgáltatástól, akik egyébként nem fogadták volna el a szolgáltatásokat. A problémákkal küzdő családban általában a gyermek válik tűnethordozóvá. A problémák összetettsége, súlyosbodása miatt egy idő után a családban nevelkedő valamennyi gyermek segítségre szorul. A sokproblémás, nagy nehézségekkel küzdő családok gondozása, az esetek megoldása hosszú. A helyzet elemzésére, a lehetséges megoldási utak összehangolására, a segítő folyamat megtervezésére megfelelő fórum az esetkonferencia, melyen az érintett család és valamennyi segítő szakember részt vesz. A pandémia idején sajnos csak korlátozott számban, csak nagyon indokolt esetben tudták megtartani.

A pandémia idején az egyedül élő időskorú ügyfelek nagyobb számban szorultak segítségre. Mind mentális támogatást, megerősítést igényeltek, mind szükségleteik kielégítésében (bevásárlás, gyógyszerkiváltás, esetleges időszotthoni elhelyezés indítása) nyújtottak segítséget. Az országon belül költözködő családok száma továbbra is magas. Problémák az iskolai beíratásnál, albérlet keresésénél kezdődnek. A Szolgálat szoros együttműködésben dolgozik a Tankerületi Központtal, akik az érintett gyermekek iskolaválasztásában tudnak segítségére lenni a családoknak.

Továbbra is tapasztalat, hogy az ellátórendszerrel kapcsolatba került, ideköltöző családok egy része rövid időn belül tovább áll. Ennek oka, hogy sokan meggondolatlanul hagyják el lakóhelyüket, mindent maguk mögött hagyva indulnak útnak. Sopronban szembesülnek az iskolai beíratási gondokkal, magas albérleti díjakkal, magas árakkal, a számukra új, nehezen élhető szociokulturális viszonyokkal.

Gyermek bántalmazás jelzése-bejelentése a Család- és Gyermejkölési Szolgálatnál 2020. évben **16 gyermek** esetében történt, ami 3 fizikai, 12 lelki bántalmazást, 1 szexuális bántalmazást jelentett. Az előző évhez képest a bántalmazással kapcsolatos esetek száma több mint a felére csökkent. 2018. évben 20, 2019. évben 47 érintettet rögzítettek.

2020. évben kezelt, gyermekek családon belüli bántalmazását feltételező ügyek kapcsán minden esetben érkezett jelzés a jelzőrendszeri tagoktól. A szükséges intézkedéseket a családsegítő szakember megtette. A családgondozás és az intézkedés során a szükséges együttműködés a jelzőrendszer és a hatóságok között megvalósult.

A **tankötelezettség megszegésével** kapcsolatos mulasztások tekintetében újabb tapasztalatot szereztek. A vírushelyzet ideje alatt a digitális oktatás során az iskolák más- más módon értelmezték a diákok mulasztásait. Az online oktatás során szinte osztályonként különböző módszereket, felületeket alkalmazva érték el diákjaikat, ezért az igazolatlan mulasztások is más-más módon kerültek rögzítésre. Emelkedett az igazolatlan iskolai mulasztások száma meglepő módon az első osztályosok körében is.

A **védelembe vétel**, a súlyos, összetett családi problémák megoldását próbálja segíteni a gyámhatóság bevonásával. Ezen ügyekben egyszerre van jelen a családi konfliktus, gyermeknevelési probléma, és a szülői inkompetencia, ami a bajok forrásának tekinthető. Jellemzőek az elhúzódó krízisek, az egymás után kialakuló sürgősségi helyzetek, a szélsőséges

tüneteket mutató, hullámzó esetlefordások. Az esetek súlyossága miatt a gondozási folyamatban a Szolgálat munkatársa segítőként marad a család mellett, és az esztmenedzserrel együtt dolgozzák ki a gondozási-nevelési tervet és feladatmegosztásokkal próbálták segíteni a családon, megoldani a problémájukat.

Gyermekek Átmeneti Otthona és a Családok Átmeneti Otthona igénybevétele sok családnak szüksége van. Az átmeneti otthonok biztos háttérrel nyújtanak a segítő munkához. A kollégák együtt segítik a családokat, hogy minél előbb újra önálló életet kezdhessenek, vagy adott esetben a gyermek minél előbb haza kerülhessen családjába, miután a bekerülés okai megszűntek. Ez a közös munka a kompetenciahatárok pontos kijelölését, a segítő hatékony együttműködését igényli. A közös esztvitelben minden esetben a szolgálat családsegítője az esztgazda.

A Szolgálat által működtetett **szociális és gyermekjóléti észlelő- és jelzőrendszer** Sopron város területén jól működik. Minden, a jelzőrendszerhez tartozó intézménnyel, szervezettel egyeztető megbeszélést folytatott a Szolgálat jelzőrendszeri felelőse 2021. év tavaszán. Kialakították és írásba foglalták a jelzési útvonalat, pontosították az aktuális elérhetőségi formákat. Továbbra is sok jelzés érkezik a köznevelési intézményektől és az óvodai-iskolai szociális munkán keresztül. A Védőnői Szolgálat egyik legfontosabb együttműködő partner, a kisgyermeket nevelő családok problémáinak megoldásában sokat dolgozik együtt a két szakmai terület. A civil szervezetekkel való együttműködés szorosabbá vált, az elmúlt években megerősödő civil segítő szolgáltatások a lakosság ellátásában nagy segítséget jelentenek.

Szakmaközi megbeszélést a 2020-as évben nem tudtak tartani a pandémia miatt. A megbeszélések erősítik a jelzőrendszert, alakítják a szakmai szemléletet, megalapozzák a közös szakmai munkát. 2021-ben, mivel a járványügyi adatok már lehetővé teszik, visszatérnek az előző években kialakított gyakorlathoz.

Az **Interakció Klub** a 2020-as évben 1 alkalommal került megrendezésre a szolgálat „Kisházában” a délutáni órákban, igazodva a résztvevők munkarendjéhez. A korlátozások miatt a személyes találkozásokra nem volt lehetősége a munkacsoportnak, de a résztvevők érdeklődését fenntartva a közösségi oldalon zártan működő csoportot működtettek folyamatosan. A felületen aktuális témákat, problémákat vethettek fel a tagok, melyekhez szakmai anyagokat posztolt a Szolgálat szakembere, így egymás és saját munkájukat is segítették a helyzethez való alkalmazkodásban.

Szabadidős programok

Iskolai szünidős táborok

Az Intézmény munkatársai szokásosan minden évben 5 turnusban szerveznek **nyári napközis tábort** Sopronban. A táborban részt vesznek két csoportban a 6-10 éves gyermekek, két csoportban 10-14 éves kiskamaszok és egy csoportban hagyományosan a 13-18 éves kamaszok, összesen kb. 100 gyermek. A több éves múltta visszatekintő táborokat a tanév végeztével indítják június közepétől, 5 héten keresztül. Lebonyolításában, szervezésében a szolgálat és központ munkatársai vesznek részt, bázisa a „Kisház” épülete.

A gyermekeknek napi egy meleg ebédet biztosítanak, valamint a programokra a belépőt, utazási költséget, illetve egy-egy fagyizási lehetőséget a rendelkezésre álló befizetésekből. Elsődleges célcsoportja a hátrányos helyzetű gyerekek, akik családdal nem jutnak el nyaralni, így a program a nyaralás élményét pótolja.

Soproni Kisház, a Családbarát Hely:

A Szolgálat jogszabályban nevesített feladata a prevenció, mint szemléletmód érvényre juttatása a teljes feladat-ellátás során, és az elsődleges prevenció körébe sorolható programok, rendezvények népszerűsítése, szervezése és lebonyolítása. E programok elsődleges helyszíne a Kisház. A programok fókuszában a kisgyermekes családok, és kiemelten a nők, anyák állnak.

A Ház szolgáltatásai:

- Egyéni és csoportos tanácsadás
- Képzések, információ átadások
- Szabadidős programok

A ház három pillére:

- **Boróka kisgyermekes családi klub: (0-3 éves korosztály)**

6 éve működő, egyre erősödő, bővülő komplex preventív szolgáltatás. Kezdetekben kéthetente egy alkalommal volt klubfoglalkozás, jelenleg az egyre nagyobb igény miatt hetente három alkalommal tartanak nyitva. Eleinte csak a GYES-en lévő anyukák jelentek meg babáikkal, mára már a tagok között üdvözölhetünk apukákat, nagyszülőket is.

Cél a szülői kompetencia indirekt fejlesztése, a szülők magabiztosabbá és a gyerekek kiegyensúlyozottabbá tétele a közösségben rejlő erőforrások mozgósításával. Fő szempont a megtartó, stabil családi működés támogatása. A család akkor van jól, ha benne a családtagok is jól vannak. A Boróka klub fontos célnak tekinti az anyák lelki egészségének megőrzését. Erősít, támogat a szülői szerepekben, és az egyéni jól létben.

A klubfoglalkozások alkalmával különböző korosztályú, és gyermekszámmal rendelkező édesanyák egymás között beszélnek meg az őket érintő kérdéseket. Ez hasonlatos a nagycsaládos élményhez, mely generációk alatt összegyűjtött tudással, kapcsolatokkal támogatott, szervezett. Szükséges az eltérő családi mintákat összekapcsolni annak érdekében, hogy az ebből fakadó tapasztalatok pozitív felhasználásával segítsük a fejlődést, a család stabil megtartó erejének erősödését.

Boróka „Adománypont”: adományok koordinálása rászoruló kisgyermekes családok részére. Állami, önkormányzati és civil kisgyermekes családokkal foglalkozó szervezetek közelítése egymás felé a hatékony, aktuális igényeket kielégítő segítségnyújtás érdekében.

A pandémia időszakban a Boróka átköltözött az online térbe. Közösségi oldalán élő bejelentkezések vannak hetente több alkalommal, ahol alkalmanként 20-an jelentkeznek be. A közvetítés statisztikájából látszik, hogy egy élő bejelentkezést általában 150-en megnézik utólag. Elindult a Boróka Klub YouTube csatornája, amely tovább színesíti a klub, és általa biztosított lehetőségek elérését. Klubalkalmakat személyes találkozóval a pandémia alatt nem tartottak, jelenleg pedig az online forma megtartása mellett, korlátozott látogatói létszámmal (alkalmanként 15 anyuka) működnek. A telefonos, interneten történő megkeresések, tanácsadási alkalmak száma jelentősen megnőtt. Ez is mutatja, hogy igény és szükség van a kisgyermekes családok preventív megsegítésére.

- **„Fiatalok Kisháza”:**

Szabadidős foglalkozások szervezése, iskolás gyermekeknek. Kilépve a virtuális világ útvesztőiből, játszóházakat, kreatív tevékenységeket, sportrendezvényeken való részvételt, nyári táborok szervezését kínálja fel ez a szolgáltatás. A pandémia időszak alatt szabad levegős rendezvényeket szerveztek. 2021. szeptember 15 -től elindult a tanulószobai foglalkozás. Itt felső tagozatos, iskolai tanulószobán bármely okból részt nem vevő gyermekek számára szerveznek napi tanulás-segítő, házi feladatot megíró foglalkozást 14 -18 óra között. A segítséget középiskolás fiatalok adják, akik az 50 órás közösségi szolgálatot teljesítik ezzel. Természetesen a foglalkozások alatt folyamatosan felnőtt segítő is jelen van, aki szervezi és felügyeli a foglalkozást.

- **Munkavállalási Útkereső tanácsadás:**

Fókuszban a munka és a magánélet egyensúlya. Ez a szolgáltatás feladatának tekinti az atipikus munkavállalás támogatását a családi élet erősítése céljából. A munka-magánélet összehangolását elősegítő, a családi élet fejlesztésére hivatott egyéni és csoportos tanácsadások, információ átadás, tréning szervezésével. Az önismeret, és személyiségfejlesztő lehetőségek biztosítása támogatja az egyént, ezáltal a családot a minél kiegyensúlyozottabb élet elérésében. A pandémia időszaka alatt megfelelő óvintézkedések mellett az egyszemélyes tanácsadások, illetve az online tanácsadások valósultak meg.

Jövőbeni terv erre a szolgáltatásra tanácsadási délután biztosítása a „Kisházban” úgy, hogy kisgyermekkel is érkezhettek az érdeklődő anyák. A ház adottságai lehetővé teszik, hogy a segítő beszélgetés alatt a kisgyermek is talál elfoglaltságot, amíg az édesanya tanácsadásban rész vesz. Célunk még alkalmanként tematikus csoport szervezése, a felmerülő igényekre reagálva.

MINŐSÉG Klub:

A soproni Védőnői Szolgálat és a Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat közös szervezésében működik a MINŐSÉG Klub („MI együtt a NŐK egészségéért Klub”). Szerettük volna, hogy legyen egy hely, ahol kortól függetlenül, gyermek nélkül több generáció is összegyűlhet egy-egy kreatív tevékenység utánra. A klub célja, hogy kimozdítsa a különböző korú asszonyokat a háztartásvezetés vagy a gyereknevelés „magányából”. – Az alkalmakat kreatív tevékenység köré szervezik, miközben az egészség és a mentálhigiéne is mindig fontos szerepet kap. A klub elsősorban felnőtteknek szól, de természetesen, ha a gyermekfelügyelet nem megoldott, tudnak benne segíteni.

A Minőség klub időpontja minden hónap utolsó hétfője. A vírus helyzet miatt a 2020-as évben személyes találkozó egy alkalommal volt, helyette az online felületen tartottak kapcsolatot. Így online, élő riporttal emlékeztek meg a koraszülöttek világnapjáról is.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona személyes gondoskodást nyújtó ellátás, mely az átmeneti gondozás keretein belül biztosítja a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a gyermek és szülője lakhatását, elősegíti az alapvető szükségleteinek kielégítését, a kialakult veszélyeztetettségének megszüntetését.

A Családok Átmeneti Otthona szállás lehetőséget biztosít minden olyan család részére, akik a fenntartó társulás területén állandó lakcímmel rendelkeznek, átmenetileg krízishelyzetbe kerültek, nem tudják megoldani lakhatásukat. Továbbá biztosítja az ellátást olyan várandós anyák és férjeik, vagy élettársaik részére is, akik válsághelyzetbe kerültek, valamint a társulás területén állandó lakcímmel rendelkeznek. Az ellátást a családok az átmeneti gondozásra vonatkozó szabályok alapján a szállásszerződésben rögzített időtartamra, de legfeljebb 1 évre vehetik igénybe, mely indokolt esetben hosszabbítható meg 6 hónappal.

2020. évben az ellátott személyek száma: 51 fő volt.

- gyermek: 29 fő
- felnőtt: 22 fő
 - ellátott család: 18 család
 - várandós anya: 2 fő

gondozási napok száma: 4.952 nap.

átlag létszám: 13,5 fő

A 2020. évben a bent tartózkodás átlagos időtartama 5, 75 hónap volt a Családok Átmeneti Otthonában. Az igénybevételi időtartam folyamatosan csökken. Ez vélhetően annak köszönhető, hogy Sopronban alacsony a munkanélküliség, az albérleti árak magasak, de szorgalmas munkával fenntartható a megélhetés. A COVID-19 járvány következtében az ország más területéről érkezett családok részben visszaköltöznek eredeti otthonaikba, ezzel is csökkent a szolgáltatás iránti kereslet.

- **Az ellátást 2020. évben igénybe vevő családok esetében a kiváltó ok a következőképpen alakult:**
- *a szülők lakhatási problémái, hajléktalanná válás: 5 család*
- *(a lakhatás elégtelensége, ki nem fizetett albérleti díjak, valamint drága albérleti díjak, életveszélyessé vált lakás)*
- *életvezetési problémák: 1 család*
- *bántalmazás miatt: 2 család*
- *családi konfliktus: 7 család*
- *krízis lehelyezésben részesült: 3 család*

- **kiköltözési lehetőségek:**
- *Albérletbe 1 család,*
- *családi kapcsolat rendeződött 4 család,*
- *új párkapcsolat létesült: 2 család*
- *más településre költözött: 3 család*
- *önkormányzati bérlakás: 1 család*
- *krízis elhelyezés: 3 család*
- *2020. 12.31-én az intézmény lakója: 5 család*

Az Intézményben élő családok a szállásszerződésben rögzítettek alapján kötelezően takarékoskodnak.

Családgondozói feladatok közül a legfontosabb a munkahelykeresés segítése. A szülők részére minden lehetőséget megadnak az elhelyezkedéshez, mert minden lakónak kötelessége törekedni arra, hogy minél előbb bekerüljön a munkaerőpiacra, és saját jövedelemmel rendelkezzen. Több családnál nehézséget okoz a hivatalos ügyek elintézése, ezért segítséget kell nyújtani, hogy alkalmassá váljanak saját maguk, és gyermekeik menedzselésére. Nem helyettük, mindig mellettük kell végezni a feladatokat. Önbizalom megerősítésére és egészséges önkritika gyakorlására kell ösztönözni őket.

Nagyon fontos, és nehéz feladat megtanítani a szülőket a gazdálkodásra. Egyes családoknak súlyos életvezetési problémáik vannak, fontossági sorrendet nem képesek felállítani. Kitartó és következetes munkával lehet csupán kisebb-nagyobb eredményeket elérni. Komoly szakmai munkával, odafigyeléssel a családok meg tudják tanulni azt, hogy a kevés jövedelmet hogyan lehet beosztani úgy, hogy mellette megtakarítással is rendelkezzenek.

A jelzőrendszer tagjaival kialakított szakmai kapcsolatuk jó, a családok érdekében kitűnő az együttműködés.

Gondozás és nevelés területén a gyermekeket is az önállóságra, a munkára, és a napirend kialakítására nevelik. Bevonják őket a háztartási feladatokba, az intézmény törekszik arra, hogy a családok, beleértve a gyermekeket is, alakítsák ki a szokásrendjüket, osszák meg a feladatokat maguk között. Szakmai programjukban nagy hangsúlyt kap a takarékoságra ösztönzés. A

gondozónők, a szülők mellett játékos formában tanítják a gyermekeket is a helyes gazdálkodásra, a takarékosagra, a pénzbeosztás fontosságára.

A COVID-19 világjárvány következtében az éppen aktuális helyzet, és a hozzá kapcsolódó Útmutatók szerint működött az Otthon. A teljes zárás (kijárási és látogatási korlátozások) időszakában (2020. március 18 - június 16) a lakók teljes ellátásáról gondoskodtak, betartva a kijárási korlátozásokat. Az izolációs időszak fokozott toleranciát és alkalmazkodást igényelt mindenkitől. A lakók kizárólag munkavégzés és orvosi vizsgálat miatt hagyhatták el az otthont. A digitális oktatás feltételeit folyamatosan biztosították a bennlakó iskolás gyermekek számára. Segítették a családokat a helyzetből adódó nehézségek elviselésében, megoldásában. Folyamatosan biztosították a lehetőségekhez mért legjobb elkülönülést, fertőtlenítést, így sikerült elkerülni az Otthon „befertőződését”. Pozitív hozadéka a koronavírus időszakának, hogy a szülők, akik jövedelemmel rendelkeztek, jobban tudtak takarékoskodni, és nagyobb figyelemmel, türelemmel tudtak gyermekeik és lakótársaik felé fordulni. Működtetni tudták a kialakított napirendet, betartották a fertőtlenítési és távolságtartási szabályokat. Sokat segített ebben, hogy az Otthonhoz tartozik udvar is, ahol a jó időben lehetett tartózkodni.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona gyermekjóléti alapellátás keretében biztosít a 3-18 éves gyermekek részére átmeneti lakhatást és gondozást krízishelyzetben, vagy az elhelyezést indukáló probléma megoldódásának idejére. Megalakulásától kezdve 2020. december 31-ig összesen 323 gyermek lakott átmeneti jelleggel az Otthon falai között, akik számára a családjuktól külön töltött időszakban igyekeznek a dolgozók biztonságot, nyugodt körülményeket biztosítani. Feladatuk és céljuk, hogy a jelzőrendszer tagjaival való folyamatos együttműködés, valamint a gondozott gyermekek családjával való szoros kapcsolattartás, segítő beszélgetés, tanácsadás során segítsék az átmeneti gondozás igénybevételéhez vezető ok megszüntetését, valamint megelőzni azt, hogy hatósági intézkedésre, a gyermek családjából való kiemelésére kerüljön sor.

Az Otthon Szakmai Programjában meghatározott céljainak eléréséhez elengedhetetlen a gondozott gyermekek családjával való rendszeres, napi szintű személyes kapcsolattartás, tanácsadás, a szülők egymás közötti, szülő - gyermek közötti, gyermek - gyermek közötti konfliktuskezelés. Céljaik maradéktalan megvalósulásához a gondozott gyermekek és családjuk együttműködése feltétlenül szükséges.

A gondozásba kerülő gyermekek többsége a Család – és Gyermekjóléti Szolgálat látókörében lévő, általuk gondozott családok gyermekeiből kerül ki.

A 2020. év minden eddiginél komolyabb kihívást jelentett mind a gondozott gyermekek és családjuk, mind az Otthon számára. A koronavírus járvány miatti korlátozó intézkedések eddig nem tapasztalt módon alakították át az Otthon mindennapi életét, szabályait. Mindezek mellett továbbra is fő célunk és feladatunk, hogy segítsünk az átmeneti gondozás igénybevételéhez vezető okokat mielőbb megszüntetni, hogy a gyermekek a szükséges legrövidebb időt töltsék távol családjuktól.

2020. évben ellátott gyermekek létszáma összesen 26 fő volt. Az Otthonba újként bekerülő 24 gyermek közül 14 gyermeket krízisellátásban fogadtak. Közülük 1 gyermek saját maga kérte felvételét, 4 esetben a Család és Gyermekjóléti Szolgálat/ Központ szakemberei, és 9 esetben a szülő/ törvényes képviselő volt a kérelmező. Azon krízisfelvételek közül, amelyeket a szülők kértek, csupán 3 esetben került sor megállapodás megkötésére az Otthonnal. Amikor a gyermek önmaga kérte felvételét, a szülő a felvétel napján haza is vitte gyermekét. 10 gyermek esetében a Gyermekek Átmeneti Otthonában töltött idő krízisellátásban zajlott. 3 gyermek esetében a

szülő 3 napon belül hazavitte gyermekét, míg a többi 7 gyermeknél javaslatot tettek ideiglenes hatályú elhelyezésre.

10 esetben a szülővel kötött megállapodás alapján került sor a beköltöztetésére. Közülük 1 esetben a Család - és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere kezdeményezte a felvételt, 9 esetben a szülő kérte gyermeke felvételét. Kimagaslóan magas a szülők életvezetési problémái miatt és a családi konfliktus miatt átmeneti gondozásba kerülő gyermekek száma. A családi konfliktus, mint ok – okozat, összefüggésben áll a szülők életvezetésével, a gyermek életkorának előrehaladtával egyre nagyobb és komolyabb tüneteket mutat.

A gyermek felvételét követően a törvényi előírásoknak megfelelően elkészítik az egyéni gondozási – nevelési tervet, amelyben rövid és hosszú távú célokat tűznek ki. Fontos, hogy már a bekerülés pillanatától aktív együttműködés legyen a család – gyermek- és a szakemberek között. Együttműködés hiányában az átmeneti gondozásban töltött idő indokolatlanul elhúzódhat amely egyben akadály is lehet az Otthonból való hazakerülésnek.

Az Otthonban eltöltött leghosszabb idő 6 hónap volt, a legtöbb gyermek 1-2 hónapot lakott az intézményben.

Az ellátottak közül 2020. évben 22 fő került ki az átmeneti gondozásból. 10 gyermek esetében volt folyamatban nevelésbe vételi eljárás vagy ideiglenes hatályú elhelyezés iránti kérelem, amely az éves teljes létszámot tekintve a gondozott gyermekeknek közel 40 %-a. A krízisellátásban felvételre kerülő gyermekek közül 7 esetben tettek javaslatot ideiglenes hatályú elhelyezésre, amelynek eredménye a hatósági eljárás lefolytatását követően:

- 1 gyermek édesapához került
- 1 gyermek apai nagyszülőhöz került
- 1 gyermek anyja volt élettársához került családba fogadással
- 1 gyermek apa volt feleségéhez került családba fogadással
- 3 gyermek a Győr – Moson Sopron Megyei Gyermekvédelmi Központ Befogadó Otthonába került

A koronavírus miatt hozott Házirend módosítás- ezzel összefüggésben a kimenő tilalma- és a digitális oktatás jelentősen módosította az Otthon lakóinak életét. Míg korábban minden gyermek rendszeres iskolába járással tett eleget tankötelezettségének, és biztosított volt számukra az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás lehetősége, az engedély nélküli távozásnak, késéseknek sokkal nagyobb esélye volt. Az átmeneti gondozást érintő szabályozások azonban ezt teljes mértékben kiiktatták, hiszen a gyermekek teljes napja az Otthonban, illetve az Otthon által szervezett szabadidős (házon belüli, intézmény területén belüli) programokkal telt. A gyermekeknek nem volt engedélyezett kimenőjük, így a szabályszegés ezen formája nem tudott megjelenni.

Egészségügyi ellátás:

A gyermekeket az átmeneti gondozásban eltöltött idő alatt továbbra is a korábbi háziorvosuk részesíti ellátásban. Főként a téli időszakban akadnak elsősorban felső légúti megbetegedések, amelyből néhány napos, 1 hetes kezelést követően gyógyultak a gyermekek. Gyógyszereket és egyéb, az orvos által javasolt kezelést a teljes ellátás keretében az Otthon biztosítja, a szülő által igényelt kiegészítő kezeléstről (vitaminok) pedig a szülők gondoskodtak. Az ellátott gyermekek, szüleik, kollégák közül egyetlen esetben sem merült fel a koronavírus – fertőzés gyanúja.

Szabadidő szervezése:

Az Otthonnak vannak állandó, ünnepkörhöz kötött saját szervezésű programjai. Az év során több városi rendezvényen, programon is részt vettek a gyermekek, amelyekhez az anyagi forrást részben az intézmény biztosítja, részben támogatásokból valósul meg.

A gyermekekkel sok időt töltöttek erdei túrákkal, játszótérrel, nagy élményt nyújtott számukra az Alpin Parkban való játék. A szabad levegőn tartózkodás és mozgás minden életkorban nagyon fontos. A digitális oktatás bevezetésével, a szükségszerűen számítógép, okostelefon előtt töltött idő kompenzálására, felüdülésre még nagyobb hangsúlyt fektettek.

Az Otthonba bekerülő gyermekek többsége számára a kikapcsolódást az okostelefon és a különböző közösségi oldalak böngészése jelenti. Kiemelten fontosnak tartják az élményt nyújtó közös tevékenységeket, amely által a szabadidő hasznos eltöltéséhez is mintát kapnak a gyermekek, fiatalok. A szabad levegőn tartózkodás alkalmával rengeteg lehetőséget kínálnak számukra (görcsolya, roller, kerékpár, labdajátékok, ugrálókötél, stb.)

Tanulmányok:

Az Otthonban gondozott gyermekek számára szakképzett pedagógus nyújt segítséget az iskolai felkészülésben. A digitális oktatás bevezetésével a nevelő tartotta kézben az ellátott gyermekek tanulmányainak nyomon követését, az oktatási felületek napi szintű figyelemmel kísérését. A szülők kivétel nélkül mindannyian biztosították az otthon részére az E - naplóhoz való hozzáférés lehetőségét, hogy a gyermekek oktatásban való eredményes részvételét elősegítsék.

Az elmúlt időszak tapasztalatainak, az elkötelezett munkatársaknak köszönhetően az Otthonban továbbra is gördülékeny, hatékony munkavégzés folyik. A családot segítő szakemberekkel való napi szintű kapcsolattartás, az esetmegbeszélések, esetkonferenciákon való részvétel, a kitűzött célok eléréséért való feladatok hatékony megoldása a szakmai munka javulását eredményezik. A munka szervezésének összetettsége nagyban függ az ellátottak számától, a felmerülő problémáktól. A hangsúly a gyermekek ellátásán, testi-lelki gondozásán, valamint hazagondozásán van, így továbbra is sok időt és energiát fordítanak a gyermek-szülő kapcsolattartásának szervezésére, a felmerülő problémák megoldására.

Támogató Szolgálat

A Támogató Szolgálat működésében az alapvető célok és feladatok, azaz - a fogyatékos személyek önrendelkezésen alapuló önálló életmódjának segítése, személyi segítség, személyi szállítás és ügyintézés, tanácsadás, információnyújtás által – nem módosultak.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2017-ben jóváhagyta a Támogató Szolgálatok működésével kapcsolatos szakmai szabályozó dokumentumot. A szakmai ajánlás többek között tartalmazza a szolgáltatási elemek szakmai tartalmának részletesebb kibontását, mely iránymutatást jelent a Szolgálatok részére a szakmai program megvalósításához.

A korábbi évekhez hasonlóan 2020-ban sem változott a vállalt, illetve befogadott feladatmutató száma. A 3300 feladategységből 2100 feladategységet szállítással, 600 feladategységet szállításhoz kapcsolódó személyi segítséssel és 600 feladategységet személyi segítséssel kellett teljesíteni.

A feladategység meghatározása nem változott, ezek szerint, egy feladategység a halmozott fogyatékosága vagy autizmusa miatt szociálisan rászorult személyek segítségével töltött 40 perc, más szociálisan rászorult személyek segítségével töltött 1 óra, illetve a szociálisan rászorult személyek szállítása közben megtett 5 kilométer.

A Covid-19 vírus átírta a szolgálat megszokott működését is. A rendkívüli helyzetre való tekintettel újra kellett gondolni, szervezni szállítást és a személyi segítséget is. Az előírásoknak megfelelően próbálták minimalizálni a személyes találkozásokat, csak azokkal tartották a kapcsolatot, akik kifejezetten kérték, illetve ahol a hozzátartozó nem tudta megoldani az ellátást. A tavaszi hónapokban a szállítások is lecsökkentek, leálltak az iskolák, a fogyatékkal élők számára működtetett nappali ellátások, szabadságolások voltak az ügyfeleket is foglalkoztató munkahelyeken. Mindez a munka számolható mennyiségét mérő, teljesített feladategységek alakulásában is megmutatkozott. A nyári hónapokban ugyan javult a helyzet, de a bizonytalanság érezhető volt továbbra is.

A Polgármesteri Hivatal kérésére 2020. szeptembertől 2021. júniusig a Szolgálat végezte a 70 év feletti rászoruló időseknek és a karanténba került személyeknek biztosított bevásárlási szolgáltatást, együttműködve a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztály Szociális csoportjával.

A szolgáltatással kapcsolatos összesített adatok:

A támogató szolgálat működési támogatásának alapjául szolgáló ellátási terület a korábbi évekhez hasonlóan – Fertőrákos, Harka, Kópháza, Ágfalva és Sopron településekre terjedt ki. Az ellátottak köre sem változott. A jogszabályi rendelkezések alapján a támogató szolgáltatás esetén vizsgálni szükséges a szociális rászorultságot, de ez a rendelkezés a pandémia idejére felfüggesztésre került. A támogató szolgáltatás igénybevétele során csak a súlyosan fogyatékos személy tekinthető rászorulónak. Súlyosan fogyatékosnak, viszont csak az a személy tekinthető, aki fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesül.

2020. december 31-én 41 fő szociálisan rászoruló és 3 fő szociálisan nem rászoruló ellátottuk volt, illetve 1 főt vettek fel a veszélyhelyzet ideje alatt, akinek rászorultsága nem volt vizsgálható az érvényben lévő rendkívüli ajánlások miatt.

A fogyatékoság jellege szerint a 45 fő ellátott közül:

- 16 fő mozgássérült
- 10 fő látássérült
- 2 fő hallássérült
- 7 fő értelmileg akadályozott
- 3 fő autista
- 3 fő halmozottan (mozgás és értelmi akadályozottság) sérült
- 3 fő nem rászorulóként szállított ellátott (2 fő demens, 1 fő mozgáskorlátozott)
- 1 fő demens, akit a veszélyhelyzet ideje alatt vettek fel (rászorultsága nem vizsgálható)

Szállító szolgáltatás és szállításhoz kapcsolódó személyi segítség

A Támogató Szolgálat az előző évhez, évekhez hasonlóan a vállalt és befogadott szállítási feladategységnél kevesebbet teljesített. A szociálisan rászoruló ellátottakkal megtett összes kilométer 7667 km volt, ami 1531,774 feladategységnek számít. Ennek oka egyértelműen az egészségügyi veszélyhelyzet volt.

A szállítások célja, időbeosztása nem változott. Rendszeres, napi szállítások történtek délelőtti és kora délutáni „csúccsal” munkahelyre (FORENO), iskolába (Doborjáni Ferenc EGYMI, Kozmutza Flóra EGYMI), nappali ellátásba (Ciklámen Idősek Nappali Ellátása és Virágfüzér Sérültek Nappali Ellátása) az adott járványügyi helyzet adta lehetőségeknek megfelelően. Ezt egészítik ki a heti, havi rendszerű és az eseti szállítások a gépjármű délelőtti „szabadidejében”

– egészségügyi intézményekbe (kórházi szakrendelések, házi orvos, szanatórium), bevásárlás, kormányhivatal, temető. A szállítások zöme Sopronban ill. külterületein (Brennbergbánya, Sopronkőhida, Tómalom) zajlott.

Az autóra vonatkozó adatok:

Az Opel Vivaro márkájú 2014-es évjáratú kisbusz segítségével látja el a Támogató Szolgálat a személyszállítást. Az autó fokozott igénybevételnek van kitéve, városi forgalomban jár, nagyon kevés távolsági útvonallal. Rendszeres szervizelés mellett is szükséges már a gyorsan kopó alkatrészek cseréje, előfordulnak váratlan meghibásodások is. A gépkocsijavítások jelentős szállítás kieséssel nem jártak, mert a szervizek rugalmas hozzáállásán túl, a személyzet is vállalta a többletfeladatokat. 2021. évben a Fenntartó sikeres pályázatot adott be, melynek következtében lehetőség nyílt egy Ford Transit autó megvásárlására, aminek üzembe helyezése 2021. november végére várható. Ezzel várhatóan jelentősen javulnak a szállítási szolgáltatás technikai feltételei.

Szállításhoz kapcsolódó személyi segítség

A szállításhoz kapcsolódó személyi segítség 2015-ben vált külön számítandó tevékenységgé, 2020-ban 5 olyan ellátottja volt a szolgálatnak, akik vagy halmozottan sérültek, vagy autisták, esetükben 40 perc személyi segítség számít egy feladategységnek (alapesetben 60 perc segítség egy feladategység). A szállításhoz kapcsoló személyi segítség feladategysége két részből állt össze, a halmozottan fogyatékos vagy autista ellátottak és az egyéb szociálisan rászoruló ellátottak segítésére fordított időből, percekből. A szállításhoz kapcsolódó személyi segítséssel összesen 387,85 feladategységet teljesített a szolgálat.

Személyi segítség

A személyi segítség, a korábbi évekhez hasonlóan „túlteljesítette” a kötelezően meghatározott értéket, 2020-ban összesen 2428,875 feladategységet teljesítettek.

A Szakmai ajánlásnak megfelelően a személyi segítséget a szolgáltatási elemekhez kapcsolódó tevékenységcsoportok szerint dokumentálták.

Az ellátottak által leggyakrabban igényelt tevékenységek az alábbiak voltak:

- háztartási segítségnyújtás
- segítségnyújtás közszolgáltatások igénybevételében (pl. egészségügyi intézménybe kísérés, bevásárlás)
- ügyintézés, megbízás alapján végrehajtott feladatok
- gondozási-ápolási tevékenységek
- mobilizáció lakókörnyezeten kívül

Nem vagy csak alkalmanként igényelték a következő tevékenységeket:

- felügyelet biztosítása (nem szállításhoz kapcsolódóan)
- készségfejlesztő tevékenység
- mobilizáció lakókörnyezeten belül
- szabadidős tevékenység támogatása

Az ügyfelek egy részének kimondottan igénye van a támogató szolgálatnál „egyéb” kategóriába sorolható, önálló, kizárólagos tevékenységként nem nyújtható mentális segítségnyújtásra, arra, hogy kibeszélhessék, „ventillálhassák” a problémáikat. Szeretnék, ha lenne mellettük valaki, aki meghallgatja őket. A mentális gondozást, beszélgetéseket úgy oldották meg, hogy más tevékenység végzéséhez kötötték, mivel a mentális gondozási forma önállóan nem

elszámolható. (pl háztartási feladatok végzése közben beszélgettek, vagy adtak tanácsokat a kliensek számára).

A szolgálat három fő tevékenységtípusát összehasonlítva látható, hogy a szállítás az év során, elsősorban az aktuális pandémiás helyzet miatt erős hullámozást mutat, míg a személyi segítségnél valamivel egyenletesebb a feladatok időbeli eloszlása.

2020-ban 10 fő gondozottal szűnt meg a megállapodás, közülük 2 fő elhunyt, 4 fő kérte a megszüntetést, 4 főnek pedig lejárt a határozott idejű megállapodása. 2020-ban 9 megállapodást kötöttek. 2020. december 31-én összesen 45 ellátottuk volt, közülük 3 fő nem szociálisan rászoruló személy, 1 főt pedig a veszélyhelyzet ideje alatt vettek fel, neki a rászorultsága nem vizsgálható jelenleg. 25 fő ellátott 60 év alatti, 20 ügyfelük 60 év feletti volt. Várólistát ez idáig nem kellett kialakítaniuk, de az előzőeknél több megkeresés, érdeklődés volt a szolgáltatás iránt.

A támogató szolgálat a viszonylag kis létszámú ügyfélkörével is „túlteljesíti” a befogadott feladatmutatót, de a teljesített feladatok jelentős átrendeződést mutatnak. A személyi segítség feladategysége megkétszereződött, a szállítás feladategysége pedig jelentősen csökkent. A pandémiás helyzet javulásával 2021-ben a szállítás feladategysége ismét emelkedni kezdett, de még nem éri el a világjárvány előtti mértéket. A személyi segítség feladategysége viszont nem csökkent.

Több olyan érdeklődő is volt, akik otthoni ápolást, gondozást, segítséget kerestek maguk, vagy hozzátartozójuk számára, azonban igazolható fogyatékoság híján a támogató szolgáltatásra való jogosultságuk nem állt fenn. Tájékoztatást követően (mely a fogyatékosági támogatás igénylésére is kiterjedt, az igényléshez szükséges segítség felajánlásával) általában a Soproni Szociális Intézmény Gondozási Központjához irányították őket.

A „Helyi foglalkoztatási együttműködések Sopron Megyei Jogú Város területén és Városteréségében” című, TOP-6.8.2-15-SP1-2016-00001 program

A Sopron és Környéke Család és Gyermejkölési Ellátás Intézete TOP foglalkoztatási munkacsoportja a Soproni Foglalkoztatási Paktum szervezetében, konzorciumi partnerként nyújtottunk szolgáltatásokat 2017. júniusától. A program dokumentumaiban nevesített feladatuk a gazdaságilag inaktív rétegek, célcsoportok bevonását célzó munkaerőpiaci szolgáltatások (toborzás, kiválasztás, pályaorientációs tanácsadás, motivációs tréning, mentorálás, utánkövetés) nyújtása. A megvalósítási időszakban összesen 14 fő szakember dolgozott a program keretei között, aktuálisan mindig a projekt adott megvalósítási feladatainak megfelelő létszámban.

Egyéni szolgáltatás-nyújtás keretében foglalkoztak a programba vont valamennyi személlyel, 361 fővel. Jellemzően személyes találkozás során került sor információ-nyújtásra. A programba vonás kapcsán tájékoztatást adtak a program tevékenységéről, a nyújtott szolgáltatásokról.

Az intézmény tagja volt a pályázat keretében megalakított Soproni Foglalkoztatási Paktumnak és Irányító Csoportjának is. A program szakmai teljesítése 2020. szeptember 28-án lezárult, a záróbeszámolót benyújtották, a helyszíni záróellenőrzés megtörtént.

A program irodája azóta is a szokásos munkarendben, naponta 8-14 óra között nyitva áll az érdeklődők számára. Ezt kiegészítendő ügyfélfogadási időt hirdettek kedden 14-17 óra és szerdán 8-11 óra időben a járás településein élő, elhelyezkedési problémával küzdő munkavállalók számára. Telefonos megkeresés esetén, előre egyeztetett időpontban lehetőséget biztosítanak a nyitvatartási időn kívül eső időpontban is a személyes találkozásra. Az irodában lehetőség van az ügyfelek részére számítógép és internet-használatra is.

A Gyermekjeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer bevezetésével a XXI. század követelményeinek megfelelő informatikai támogató rendszer kerül kialakításra a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban a szakmai adminisztráció elősegítése céljából. A Kormány 205/2021. (IV. 29.) Korm. rendelete „az egyes kormányrendeleteknek a Gyermekjeink védelmében elnevezésű informatikai rendszer továbbfejlesztésével összefüggő módosításáról” szabályozza a 2021. július 01-től bevezetett rendszer használatának szabályait. Célja az ágazat működésének átláthatósága, hatékonyságának javítása a gyorsabb és hatékonyabb szakmai kommunikáció és feladatellátás érdekében, valamint az adminisztrációs terhek és a papíralapú kommunikáció csökkentése. A rendszer használata kötelező a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint az átmeneti gondozás területén dolgozó valamennyi kolléga számára a rendeletben és a kiadott Útmutatókban leírt módon. A rendszer működésének technikai feltételeit az intézmény önerőből határidőre megteremtette.

Összegzés:

A Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete szakmai feladatai a 2018. évben jelentősen bővültek, melyek valódi bevezetése a 2019. évben történt meg. A 2020. év nagy kihívása a COVID-19 világjárvány okozta helyzetből adódó feladatok megoldása volt. Alapfeladataik teljesítése során nagy szakmai kihívásoknak kell megfelelniük, a kezelt problémák típusa jelentősen megváltozott. Szakmai létszámuk 80 fő. Az Intézmény gazdasági helyzete stabil, a munkafeltételeket igyekeznek évről évre javítani, vagy legalább szinten tartani. Szakmai munkájukat a hatályos jogszabályok, módszertani útmutatók, protokollok, szakmai ajánlások, pályázati szerződések és segédanyagok alapján végzik, a tőlük elvárható gondossággal, szakmai elhivatottsággal és emberséggel.

Eredmények:

Az óvodai-iskolai szociális segítő szakmai egység részére sikerült új irodát kialakítani, ahol megfelelő irodai háttérrel tudnak biztosítani a kollégáknak. Az év folyamán az általuk használt épületeken a szükséges javítási-karbantartási munkákat elvégezték.

Pályázati forrásból sikerült új gépkocsit vásárolni a Támogató Szolgálat szállítási feladatainak ellátásához. A gépkocsi üzembe állítása folyamatban van.

A COVID-19 világjárvány miatt kihirdetett egészségügyi veszélyhelyzet és járványügyi készültség ideje alatt is sikerült a kihívásoknak megfelelniük, a helyzetből adódóan megváltozott- és többletfeladatokat ellátniuk.

A szociális és gyermekvédelmi jelzőrendszer érzékenysége és hatékonysága jelentősen nőtt, a társszakmákkal való együttműködésük erősödött.

Kihívások:

Továbbra is megoldatlan az esetmenedzserek elhelyezése, jelenleg a Széchenyi tér 1. szám alatt lévő irodában dolgoznak, amely a SOSZI bérleménye, és „szívességből” adnak helyet az esetmenedzsereknek. Szükséges a tarthatatlan helyzet megoldása, az esetmenedzserek számára megfelelő irodai háttér kialakítása, amit az Intézmény önerőből nem tud megoldani.

Az átmeneti gondozás iránti érdeklődés csökken, az ellátást kérő családok szociális helyzete azonban általában rosszabb, mint 2 – 4 évvel ezelőtt. Súlyos családi krízisben, egymásra halmozódó konfliktusok nehézségeivel küzdve kérnek segítséget.

Fejlesztési lehetőségek:

A gyermekek átmeneti gondozását ellátó részlegek belső tereinek felújítása, átrendezése, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak (digitális oktatás, elkülönítés, konfliktuskezelés)

A prevenciós célú szabadidős programok kínálatának szélesítése a fellépő igényeknek megfelelően. Szülői kompetencia-fejlesztő foglalkozások szervezése, kisgyermekes családok támogatása.

Az idős korosztály számára nyújtott szolgáltatások elérhetőségének szélesítése, az e területen működő szociális jelzőrendszeri tagok együttműködésének erősítése.

Az Intézmény online térben való jelenlétének erősítése, meglévő felületek jobb kihasználása.

A legfontosabb alapelv változatlan maradt. Továbbra is legfontosabb a gyermekek, családok, segítséget kérő személyek legjobb érdeke szerinti megoldások keresése, a tőlük telhető legmagasabb szakmai színvonalon végzett, pontos munka, a kliens személyiségének, önrendelkezésének tiszteletben tartása, a prevenció, mint alapelv figyelembevétele a munka minden területén. Fontos továbbá, hogy szakmai csapatként tudjanak dolgozni, hogy az önálló szakmai egységek partnerként tekintsenek egymásra, tudják egymás munkáját segíteni a kliensek és a dolgozók érdekében egyaránt. Nagyon fontos, hogy a szakmai munka támogatására, a dolgozók szakmai személyiségének védelme és a kiegészítő megelőzése érdekében tudják biztosítani a szupervíziót minden szakmai munkakörben dolgozó kolléga részére.

4.4. FORENO FOGLALKOZTATÁSI ÉS REHABILITÁCIÓS NONPROFIT KFT.

A Soproni Szociális Foglalkoztatót Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata 1991. április 16-án alapította. A Szociális Foglalkoztató alapításának évében Sopron városában és környékén a 2500 főt is meghaladta azon emberek száma, akik valamilyen betegség miatt munkaképességüket részben elvesztették.

A Szociális Foglalkoztatót ezen megváltozott munkaképességű, rokkant, vagy egyéb hátrányuk miatt a munkaerőpiacról kiszoruló emberek támogató foglalkoztatására hozták létre.

2007. július 1-jén az intézmény költségvetési intézményből átalakult közhasznú társasággá, így a név Soproni Szociális Foglalkoztató és Rehabilitációs Kht. lett. A tulajdonos 100%-ban SMJV Önkormányzata maradt.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény úgy rendelkezett, hogy a közhasznú társaságoknak 2009. június 30. napjáig át kellett alakulniuk nonprofit gazdasági társasággá, ezért 2009. január 26-tól a Kht. nonprofit Kft.-ként végzi tevékenységét FORENO Foglalkoztatási és Rehabilitációs Nonprofit Kft. néven.

A Nonprofit Kft. nem nyereségorientált, ugyanakkor a gazdasági törvényeknek és hatásoknak kitett vállalkozás, mely versenyfeltételek között végzi tevékenységét, így a munkavállalóik értékes, értékalkotó munkáját nem lehet kétségbe vonni. A Kft. adottságai miatt a másodlagos munkaerőpiacon van jele, ami a speciális, védett munkahelyek egyik formája, melyet azok számára szükséges fenntartani, akik segítséggel, foglalkoztatási rehabilitációval sem képesek teljesíteni a normál munkahelyeken elvárt feltételeket.

A FORENO Foglalkoztatási és Rehabilitációs Nonprofit Kft. 4, 5, 6 illetve 7 órás munkaviszonyban foglalkoztatja ezen megváltozott munkaképességű dolgozókat. A 2020-as évben 102 főt tudtak ily módon foglalkoztatni, de 2021-re a meglévő munkák mellé újabb megrendelések érkeztek, ezért létszámbővítés vált szükségessé.

A Kft. főbb tevékenységei az alábbiak:

- Nyomdai tevékenység
- Varrodai tevékenység
- Csomagolóanyag-gyártás
- Csomagolási és szerelési tevékenység
- Elektronikai hulladék gyűjtése, rendszerezése

Alapítása óta az ismert gazdasági környezetben és pályázati támogatásokat is igénybe véve képes volt fejlődni úgy, hogy a működéshez szükséges bevételei folyamatosan növekedtek. Mára a megváltozott munkaképességű foglalkoztatottak aránya eléri a 84%-ot is.

5. CIVIL SZERVEZETEK

Az önkormányzat a civil szervezetek tevékenységét általános támogatásokkal, szociálpolitikai, kulturális és egyéb kulturális pályázatok útján elnyerhető támogatási összegekkel, továbbá önkormányzati tulajdonban lévő helyiségbérletek kedvezményes biztosításával segíti.

Az önkormányzat így módon elsősorban azon civil szervezeteket és kezdeményezéseket támogatja, amelyek helyi szinten jelentős szerepet vállalnak a szociális és a kulturális szolgáltatások vagy a sport tevékenységek területén. Különös figyelmet fordít azokra a szervezetekre, amelyek több évtizedes múltra tekintenek vissza vagy országos szinten is jelentős szerepet vállaló szervezetek területi csoportjaiként működnek.

A civil szervezetek működésének támogatása kiegészíti az önkormányzat szociális és kulturális feladatellátását, másrészt segíti az esélyegyenlőség szempontjából különös figyelmet igénylő társadalmi csoportok működését. Ezen szervezetek munkájának támogatásával és a velük történő hatékony együttműködéssel elérhető, hogy a megelőzés révén a hátrányos helyzet kialakulása már a kezdeti stádiumban megállítható vagy visszafordítható legyen.

Az önkormányzati intézmények számára kiemelt feladat, hogy keressék a kapcsolatot és a hatékony együttműködés lehetőségeit a civil szervezetekkel és önkénteseikkel. A szervezetek révén az ellátásba bevont időskorú önkéntes segítők munkája az ellátó rendszernek közvetlen segítséget jelentenek, ugyanakkor komoly szerepe van az időskori aktivitás megőrzésében, míg a fiatalokéknál a pályaválasztási orientációban és az élethivatás megtalálásában is.

6. SOPRON VÁROSBAN MÁS FENNTARTÓ ÁLTAL MŰKÖDTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK

Az alábbiakban olyan intézmények kerülnek röviden bemutatásra, amelyek egyrészt ellátást nyújtanak a városban, és a kistérségben élő személyek számára; másrészt a város területén működnek, de a fenntartó nem a helyi önkormányzat.

Ezek az intézmények az általuk nyújtott ellátásokon túl, fontos szerepet töltenek be a város lakosságának életében. Elengedhetetlennek tartjuk megemlíteni őket azért is, mert sok aktív embernek adnak munkát (szociális ápoló- és gondozó szakemberek, mentálhigiénikus-, szociális szakemberek, foglalkoztatók, fizikai munkások, egyéb feladatokat ellátó közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállalók), illetve különösen nagy igény van rájuk, mivel az egyre inkább elöregedő társadalmunknak úgy országos, mint helyi szinten szüksége van idősek otthonában történő ellátásra.

Intézmény	Fenntartó	Szolgáltatás	Ellátottak (fő)
Nyugdíjas Pedagógus Otthon Sopron	OMSZI Intézményfenntartó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.	Idősek otthona	42
Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ (székhelyintézmény)	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	Fogyatékosok otthona	135
Pszichiátriai Betegek Otthona Ágfalva (Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ)	Magyarországi Evangélikus Egyház	Pszichiátriai Betegek otthona	138
Szent Benedek Idősek Háza	Magyar Bencés Kongregáció	Idősek otthona; Időskorúak gondozóháza:	49 29
Fabricius Endre Evangélikus Szeretetotthon	Soproni Evangélikus Egyházközség	Idősek otthona	50
Összesen:			443

6.1. NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS OTTHON SOPRON

Az otthon 1955 decembere óta működik; 50 férőhelyen, elsősorban pedagógusokat és hozzátartozóikat, üres férőhely esetén pedig a nem pedagógus múlttal rendelkezőket is ellátja Magyarország területén. Az otthonban támogató pszicho - szociális gondozás valósul meg, amelynek lényege a személyközpontú gondoskodás. A lakók teljes körű ellátásban részesülnek, amely az elhelyezést, az étellemezést, az egészségügyi és kulturális, valamint pszichés, mentális gondozást foglalja magában. Orvosi ellátás heti két alkalommal áll a bent lakó idősök rendelkezésére. Az intézmény mikrobuszával rendszeresen kirándulásokat szerveznek, a távolról érkező rokonok és vendégek elhelyezésére a különálló vendégházban van lehetőség.

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 9/2009. (II. 26.) Kgy. határozattal az Önkormányzat és az OMSZI Közhasznú Társaság (jogutód: OMSZI Intézményfenntartó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft) között létrejövő ellátási szerződést kötött. Az ellátási szerződés értelmében az OMSZI által működtetett Nyugdíjas Pedagógus Otthon Sopron kötelezettséget vállalt, hogy a mindenkorai szakmai jogszabályok alapján egyidejűleg legfeljebb 5 fő - az önkormányzat fenntartásában működő Soproni Szociális Intézmény, Idősek Otthona várólistáján szereplő személyek közül - soproni lakóhellyel rendelkező személy tartós gondozását végzi, akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy az elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokoltá.

Az intézmény működési engedélye határozatlan időre szól, az engedélyezett férőhelyek száma 50 fő, mely 2021. október 1-jén 86%-os kihasználtságot jelent. A 42 főből 35 nő és 7 férfi. A várakozók száma jelentős emelkedést mutat, jelenleg 44 fő, melynek közel 90%-a soron kívüli elhelyezésre vár.

Az intézményben beruházás nem volt az elmúlt időszakban, lift cserét terveznek a közeljövőben.

6.2. GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI ALPOKALJA SZOCIÁLIS KÖZPONT (székhelyintézmény) Cím: 9400 Sopron, Tómalom u. 23.

A székhelyintézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában működik. Két épületegyüttesből áll: a főépületből, mely ápoló-gondozó bentlakásos szociális otthon 162 férőhellyel, valamint az intézmény udvarán található ápoló, gondozó célú 8 férőhellyel rendelkező lakóotthonból. A lakóotthon feladata a korszerű életkörülmények mellett önmaga ellátására részben képes fogyatékos személyek teljes körű ápolása, gondozása, szinten tartó foglalkoztatása, szabadidős tevékenységek, munka jellegű foglalkoztatások megszervezése. A 170 engedélyezett férőhely kihasználtsága 79%-os, 2021-ben 135 fő. Ebből 134 fő 60 év alatti, közülük 66 nő és 69 férfi. Várakozó 1 fő férfi.

A szakdolgozók tekintetében az SZGYF által elrendelt szakmai továbbképzések az EFOP-3.8.2-16-2016-0001 és VEKOP-7.5.1-16-2016-00001 „Szociális humánerőforrás fejlesztése” kiemelt projekt keretében munkakörhöz tartozó, munkakörhöz kötve és szabadon választhatóak folyamatban vannak. A továbbképzések e-learning, illetve külső helyszínen, személyes kontaktus formában zajlanak.

A székhelyintézmény legnagyobb problémája továbbra is az évek óta fennálló létszámhiány és a fluktuáció, melynek oka, hogy a munkavállalók a jobb megélhetés reményében átvándorolnak a szomszédos Ausztriába. Másik oka, hogy a városban letelepedni kívánó munkavállalók csak rövid távú munkahelyként tekintenek az intézményre, mely jellemző úgy a szakmai, mint funkcionális létszámokra. A több éve tartó munkaerőhiány egyre inkább ösztönzi a női munkavállalókat, hogy a 40 év megszerzett munkaviszony után nyugdíjba vonuljanak. A fiatalabb kollégák, illetve a képesítés nélküliek körében a szakmai iránt érzett elhivatottság kevésbé jellemző.

Az új lakók többnyire sajátos nevelésű, speciális és különleges szükségletű gyermekek, akiknek ellátása magas szükségletű, fizikailag és pszichésen megterhelő a dolgozóknak. Az épület tárgyi feltételeinek javítására és felújítására a lakók állapotához igazodva szinte folyamatosan szükség van.

A székhelyintézmény tervei között szerepel „Intézményi ellátásról a közösség alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése – intézményi férőhely kiváltás 2023-ig” című pályázat során lehetőséget keresni 25 férőhelyes lakócentrumok létrehozására. Az intézményi férőhelyek kiváltását szakaszos vagy részleges formában tudják csak elképzelni.

A lakóik teljes ellátást és 24 órás felügyeletet igényelnek. A jövőbeni ellátásukat lakócentrumok építésével képzelik el, melyek felszereltsége és elrendezése alkalmazkodik azon tárgyi feltételekhez, amelyek biztosítják szükségleteiket. Az új lakócentrumokban szükséges a személyi feltételek biztosítása, valamint a megfelelő szakképzettség elérése.

Jövőképük a lakócentrumokon túl a 37 éves főépület további modernizációja, a szociális ellátás további fejlesztése, személyi és tárgyi feltételek további javítása.

6.3. PSZICHIÁTRIAI BETEGEK OTTHONA ÁGFALVA (Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ)

2018. január 1-én, a korábban a Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ telephelyeként működő intézmény a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásába került. Az említett időponttól kezdve, mint a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ –

Pszichiátriai Betegek Otthona Ágfalva elnevezéssel telephelyként működik. Az említett ellátási helyszín 2023. december 31-ig szóló működési engedéllyel rendelkezik pszichiátriai betegek otthona-, pszichiátriai betegek átmeneti otthona-, és pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye szakosított ellátás tekintetében. Fejlesztő foglalkoztatás tekintetében 34 fő erejéig határozatlan működési engedéllyel rendelkezik telephelyünk. 146 engedélyezett férőhely vonatkozásában a betöltött ellátotti létszám 2021. október 1-én 138 fő volt, 87 férfi és 51 nő ellátottal. 89 fő 60 év alatti, 49 fő 60 év feletti életkorú személy él az intézményben. A várakozók száma jelenleg 39 fő. Az otthon vezetője és a csoportvezetők 2020 tavaszától jelenleg is tartó szervezetfejlesztési folyamatban vesznek részt. A 2018-as intézményi átvételt követően a munkatársi adatok tekintetében nem történt érdemi változás, a lakószobák adottságait és a teljes akadálymentesítés hiányát az átvételt követő időszakban még sem sikerült orvosolni. A telephely ingatlan állagának javítása mellett középtávú tervként továbbra is szerepel lakócentrum, illetve támogatott lakhatás szolgáltatás irányában történő elmozdulás.

6.4. MAGYAR ÖKUMENIKUS SEGÉLYSZERVEZET SZOCIÁLIS ÉS FEJLESZTŐ KÖZPONT, SOPRON SZENVEDÉLYBETEGEK NAPPALI INTÉZMÉNYE

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 2019. februárban indította el a szenvedélybetegek nappali ellátását, mely hiánypótló szolgáltatás a város és térsége szociális lefedettségét tekintve. Az ország nyugati régiója szenvedélybeteg ellátás tekintetében elmarad az országos átlagtól, így történhet meg az, hogy ez a típusú alapszolgáltatás a városban eddig nem volt fellelhető. Ezt az űrt tölti be a Balfi út 31-es szám alatt található központ, mely Győr-Moson-Sopron megye településein élő, 16. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógykezelést nem igénylő szenvedélybetegek, illetve hozzátartozóik számára kínál ingyenes szolgáltatásokat.

Az intézmény szolgáltatásaival a szenvedélybetegek egészségügyi ellátását kívánja kiegészíteni. Míg az egészségügyi ellátás a szenvedélybetegek kezelésében a holisztikus szemlélet „biológia” oldalával segít a problémákkal való megküzdésben, addig ez az intézmény a pszichológiai és szociális aspektus érvényesítésével próbál hozzájárulni ahhoz, hogy a szenvedélybetegség kezelése eredményes lehessen. Ezen célok elérése érdekében intézményünkben a segítséget kérők addiktológiai konzultáns, szociális és terápiás munkatárs, pszichiáter segítségét vehetik igénybe.

Ellátottak köre

- 16. életévüket betöltötték
- aktív szerhasználók
- viselkedési addikcióban szenvedők
- akik az absztinencia fenntartásában kérnek segítséget
- akinél az addiktív probléma már megjelent
- tüneteket mutató, de kezelés alatt nem álló, illetve addikciós probléma kialakulása szempontjából veszélyeztetett személyek
- szenvedélybetegek hozzátartozói, közvetlen és közvetett környezetük

Az intézmény engedélyezett férőhely száma 90 fő.

Az elmúlt években a szolgáltatásokat igénybe vevők száma közel megháromszorozódott (2019-ben: 32 fő; 2020-ban: 66 fő; 2021.10.01.: 88 fő)

2021.10.01-én 88 fő az ellátottak száma. Ebből 48 nő és 40 férfi.

Az ellátottak életkor szerinti megoszlása:

16-30 év:	14 fő
31-40 év:	17 fő
41-50 év:	26 fő
51-60 év:	22 fő
61-	9 fő

Tevékenységek

- Tájékoztatás, segítségnyújtás a hivatalos ügyintézésben
- Szakorvosi konzultáció előre egyeztetett időpontban
- Szociális, mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás
- Pár és családterápia
- Munkaerő-piaci, pályaválasztási tanácsadás, képzések, a rászorulóknak és munkáltatóknak közti kapcsolat elősegítése
- Önszervező csoportok, terápiás foglalkozások, kulturális programok szervezése
- Adományok továbbítása

Állandó programok a 2020-as évben:

- tematikus csoport felépülő függőknek
- gyász-, veszteség-feldolgozó csoport
- szerencsejáték függőknek és hozzátartozóiknak csoportfoglalkozás
- NR csoport (önsegítő csoport)
- anonim alkoholisták gyűlése
- ingyenes játék és ruha börze

Időszakos programok a 2020-as évben:

- ötórás teaház
- adventi várakozás délutánok
- motivációs, sajátélményű fejlesztő napok

6.5. SZENT BENEDEK IDŐSEK HÁZA

Az intézménynek két ellátási típusa van: 49 fő idősok otthona átlagos ápolást, gondozást biztosító elhelyezéssel, míg 29 főnek az átmeneti elhelyezés keretében idősokorúak gondozóháza áll rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy 2022. december 31.-éig az Idősokorúak Gondozóháza (átmeneti elhelyezés) kötelezően megszüntetendő, ezért jelen pillanatban készülnek a működési engedélyünk megváltoztatására. Az új működési engedély birtokában csak Idősok Otthonaként szeretnének működni, ugyancsak 78 férőhellyel. Létszám bővítése nem áll módjukban, tekintettel a szakdolgozói létszám folyamatos hiányára. Az intézmény folyamatosan teljesen kihasználta férőhelyszámmal működik. A lakók 84%-a 75 év feletti és 82 %-a nő. Megállapítható, hogy az újonnan felvettek döntő többsége megyei lakos, és közöttük egyre emelkedik a kórházból és az otthonukból bekerülő demens idősokok száma. A különböző fokozatú demensok ellátása egyre nehezebb szakmai kihívások elé állította az intézményt. A várakozók száma újra enyhén emelkedő tendenciát mutat, pedig így is nagyon magas: 110 fő, melyből 82 fő nő.

Folyamatos felújítási és korszerűsítése munkálatok zajlanak az épületben. A demens ellátás az épület amortizációját is sokkal jobban felgyorsította, ezért egyre több az intézményi amortizációra szánt anyagi forrás.

Jövőbeli célként továbbra is a szinten tartásra törekszünk, mint szakmai létszámban, mint eszközök és az épített környezet vonatkozásában.

Legfontosabb céljuk a szakmai fejlődés lenne, azonban a fejlődés csakis a humánerőforrás növelésével valósítható meg. A jövőben az intézményben ez a probléma jelenti a legnagyobb kihívást.

6.6. FABRICIUS ENDRE EVANGÉLIKUS SZERETETOTTHON

Az Intézmény 2004-ben kezdte meg működését, 50 férőhelyen biztosít bentlakásos ellátást időskorúak számára, ellátási területe Magyarország.

Az intézmény célkitűzése, hogy az idős emberek számára, egyéni szükségleteknek megfelelő, korszerű fizikai és egészségügyi ellátást, pszichés gondozást nyújtson, a szabadidő hasznos eltöltését életkori sajátosságuknak megfelelő, célszerű tevékenységek megszervezésével biztosítsa. Az intézményben - egyházi jellegéből adódóan - a lakók lelki békéjének megerősítése érdekében kiemelt jelentőségű a hitélettel összefüggő alkalmak szervezése egyéni és csoportos formában.

Az Intézmény épülete a belvárostól gyalogosan, gépjárművel és tömegközlekedési eszközzel is könnyen megközelíthető, mégis csendes, nyugodt környezetben helyezkedik el. Az Intézmény építészeti kialakítása is olyan légkört teremt, hogy az optimálisan biztosítja a lakók számára a harmonikus élet lehetőségét. Az épület korszerűen formált struktúrája lehetőséget ad a közösségi élmények, tevékenységek együttes megélésére, valamint a személyes, meghitt, bensőséges élettér kialakítására. A 46 egy-, ill. kétszemélyes apartmanban 50 idős ember elhelyezését, ápolását/gondozását tudja biztosítani.

Ellátottjaiknak jelentős hányada 76 év feletti (49 fő), és döntő többségében nő (98 %). A várakozók száma 63 fő, nő 52 fő, férfi 11 fő.

Az intézmény nem tervez férőhelybővítést vagy komfortfokozat emelést.

7. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

Az egyes ellátási formáknál a megfelelő tárgyi feltételek biztosítása, korszerűbb módszerek és eszközök alkalmazása a dolgozók munkáját is segíti, hozzájárul a színvonalasabb és hatékonyabb szakmai tevékenységhez.

Mindezek mellett nélkülözhetetlen a szakmailag kompetens, és lelkileg kiegyensúlyozott ellátó személyzet. A dolgozók „pszichikai elfáradása,” kiégése elleni védelmet szolgálja mind a pozitív munkahelyi légkör, mind a megfelelő tárgyi feltételek biztosítása, a kompetencia határok pontos meghatározása, elhatárolása, valamint a rendszeres továbbképzéseken való részvétel és a szupervízió.

A munkafeltételek javításához hozzátartozik a szakképzett dolgozók létszámának bővítése is. A vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében a személyes gondoskodást nyújtó intézmény fenntartója köteles gondoskodni a szakemberek képzéséről, valamint továbbképzéséről. Szintén a fenntartóra háruló feladat, hogy a szociális ellátórendszerben dolgozók számára a munkavégzéshez szükséges, megfelelő tárgyi feltételeket biztosítsa. Ez jelenti a korszerű infrastrukturális feltételeket, és a megfelelő munkavédelmi eszközök, valamint a munkavégzéshez szükséges higiéniai feltételek megteremtését.

Az erkölcsi elismerés és a méltányos bérezés is fontos eleme a humánerőforrás gazdálkodásnak. Az illetmények mellett, a dolgozók kitüntetése, szakmai elismerése növeli a munkavállalók elégedettségét, hozzájárul a fluktuáció csökkenéséhez és a hatékonyabb munkavégzéshez.

7.1. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

A fejlesztési irányok tekintetében ma is érvényesek a 2003. évi alapkoncepcióban meghatározottak. A város lakóinak igényeihez, illetve szociális szükségleteihez igazodó, a jogszabályokban előírt ellátórendszer kialakítása.

A szociális szolgáltatások fejlesztése továbbra is kiemelt szempontként szerepel a szolgáltatástervezésben. Az esélyteremtés, esélyegyenlőség biztosítása, prevenciós szemlélet előtérbe helyezése, mint szakmai alapelv, minden szolgáltatásszervezési feladat fő szempontját jelenti. Az elmúlt évek jó gyakorlatát folytatva továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok segítésére, annak minden területére, gyermekekre, idősekre, fogyatékossgal élőkre egyaránt. A szociális alapellátások, lehetőleg teljes körű biztosítása, mivel ezen ellátási formák működtetése teszi lehetővé, hogy minél több rászoruló a saját otthonában, megszokott környezetében kapja meg a szükséges segítséget, továbbá humánusabb és lényegesen költséghatékonyabb a működtetésük, mint a bentlakásos ellátásoké.

A demográfusok egybehangzó előrejelzései szerint az idősek aránya a jövőben a lakosságszámhoz viszonyítottan tovább fog nőni, és hosszabb távon az eltartottak számának további emelkedése várható. Ennek megfelelően a szociális ellátórendszernek is fel kell készülnie a demográfiai folyamatok kezelésére. A demencia kórképpel rendelkezők száma az elmúlt években jelentősen növekedett, ezért hangsúlyt kell fektetni speciális ellátásuk nappali kiépítésére és a bentlakásos elhelyezésük további fejlesztésére.

Törekedni kell az önkéntesek részvételének növelésére a szociális feladatok ellátása során, a fiatalok szocializációjának részévé tenni, például a közösségi szolgálat teljesítésekor. Szükségszerű az is, hogy magasabb arányban vegyenek részt az egyes feladatok, szociális szolgáltatások teljesítésében az adott szociális problémával rendelkezők civil szerveződések. Tehát továbbra is szorgalmazzuk és a lehetőségekhez mérten segítjük az egyházi, alapítványi, civil szervezetek által fenntartott szolgáltatások működését.

Biztosítani kell a méltó életfeltételeket, a társadalmi integráció lehetőségét, azok számára, akik betegségük, fogyatékossguk, életkoruk miatt nem kapcsolódhatnak be a foglalkoztatásba.

7.2. A GYERMEKJÓLÉTI, GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

A gyermekvédelmi, gyermekjóléti területen fontos a jelenleg magas szakmai színvonalon működő szolgáltatások minőségének megőrzése, az elindult jó gyakorlatok folytatása. A törvényi változások miatt bekövetkezett szervezeti – feladat ellátási változások beépültek az ellátórendszerbe, de fel kell készülni a folyamatos szakmai kihívások megoldására. Az igénybevételi adatok tendenciáinak ismeretében szükségesnek látszik a gyermekjóléti alapellátások közül az átmeneti gondozás munkaformáinak vizsgálata, a Családok Átmeneti Otthona férőhelyszámának emelése külső férőhely létesítésével.

Fontos feladat a prevenció, mint alapelv előtérbe helyezése. Ennek szellemében a gyermekek, fiatalok veszélyeztetettségét növelő rossz hatások kiszűrése, a szociális és gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonyságának növelése, a szakmai kommunikáció erősítése a megjelent szakmai protokollokban és ajánlásokban leírt módon.

A gazdasági-társadalmi folyamatok új kihívásokat állítanak az ellátórendszer szereplői elé. A gyermekek, fiatalok nagy biztonsággal mozognak a virtuális világban, a veszélyeztető tényezők új formái már nem csak a lakókörnyezetben keresendők. Fontos tehát a ma jól működő szolgáltatások folyamatos megújítása, új szabadidős programok beindítása, a megváltozott

Bm

szocializációs környezet kihívásaira kreatív válaszok keresése. A gyermekek számára szánt programok megújítása mellett szükséges a szülők, érintett családtagok számára önszorgató-segítő csoportok szervezése, vezetése, elektronikus fórumok teremtése, ahol a tanácsadás, szociális segítség indirekt formáit hatékonyan tudják működtetni. Mindezek megvalósításához fontos a technikai-személyi feltételek megteremtése. A személyi feltételek megteremtése-megőrzése területen fontos a jól képzett, gyakorlott szakemberek megtartása, a fiatal, pályakezdő szakemberek pályán maradásának elősegítése, a városban működő szociális képzések erősítése, a képzési és a szakma napi gyakorlatát folytató területek jó együttműködésének megtartása. A technikai feltételek között kiemelt jelentőségű a szolgáltatásokat nyújtó intézmények épületeinek folyamatos karbantartása, a megnövekedett dolgozói létszám számára a XXI. század követelményeinek megfelelő munkakörülmények megteremtése. A járási feladat ellátással járó megnövekedett utazás-közlekedés korszerű feltételeinek biztosítása, az infokommunikációs rendszer (távolsági elérés, adatbiztonság, hordozható eszközök) folyamatos fejlesztése és karbantartása.

Az új szervezeti keretek (család- és gyermekjóléti szolgálat; család- és gyermekjóléti központ, szolgáltatási elemek, óvodai-iskolai szociális segítség rendszere) új szemléletmódot és munkaszervezést is kívánnak a szociális szakemberektől. A szociális diagnózis készítés, mint új szükségleteket vizsgáló módszer bevezetése új lehetőséget teremt a szakmai folyamatok megtervezéséhez. Fontos az új keretek szakmai tartalommal való megtöltése, a bevezetett eszményrendszer által teremtett lehetőségek kihasználása, az új kihívásokra való felkészülés. Az óvodai-iskolai szociális segítség tevékenység feladatellátása még inkább ráirányította a figyelmet a szociális-gyermekjóléti jelzőrendszer és a kapcsolódó szakmaterületek együttműködésének fontosságára. A munkatársi szakmai csapatok segítenek a meglévő szakmai erőforrások összekapcsolásában, ezáltal hatékonyabbá válhat minden bekapcsolódó munkaterület. A folyamatos és rendszeres kapcsolat segít a kompetenciahatárok betartásában és összekapcsolásában, ami a „segítő háló” maga. A szakmaközi kapcsolatok erősítésének egyik fóruma lehet a Tankerületi Tanács által működtetett Antiszegregációs munkacsoport.

8. HOSSZÚ TÁVÚ FEJLESZTÉSI TERVEK

8.1. HAJLÉKTALANOK OTTHONA

Intézményi rekonstrukciós program:

a) A fenntartói kötelezettségből adódó, a hajléktalan ellátás intézményrendszer meglévő épületeinek átfogó építészeti felújítása, fejlesztése szakmai funkcionális szempontok alapján. Előnye: jogszabályi előírásoknak való megfelelés, finanszírozási források pályázatok útján történő mellérendelési lehetősége (bár ez esetleges, nem fedezi teljes mértékben a korszerűsítési, fejlesztési költségeket, önerő bevonására feltétlenül szükség van). Hátránya: komplexitás hiánya.

b) A meglévő épületek korszerűsítése, felújítása, bővítése, fejlesztése helyett célszerűnek tűnik a hajléktalan emberek számára biztosított szolgáltatásokat térben összekapcsolni, és egy erre a célra megfelelő helyen, megfelelő minőségű infrastrukturális és tárgyi feltételek mellett biztosítani. A cél olyan komplex centrum létrehozása, amely lehetővé teszi a hajléktalan emberek többlépcsős társadalmi integrációját, ellátását. Előnye: komplexitás, a megfelelő szolgáltatási környezet biztosítása, szükségletek eredményesebb kezelése, érdekütköztetések, konfliktushelyzetek jelentős részének megelőzése. Hátrány: finanszírozása költség.

8.2. NAPPALI DEMENS CENTRUM

A klubokban integrált formában működtetett demens idősök ellátása meglehetősen áthatja a nappali ellátás működését, esetenként távol tartva a még jó mentális képességű, aktivitásra, rekreálódásra vágyó nyugdíjasokat.

Az időskorú személyek – fogyatékkal élők – számára nem megoldott sem az önkormányzat által fenntartott intézménynél, sem más szolgáltatóknál a személyszállítás, a nappali ellátás igénybevétele számukra csak egyéni/családi úton oldható meg.

Sopron városában jelentős igény mutatkozik az időskorú személyek nappali ellátására, s az idei személyi térítési díj csökkentése várhatóan elérhetőbbé teszi számukra szolgáltatásainkat.

Észrevehetően egyre jelentősebb igény mutatkozik a demenciában szenvedő idősök nappali ellátására, hiszen számuk egyre nő, és sok család terhét lehet enyhíteni ellátásuk megszervezésével, de ennek tárgyi és személyi feltételei nem adóttak. Mára azonban olyan mértékben jelentkezett a probléma, amit integrált formában, a kérelmezői igény, és szakmai létszám lehetőségei mellett nem lehet megoldani, így a szükséges lenne egy önálló demens részleg vagy központ kialakítása. A demens személyek nappali ellátása megszervezhető önálló intézményi formában, illetve más nappali ellátás részeként.

A szociális gondozást, segítséget végzők közlekedési feltételeinek javítása (pl. kerékpár park) a gondozók oldaláról jelentene segítséget.

Az időskorú személyek – fogyatékkal élők – számára nem megoldott sem az önkormányzat által fenntartott intézménynél, sem más szolgáltatóknál a személyszállítás, a nappali ellátás igénybevétele számukra csak egyéni/családi úton oldható meg.

A demens és az átlagos gondozási szükségletű idősök nappali ellátáshoz való jutása érdekében meg kellene szervezni szállításukat.

A szállítási szolgáltatásnak az idősök/demensek nappali ellátásának részét kell képezni, segítve, támogatva ezzel az amúgy is nagy terhet hordozó családokat.

8.3. FOGLALKOZTATÁSI PROGRAM

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásról

A közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §-a alapján támogatás nyújtható a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatáshoz az alábbi feltételek szerint:

Közfoglalkoztató lehet:

- helyi és nemzeti önkormányzat, valamint azok jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- költségvetési szerv,
- egyházi jogi személy,
- civil szervezet,
- közhasznú jogállású szervezet,
- az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- víztársulat,
- erdőgazdálkodó (az f) pontban meghatározott tevékenységek ellátására),

- szociális szövetkezetek (a d) pontban meghatározott tevékenységek ellátására),
- vasúti pályahálózat-működtető (a g) pontban meghatározott tevékenységek ellátására),
- kötelező önkormányzati feladat ellátásában közreműködő, törvény alapján kijelölt közérdekű szolgáltató.

A közfoglalkoztatók az alábbi tevékenységekhez igényelhetnek támogatást:

- a) törvény által előírt állami feladat,
- b) a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat,
- c) a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat,
- d) a helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen – egészségmegőrzési, szociális, nevelési, oktatási, kulturális, kulturális örökség megóvása, építészeti örökség védelmével összefüggő, természet-, környezet- és állatvédelmi, gyermek- és ifjúságvédelmi, a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével sport, közrend és közlekedésbiztonsági, ár- és belvízvédelmi célú, közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat,
- e) a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat
- f) az erdő külön törvényben meghatározott közjóléti céljainak megvalósítása érdekében végzett feladatok ellátása, a természeti károkat szenvedett erdőterületek rehabilitációja, erdészeti sétatutak, turistautak és tanösvények kijelölése, karbantartása, határjelek és környezetének karbantartása, tűzpázták készítését és tűz megelőzést szolgáló feladatok ellátása, kommunális hulladék gyűjtése és elszállítása, az erdőterület kommunális szennyeződéstől való tisztítása
- g) a vasúti pálya és környezete tisztántartása, a kapcsolódó területek növényzetének karbantartása, vasúti üzemi létesítmények állagmegóvásával kapcsolatos feladatok ellátása

ellátására vagy a feladatellátás feltételeinek megteremtésére, ha arra törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormányzati szolgálati jogviszonyt.

A támogatás mértéke, időtartama

A foglalkoztatás időtartama legfeljebb 12 hónap lehet, és napi 4-8 órás munkaidőben, közfoglalkoztatási jogviszonyban történik. A települések hátrányos helyzetével, gazdasági erejével összhangban a támogatás a közfoglalkoztatottnak járó bér és az azt terhelő szociális hozzájárulási adó összegének 100%-áig terjedhet. A közfoglalkoztatottnak járó bér és az azt terhelő szociális hozzájárulási adó (a továbbiakban együttesen: bérköltség) mellett a foglalkoztatással összefüggő közvetlen költségek és anyagköltségek is elszámolhatók a megítélt bérköltség-támogatás legfeljebb 20%-ának mértékéig. Ezeken felül a polgármesteri hivatallal nem rendelkező települési önkormányzat közfoglalkoztató – ide nem értve a közös önkormányzati hivatalt működtető város önkormányzatát – részére szervezési költség is támogatható a megítélt bérköltség támogatás 1,5 %-ának mértékéig.

A támogatás segítségével foglalkoztatható személyek köre

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásba elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak vonhatók be. Abban az esetben, ha a benyújtott kérelemben megjelölt munkakörre a járási (fővárosi kerületi) hivatal nem tud megfelelő olyan munkaerőt biztosítani, aki jogosult a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, akkor más, álláskeresőként nyilvántartott személy, elismerést kérő, a kijelölt tartózkodási helyen élő harmadik országbeli állampolgár vagy rehabilitációs ellátásban részesülő személy foglalkoztatása is támogatható.

A kérelem benyújtásának menete

A kérelmet a tervezett közfoglalkoztatás helye szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatal, több illetékességi területén megvalósuló közfoglalkoztatás esetén a közfoglalkoztató székhelye szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz kell benyújtani.

A kérelem tartalma

A kérelemnek részletes leírást kell tartalmaznia arról, hogy milyen munkakörben, milyen szakképzettségű álláskeresővel, milyen költségekkel, milyen feladatot kívánnak megvalósítani. A kérelmezőknek munkatervet és ezt megalapozó költségvetést kell kidolgoznia.

A kérelem elbírálása, a támogatás nyújtásának egyéb feltételei

A kérelemmel összefüggő tennivalók és eljárások tekintetében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CXL. törvény szerint kell eljárni.

A kérelem támogatásáról a járási (fővárosi kerületi) hivatal mérlegelési jogkörben dönt. Abban az esetben, ha a járási (fővárosi kerületi) hivatal nem tudja biztosítani a kérelemben igényelt teljes támogatását, minimum egy esetben egyeztetnie kell a kérelmezővel a döntést megelőzően.

A kérelem pozitív elbírálását követően a kérelmezővel a járási (fővárosi kerületi) hivatal hatósági szerződést köt, melyben részletesen rögzítésre kerülnek a támogatással kapcsolatos jogok és kötelezettségek, a támogatás elszámolására vonatkozó szabályok. A foglalkoztatást csak a hatósági szerződés megkötését követően, a hatósági szerződésben rögzített időponttól lehet megkezdeni, a foglalkoztatottakat a járási (fővárosi kerületi) hivatal közvetítheti ki a közfoglalkoztatóhoz.

Soproni Közfoglalkoztatási Program

A SMJV Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztály Szociális csoportjának nyilvántartása alapján 2021. szeptemberéig a foglalkoztatással kapcsolatos főbb mutatói az alábbiak:

A rendszeres támogatási formák, mint az aktív korúak ellátása átkerült a Járási Hivatalok hatáskörébe, így ezen ellátásokról adatszolgáltatásra nincs lehetőségünk.

Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban részt vevők száma	5 fő
--	------

Az elmúlt évekhez képest a közfoglalkoztatásban részt vevők létszáma évről-évre csökkent. Ez azt is jelenti, hogy városunkban a regisztrált álláskereső aránya is kevesebb lett.

A Sopron és Környéke Gyermejjóléti - és Családsegítő Szolgáltató Központ és Győr - Moson - Sopron Megyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a TOP-6.8.2.-15 Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében című programban vesz részt, melyben a következő célcsoportok munkába történő visszaintegrálását segítik támogatásokkal is.

Célcsoportok:

1. Alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettség, ISCED 1-2 szakképzés nélkül)
2. 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső
3. 50 év felettiek

4. GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek
5. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők
6. Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (minimum 3 hónapja munkanélküli)
7. Megváltozott munkaképességű személyek
8. Roma nemzetiséghez tartozó személyek
9. A közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők
10. Inaktívak

Záró gondolatok

Szükséges a rendelkezésre álló ellátási formák mind szélesebb körű megismertetése a lakossággal, az igények felmérése, valamint fontos, hogy az érintettek pontos információval rendelkezzenek a szociális szolgáltatásokról, azok tartalmáról, a jogosultsági feltételekről és a hozzáférési lehetőségekről. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi párbeszéd fejlesztésére (szociálpolitikai kerekasztal, civil és egyházi kezdeményezések, már meglévő szervezetek).

A városi intézményi fejlesztési célkitűzéseket a 2014-2020 időszakot illetően az Integrált Városfejlesztési Stratégia tartalmazza. A cél a növekvő lakosságszám alapján a szolgáltatási rendszerek és az újonnan jelentkező kihívások, fejlesztések összehangolása; például: bölcsődék, óvodák építése, felújítása terén, alap-egészségügyi intézményrendszer, ellátó rendszer fejlesztésében.

A koncepcióban foglaltak alapján megállapíthatjuk, hogy Sopron szolgáltatási rendszere a vonatkozó jogszabályi kötelezettségeknek eleget tesz és folyamatosan törekszik arra, hogy ez a jövőben is így legyen. Az önkormányzat továbbra is kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a működtetés személyi és tárgyi feltételei biztosítottak legyenek, valamint a város költségvetésének és a pályázati lehetőségek függvényében a szociális ellátás színvonalának további növelésére törekszik.